ÇİNLİ PAPAĞAN

EARL DERR BİGGERS

88

POLİSYE

Halkın

Sesi

Hakkın

Sesidir!...

Orijinal adı:

The Chinese Parrot

Dizgi, Baskı	:	Dilek Matbaası
Ciltler	:	Tabes Ciltevi
Kapak Baskısı	:	Vahdet Matbaası

ÇİNLİ PAPAĞAN

Erle Stanley Gardner

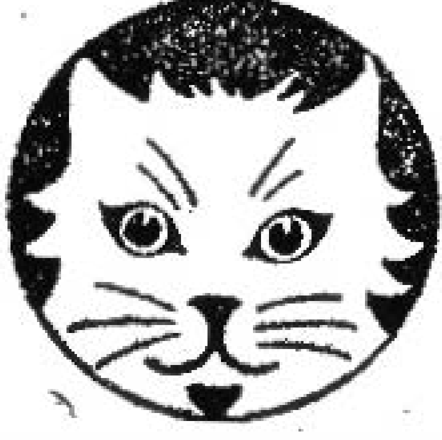
Çeviren:
Aytunç ALTINDAL

BLİSS	:	Polis Müfettişi ....
Eddie **BOSTON**	:	Bir aktör ....
Charlie **CHAN**	:	Honolulu'lu dedektif ....
William **CHERRY**	:	İhtiyar ....
Jerry **DELANEY**	:	Kaybolan birisi ....
Alexandre **EDEN**	:	(Alec) Mücevherat mağazası sâhibi ....
Bob **EDEN**	:	Oğlu ....
Norma **FİTZGERALD**	:	Meşhur şarkıcı kadın ....
Horace **GREELEY**	:	Will Holley'in külüstür arabası ....
Peter **FOGG**	:	Milyonerin evinde oturan bekçi ....
Thaddeus **GAMBLE**	:	Profesör ....
Will **HOLLEY**	:	Gazeteci ....

Jack **MCGUİRE**	:	44. Caddedeki kumarhânenin sâhibi ....
Sally **JORDAN**	:	(Phillimore)... Mücevherlerini satmak isteyen bir kadın
Viktor **JORDAN**	:	Oğlu ....
P. J. **MADDEN**	:	Mücevherleri satınalmak isteyen bir zengin ....
Evelyn **MADDEN**	:	Kızı ....
Shaky Phil **MAYDORF**	:	(Henry McCallum) Gangster
Martin **THORN**	:	P. J. Madden'in sekreteri ...
TONY	:	Ağzı bozuk, Çince de bilen bir papağan ....
Paula **WENDEL**	:	Film çekilecek güzel yerleri bulan bir kız ....
Louie **WONG**	:	Milyonerin ahçısı ....

AKBA YAYINEVİ

Bu kitap 1972 yılında Akba Yayınevi tarafından Modern Polis Romanları serisinin 88. kitabı olarak İstanbul'da yayınlanmıştır.

(A K B A) kelimesi, (KEDİBAŞI) monogramı ve PARALEL ÇİZGİLER (Bu çizgilerin kullandığımız ve kullanacağımız sağa eğri sola eğri düz ve dik şekilleri) Markalar Kanunun hükümleri dairesinde tescillidir. Aynen veya benzetilerek kullanılamaz.

Phillimore Âilesi'nin İncileri

Alexander Eden, altmış yaşlarında kısa boylu, saçları iyiden iyiye kırlaşmış, dinç görünüşlü bir adamdı. Yavaş fakat tesirli bir sesle konuşup, müşterilerini de yarı güleç bir yüzle dinlemeyi yahut da dinler gözükebilmeyi, yılların kazandırdığı bir olgunlukla başarırdı.

Alexander Eden, tanınmış bir mücevherat mütehassısı ve kendi adına kurduğu Eden Mücevherat Mağazası'nın sâhibiydi. Eden Mücevherat Mağazası'nın küçük bir mermer sarayı andıran geniş salonlu, bol ışıklı satış galerisinde, alıcıların ve gezicilerin gözlerini kamaştıran pahalı mücevherler sergilenir, bir örnek giyimli ve yakaları kırmızı karanfilli satış memurları, ölçülü bir ciddiyetle küçük parıltılı taşların fiatlarını söylerler, açıklamalar yaparlardı. Mağazada her iş aşırı bir dikkat ve titizlikle yürütülürken, ihtiyar Eden de, mermer sütunlu salona tepeden bakan asma kattaki çalışma odasında oturup, eski ve asil müşterileri için ayırdığı kıymetli taşları saatlerce seyreder, yeni alınacak mücevherler üzerine pazar-

lıklar yapardı. İleri yaşına rağmen Alexander Eden, her sabah şaşmaz bir dakiklikle iş yerine gelir, kısa bir süre içinde herşeyin yerli yerinde olup olmadığını araştırır, sonra da hızlı adımlarla çalışma odasına giden merdivenleri tırmanırdı.

Nitekim bu sabah da öyle oldu. Alexander Eden olanca ciddiyeti ile mağazasına geldi, mermer zemin üzerinde ahenkli ayak sesleri çıkararak yürüdü, yürürken ışıl ışıl parlayan gözlerini etrafında dolaştırdı, memnun ve güleç bir yüzle yukarı kata çıktı. Yukarı katın antresinde, her sabahki seremoni yerine getirildi. Yâni ihtiyar Eden'in sekreteri Bayan Chase, yaşlı patronunu odasının girişinde karşılayarak iyi bir günün başlamasını diledi. Gerçi biraz gösterişli giyinirdi Bayan Chase ama, sanki Alexander Eden'in kırk yıllık mücevherat mütehassıslığının güzellik anlayışını aksettiren, büyük lâcivert gözlü, ağzı, burnu eski Yunan heykellerininkilere benzeyen, uzun boylu genç ve güzel bir kadındı.

Alexander Eden, sekreterinin iyi günler dileğine küçük bir gülücükle karşılık verdi.

Çalışma odasına geçmeden önce, bir süre durakladı. Saatine bir göz attı. Sonra, «On dakikaya kadar bir hanımefendi gelecek» dedi. «Madam Jordan... Kendisi çok eski bir dostumdur, gelir gelmez odama alabilirsiniz.»

Bayan Chase'in, «Pekiyi Efendim!» dediğini duymadı bile. Çalışma odasına girdi. Şapkasını, paltosunu, bastonunu dolabına yerleştirdi. Masasının üstünü dolduran evrak ve mektuplara can sıkıntısı ile bakındı. Sonra caddeye açılan pencerelerden birinin önüne geçip, dışarısını seyretmeye koyuldu. Gittikçe artan bir sis tabakası San Francisco'yu kaplıyordu. Derinlikteki kunt yapılar yavaş yavaş seçilmez oluyorlar, sisin donuk renkli aydınlığı yolları dolduruyordu. İhtiyar Eden, pencerenin önünde dikilmiş, çoktanberi aklında olmayan hattâ belki de çoktan unuttuğu birtakım vak'aları hatırlamaya çalışıyor, yılların ardına dönüp gençliğinden, şimdi sisli bir görüntü içinde seçebilmeye uğraştığı gençlik günlerinden hâtıralar bulup çıkartmaya kendini zorluyordu.

Birden kendini, şimdi adlarını hatırlayamayacağı birtakım tropikal ot ve çiçeklerin süslediği bir salonda dans

ederken gördü. Onyedi yaşının olanca coşkunluğu içinde salonu yer yer aydınlatan şamdanların titrek ışığı altında Sally Phillimore ile dans ediyor, genç kızın güzelliği ile büyülenmiş bir şekilde dönüp duruyordu. Sally Phillimore, Honolulu sosyetesi'nin bir numaralı genç kızıydı ve hesaplara sığmayan bir servetin tek vârisi idi. Binlerce dönümlük çiftliklere, yedi denizde ticâret yapan sayısız gemiye adlarını yazdıran bir âile idi Phillimore'ler...

İhtiyar Eden, Sally! diye iç geçirdi. Başını salladı. Sonra tekrar gerisingeri hâtıralarına döndü. Hawai'deki o şâhâne geceyi, havayı dolduran büyüleyici kokuyu, belirsiz bir rüzgârın önüne katılıp dalgalanan palmiye ağaçlarını düşündü. Sally Phillimore'un, gecenin yıldızlı aydınlığı altında, bütün gençlerin kıskançlık dolu bakışlarına aldırmadan kendisi ile dans edişini, arasıra göz göze gelişlerini ve genç kızın okyanus rengi gözlerini olanca canlılığı ile hatırladı.

Milyoner Marc Phillimore, o gece Londra'dan dönmüş ve güzel kızına da çok kıymetli bir inci kolye getirmişti. Yıllar sonra, Alexander Eden'in o geceyi olanca canlılığı ile hatırlayabilmesinin bir sebebi de bu inci gerdanlık olsa gerekti. Cünki milyoner babanın inciler için ödediği servet günlerce konuşulmuş, dedikodular Londra sosyetesine kadar ulaşmıştı.

İhtiyar Eden, onyedi yaşındaki Eden'in, o gece Sally Phillimore'a olduğu kadar, genç kızın boynunu süsleyen bu ender güzellikteki incilere de hayran kalmış olduğunu gülümseyerek düşündü. Aradan kırk yıl geçmişti. Koskoca kırk yıl. Sally ne idüğü belirsiz bir mâcerâperest ile evlenmişti. Kendisinin de bir oğlu olmuştu. Bob Eden... Babasının işine hiç mi hiç ilgi duymayan, adlarını duyuramamış sanatçılarla, gazetecilerle haşır neşir olan bir oğul. Daha doğru dürüst bir iş bile edinememiş bir Eden...

Canı sıkılmış bir şekilde çalışma masasının başına geçip oturdu. İsteksizce mektuplara uzandı. Daha birinci mektubu okumaya başlamıştı ki kapısı vuruldu, Bayan Chase içeri girip, Madame Jordan'ın gelmiş olduğunu bildirdi.

Alexander Eden heyecanla yerinden doğruldu. Madame Sally Jordan içeri girmiş kendine doğru geliyordu. Bir

zamanların güzel Sally Phillimore'u gerçi yaşlanmıştı ama gözlerindeki pırıltı, yürüyüşündeki kıvraklık kaybolmamıştı. Sally Phillimore neşeli bir sesle konuştu :

— «Ah Alec!... Eski dost!»

Alexander Eden uzanıp ellerini tuttu. «Seni gördüğüme ne kadar sevindim bilemezsin Sally» dedi. Sonra deri koltuklardan birine oturttu kadını. Kendisi de karşısına geçip oturdu. Bir zaman birbirlerini süzdüler. İkisi de yaşlanmışlardı ama aralarındaki dostluk kırk yıl öncesinin heyecânından hiçbir şey kaybetmemişti. Neden sonra Alexander Eden konuştu. «Ne kadar oldu geleli Sa ly?»

Sally Jordan. «İki hafta» diye cevapladı.

Alexander Eden, kırgın bir sesle, «Daha önce arayabilirdin» dedi.

Sally Jordan gülümseyerek baktı ihtiyar dostuna ve «Artık yaşlandık Alec» dedi, «Hem istersen sana telefonda anlattığım şu satış meselesini konuşsak...»

Alexander Eden üzüldüğünü belli etmemeye çalışarak cevap verdi :

«Tabiî Sally tabiî!»

Sally Jordan, kararlı bir sesle konuşmasına devâm etti.

«Phillimore âilesi'nin meşhur incilerini satmak istiyorum Alec. Bana yardımcı olabilir misin acaba?»

«Tabiî Sally. Tabiî yardım ederim ama niçin satmak istiyorsun?»

Sally Jordan, gözlerini pencereye doğru çevirdi. Ne diyeceğini bilemez gibi bir süre durdu. Sonra kısık bir sesle, «Artık eski günler yok Alec» dedi, «O çiftliklerin, o gemilerin hiçbiri kalmadı. İpotekler ve hacizler servetimi aldı götürdü. (Bir an durdu, derin bir soluk aldı.) Victor'un yatırımları da tutmadı. Şanssızlık demek daha iyi olacak galiba!»

«Anlıyorum!»

«Hayır. Ne düşündüğünü biliyorum Alec. Belki Victor kötü bir çocuk ama, ne yaparsınki hayatta oğlumdan başka kimsem kalmadı...»

Alexander Eden bocaladı.

«Yok yok onu demek istemedim Sally Yanlış anlama. Hem benim de bir oğlum var biliyorsun.»

«Tabiî» diye neşelendi Sally Jordan. «Bob nasıl sormaya unuttum, özür dilerim.»

«İyi galiba. Hayâtından memnun görünüyor. Belki birazdan gelir.»

Sally Jordan bahsi tekrar incilerin satışına getirdi.

«Elimde bir bu inci kolye kaldı Alec. Acaba kaça satabilirim? (Bir müddet sustuktan sonra tekrar konuştu.) Hem artık bana da pek yakıştıkları söylenemez hani. Genç ve güzel bir kadın gerek onlar için...»

Alexander Eden incileri düşünüyordu. «En az üçyüzbin dolar ederler Sally» dedi.

Üçyüzbin dolar Sally Jordan için şaşırtıcı bir fiat oldu.

«Bu kadar beklemiyordum Alec. Acaba alıcı bulabilir misin?»

«Buldum bile» diye cevap verdi mücevheratcı. «Buldum ama, ikiyüz yirmibinden yukarı çıkmıyor. Tanıdığım kadarıyla da daha yukarı çıkmayacaktır...»

Sally Jordan heyecanla «Olsun» dedi. «Râzıyım. Yeter ki Victor başına açılan şu dertlerden kurtarabilsin kendini!»

İki eski dost sustular. Bir zaman sonra Sally Jordan konuştu.

«İncileri almak isteyen kim Alec?»

«Madden. P. J. Madden.»

«Hani şu Wall Street'in ünlü borsa cambazı mı?»

«Evet. Tanıyorsun herhalde.»

«Yok hayır. Gazetelerde adını okuyorum hep. Oldukça meşhur bir adam anlaşılan?»

Alexander Eden düşünceli bir şekilde başını önüne eydi. Sonra kuru bir sesle konuştu. «Hayret. Anladığım kadarıyla Madden seni tanıyor. Kendisi ile dün gece kaldığı otelde görüştüm. Sally Phillimore'in incileri ise alırım, ama ikiyüzyirmi'den yukarı bir kuruş vermem bilesin Alexander dedi.»

Sonra söz sırasını Sally Jordan'a bırakmak istercesine sustu. Masasının üstündeki küçük Buda heykelinin yerini değiştirdi. Sally Jordan şaşırmış gibiydi.

«Beni nereden tanırmış bilemiyorum Alec, ama adam bir servet teklif etmiş incilerime, aman kaçırmayalım.»

Kapının vurulması üzerine konuşmalarını kestiler. Bayan Chase aynı kibar konuşmasıyla «New York'tan Bay P. J. Madden geldiler efendim» dedi.

Alexander Eden sâkin bir sesle tâlimat verdi : «İçeri alın Bayan Chase.»

Wall Street'in bu ünlü iş adamı iri yarı, granit'ten yapılmış gibi sert hatlı orta yaşlı bir adamdı. Alexander Eden'in tanıştırması sırasında bütün kaba saba görünüşüne rağmen kendisinden beklenilmeyecek kadar zarif bir eğilişle Sally Jordan'ın elini öptü. Sonra arkasına dönüp yanındakileri tanıştırdı.

«Kızım Evelyn ve sekreterim Martin Thorn.»

Evelyn Madden, ince uzun boylu, küstah bakışlı bir sarışındı. Babasının gücünden, kendisine şımarabilme hakkını edinmiş gibi bir havası vardı. Sekreter Martin Thorn ise, az fakat öz konuşmayı seven tiplerdendi. Uzun boylu, soluk yüzlü kuşkulu bakışlı bu genç adamın, ihtiyar Eden'in üzerinde bıraktığı ilk tesir, hiç de ihmâl edilmemesi gereken bir tip olduğu idi.

Madden ve berâberindekiler de deri koltuklara yerleştiler. Milyoner hiç beklemeden mevzua girdi.

«Fazla konuşacak vaktimiz yok Alexander. Şu incileri görmeye geldik...»

Alexander Eden yutkundu; «Şey özür dilerim Bay Madden, ama inciler henüz San Francisco'da değil...»

Madden'ın kaşları çatıldı. «Verdiğiniz randevuda incilerin sâhibini görebileceğimi söylemiştiniz zannedersem...»

Alexander Eden'in bocaladığını sezen Sally Jordan, «Bakınız Bay Madden, San Francisco'ya gelirken incilerimi satmak aklımdan bile geçmiyordu. Ama burada karşılaştığım bâzı üzücü hâdiseler üzerine bu satışı düşünmek zorunda kaldım. Mamafih evime haber yolladım bile. İncileri en kısa zamanda getirtiyorum.»

Sally Jordan sustu. İncilerin hazır olmayışına en çok Evelyn kızmıştı. Donuk bakışlı gözleri ile yaşlı kadını suçlar gibi konuştu:

«Bilseydim kalkıp buraya gelmezdim doğrusu...»

Eliyle canının sıkıldığını belirten bir işâret yaptı.

Kızının bu kaba konuşması milyoneri sinirlendirdi.

Kızına azarlarcasına baktı sonra sert bir sesle «Bugün olmazsa yarın olur. Ne fark eder sanki...» dedi. Omuzlarını bezgin bir şekilde silken Evelyn bunların onu ilgilendirmediğini göstermek istedi. Milyoner Madden bu defâ, Sally Jordan'a döndü. «Eve haber yolladım dediniz değil mi hanımefendi?»

«Evet Bay Madden» diye başladı Sally Jordan ve devâm etti. «Bu akşam Honolulu'dan yola çıkarılmış olacaklar. Gemi üç güne kalmaz San Francisco'da demirler.»

Madden atılarak kadının konuşmasını, «Çok geç» diye kesti. «Çok geç çünki kızım bu gece Denver'e gidecek. Ben de yarın sabah güney'de olmak zorundayım. Üç gün içinde işlerimi bitirip Colorado'da Evelyn ile buluşup, senelik büyük doğu gezimize başlayacağız. Gördüğünüz gibi hiç vaktimiz yok. Yazık oldu doğrusu...»

İncileri satın almaktan vazgeçmiş gibi, yerinden kalkmak için davrandı.

Alexander Eden birşeyler yapması gerektiğini düşünüyordu. Birden kendinden emin bir şekilde. «Üç gün sonra verebileceğiniz her adrese incileri teslim etmeyi garanti ederim Bay Madden» diye konuştu.

Madden dalgındı. «Evet edersiniz dostum» dedi. «Yalnız öğrenmek istediğim bir şey var... (Bakışlarını tekrar Sally Jordan'a çevirdi.) Otuz sekiz sene evvel yazı Palace Otel'de geçirmiştiniz değil mi Bayan Jordan? Bilmem hatırlıyabiliyor musunuz, aradan uzun yıllar geçti de... Satmayı düşündiiğünüz bu inci gerdanlığı da hemen her gün takardınız... Yoksa yanılıyor muyum?»

Sally Jordan, milyoner adamın uzun yılların ötesinden söz açmasından bir mânâ çıkaramamıştı. Yoksa tanışıyorlar mıydı? Sally Jordan, karşısında duran adamı hiç görmediğine yemin edebilirdi. Kararsızlık içinde : «Evet» dedi. «O yaz Palace Otel'de kalmıştık. İncileri de her gün takmıştım...»

Madden ayağa kalktı. Sabırsızlanıyordu.

«Madam Jordan» dedi. «Eğer verdiğim fiat üzerinde anlaşıyorsak...»

Sally Jordan istekle milyonerin sözünü kesti, «Evet Bay Madden, kabul ediyorum...»

Madden kadını bir zaman süzdü. Sonra cebinden çek defterini çıkarttı, mırıldanır gibi konuştu.

«Şimdi yirmibin dolar veriyorum. Gerisini de incileri alınca ödeyeceğim...»

Sally Jordan, memnuniyetini belirten birkaç söz etti. Alexander Eden, P. J. Madden gibi bir adamla pazarlık edilemeyeceğini bildiğinden susuyordu. Milyoner çeki hazırlamıştı ki, konuşmaların başından beri ilgisiz duran Martin Thorn, yaşlı kadına dönerek, «İnciler üç gün içinde burada olur diyordunuz galiba» dedi. Sesi yorgun ve boğuktu. Hafifçe öksürerek boğazını temizledi sonra devâm etti. «Acaba inciler nasıl getirilecek öğrenebilir miyim?»

Alexander Eden zâten böyle bir sual bekliyordu. Sally Jordan'dan önce cevap verdi!

«İnciler hususi bir kurye tarafından getirilecek Bay Thorn.»

Martin Thorn, Alexander Eden'in oldukça sinirli cevabına yumuşak bir karşılık verdi.

«Tabiî hususi bir kurye getirecek Bay Eden. Ama nasıl? Benim öğrenmek istediğim buydu...»

Alexander Eden'den önce milyoner konuştu. Martin Thorn'a dönüp «Kısa kes Thorn» dedi, sesini yükselterek «Hangimiz satın alıyoruz incileri?.»

Martin Thorn'un yeşil gözlerinde bir öfke pırıltısı yanıp söndü. Başını sıkıntıyla odanın öbür ucuna çevirdi.

Babasının bu sert cevâbına karşılık vermek isteyen Evelyn, «Fakat baba, Martin haklı...» diyecek oldu.

Madden daha da öfkelendi. Eliyle kızına susmasını işâret etti. Kırmızı yüzü öfkeden morarmıştı. Bir müddet kendini toplamaya çalıştı. Sonra sıkıntılı bir sesle, «Bay Eden, incileri New York'ta teslim edeceksiniz bana» dedi.

Yine bir süre sustu. Bir takım hesaplar yaptı. Tekrar konuşmaya başladığında az önceki öfkesinden hiçbir belirti kalmamıştı.

«Güney'deki gezim birkaç gün sürecek. Eldorado yakınlarındaki Pasadena'da bir çiftliğim var. Oraya uğrayıp, üç gün içinde New York'a döneceğim. Dönüşümde size telefon ederim, incileri getirirsiniz. Olur biter...»

Gitmek üzere kapıya doğruldu. Kızı ve sekreteri de milyonere uydular. Alexander Eden, kapıyı açmak için

davrandı. Madden kalın sesi ile konuşmasına devâm etti: «Aklında olsun Alexander, incileri New York'ta istiyorum. Başka yerleri karıştırma!..»

Alexander Eden anlaşıldı gibilerden başını salladı. Evelyn ve Thorn dışarı çıkmak için hazırlanıyorlardı. Madden birden durdu. Sekreterine siz gidebilirsiniz gibilerden baktı. Üçü birlikte odadan çıktılar. Madden, Sally Jordan'a döndü. Bakışları ile kadını ezer gibiydi. Kalın sesini yumuşatmaya çalışarak, «Beni tanıdınız mı Bayan Jordan» dedi.

Sally Jordan, ne diyeceğini şaşırdı. Kekeler gibi, «Özür dilerim hatırlıyamadım Bay Madden» dedi.

Milyoner gülümsedi. «Nereden hatırlayacaksınız Bayan Sally. Tabiî ki tanımıyorsunuz beni. Yazı geçirdiğiniz o Palace Oteli'nin temizlik işçilerinden biriydim ben. Yâni sizin dikkatinizi bile çekemeyecek kadar basit bir işçi gençtim. Siz ise, o dillere destan servetiniz ve güzelliğiniz ile dolaşır, hayranlarınıza ıstırap çektirmeyi severdiniz. O yaz benim için yeryüzünde tek kadın vardı. O da Sally Phillimore...»

Sally Jordan, başını öne eğmişti. Yumuşak bir sesle, «Artık ihtiyarladık Bay Madden» diyebildi.

Madden oralı olmadı. Kalın sesini değiştirmeye lüzum görmeden «Evet ihtiyarladık Bayan Sally» dedi. «Siz muazzam servetinizi kaybettiniz. Gençlik günlerinizde yüzüne bile bakmamış olduğunuz bir işçi çocuk ise bugün milyonlarla oynar oldu. Şimdi de ünlü Sally Phillimore'un incilerine sâhip olmak için sabırsızlanıyor...»

Sally Jordan'a sözlerinin yaptığı tesiri anlamak istercesine baktı. Yaşlı kadın başını kaldırdı. Göz göze geldiler. Madden tekrar konuştu :

«Yıllar önce kırılan gururumu, incilerinizi elinizden alarak tâmir edeceğim, Bayan Jordan. Bütün isteğim bu...»

P. J. Madden, Sally Jordan'a indirdiği darbenin tadını çıkarıyordu âdetâ. Sözlerine bıraktığı yerden devâm etti :

«Bunları zaferimin bilinmesini istediğim için anlattım» dedi ve kapıya yürüdü.

Alexander Eden elinde bir takım kâğıtlarla geri geldi.

«Şunları imzâlamanızı ricâ edecektim. Bay Madden» dedi. Milyoner bunları umursamaz bir hareketle imzâladı. Sonra, «Unutma teslim işi New York'ta olacak Alexander» dedi. Tekrar Sally Jordan'a dönerek, «Allahaısmarladık Bayan Jordan» diye vedâ etti. Sally Jordan kırgınlığını belli etmemeye çalıştı. Güle güle mânâsında başını salladı. P. J. Madden hızla uzaklaştı. Milyonerin imzâladığı kâğıtları sekreterine devreden Alexander Eden, yorgun ve bıkkın bir yüzle eski dostunun yanına döndü. Bir süre konuşmadan. karşı karşıya oturdular. Sessizlik Sally Jordan'ın konuşmasıyla bozuldu :

«Korkunç bir adam bu Madden.»

Alexander Eden, «Haklısın» diye doğruladı. Sonra aklına birşey gelmiş gibi yerinden doğruldu.

«Sally şu Thorn denilen adamın yanında sormak istemedim ama, sâhi nasıl getirtiyorsun incilerini?»

Sally Jordan neş'eşini tekrar kazanmıştı. «Charlie getirecek incilerimi» dedi.

«Charlie kim?»

«Honolulu Polis Teşkilâtından Dedektif Charlie Chan. Küçük yaşında bizim evde çalışmaya başlamıştı Chan. Babamı da pek severdi. Büyüyünce polis kolejinde okumak istediğini söyleyip bizden ayrılmıştı.»

Alexander Eden. «Chan!» diye tekrarladı. «Yâni bir Çinli.»

«Evet. Chan hayatta en güvendiğim insanlardan biridir.»

«Bu gece mi yola çıkıyor?»

«Evet. Bu gece Honolulu'dan kalkacak olan President Pierce transatlantiği ile gelecek... Yâni Perşembe günü Chan ve Phillimore âilesinin artık satılmış bulunan incileri burada olacaklar...»

Alexander Eden, Sally Jordan'ın sesindeki üzüntüyü duymazlıktan gelmeyi tercih etti. Yine bir sessizlik oldu. Bayan Sally Jordan, çantasını aldı, eldivenlerini ellerine geçirdi.

Samimiyet dolu bir sesle. «Artık kalkayım Alec» dedi. «Victor otelde beni bekleyecekti. Müjdeyi vermekte gecikmesem bâri...»

Alexander Eden, gençlik yıllarının unutulmaz kadı-

nına yolu göstermek için davrandı. Merdivenleri inerken yakışıklı bir gençle karşılaştılar. Genç adam kendine çok yaraşan bir gülüşle Alexander Eden'e baktı.

«Özür dilerim baba. Yine geciktim galiba» dedi. Sonra bakışlarını babasının yanında duran hanımefendiye çevirdi.

«Ah Madam Jordan. Hoşgeldiniz. Daha doğrusu güle güle demek daha doğru olacak galiba. İşte randevulara geç kalmanın kötü yanı. Sizi kaçırdım elimden...»

Sally Jordan gülümsedi : «Beni değil ama çok güzel bir kızı kaçırdın Bob...»

Bob Eden omuzlarını silkti:

«Eğer müthiş Madden'in kızını kaçırdığımı söylemek istiyorsanız, böylesine kayıp dostlar başına derim ben...»

Sally Jordan yine aynı sıcak gülüşüyle. «Niçin» diye sordu, Bob Eden, ellerini iki yana açtı. «Niçin'i var mı Madam Jordan. Kızcağız buzdağından farksız. Babasının koca arabasına öyle bir kurulmuştu ki, bu kıza, hangi erkek cesâret edip de evlenme teklif edebilir acaba diye düşünüyordum az önce...»

Sally Jordan, bir kahkaha attı. «Ben seni bilirim küçük çapkın» dedi şakacı bir bakışla Edenler, mermer sütunlu salona geçip, dış kapıya kadar geçirdiler Sally Jordan'ı.

Alexander Eden'in çalışma odasına döndüklerinde Bob Eden bir sigara yakıp rahat koltuklardan birine gömüldü. Bir zaman dalgın gözlerle tavanı seyretti. Neden sonra babasının kendisine bakmakta olduğunu sezdi.

Özür diler gibi «Yine azarlayacak mısın yoksa baba» diye sordu. Arkasından ekledi, «Ne yapayım ki daha istediğim gibi bir iş bulamadım. Adları büyüğe çıkmış bir takım adamlara kendimi kabul ettirebilmeye çalışıyorum, ne yaparsın.»

Alexander Eden oğlunun anlattıklarını dinlemiyordu bile. Eli ile susmasını işâret etti.

Düşünceli bir sesle. «Bana bak Bob» dedi. «Şu sanatsever dostlarını biraz aklından çıkarda, anlatacaklarımı iyice dinle. Perşembe günü sana bir iş vereceğim, atlatırsan karışmam!»

Bob Eden'in merâkı uyanmıştı. «Seni dinliyorum baba» dedi. Dikkatini belirtmek için sigarasını söndürdü.

Alexander Eden devâm etti. «Perşembe günü San Francisco, limanına bir gemi demir atacak. Adı President Pierce. Bu gemiden inecek bir yolcuyu karşılamanı istiyorum.»

Babasının teklif ettiği işin basitliğini gören Bob Eden, mevzuu alaya almakta gecikmedi. «Nasıl bir yolcuyu karşılıyacağım baba. Şöyle, yüzü siyah tülle örtülü esrârengiz bir kadın falan mı beklediğimiz yolcu?»

Alexander Eden, oğlunun alaylı konuşmasına aldırmadı. «Perşembe günü President Pierce'den inecek olan bir Çinli'yi karşılayacaksın. Honolulu Poliş Teşkilâtından dedektif Charlie Chan diye birini... Charlie Chan'ın cebinde de tam çeyrek milyon dolarlık bir inci kolye olacak. Ona göre...»

Bob Eden yüzüne ciddi bir mânâ vermeye çalışarak sordu : «Sonra baba. Sonra ne olacak?»

Alexander Eden, yine caddeye bakan pencerenin önüne gitmişti. Sis iyice bastırmıştı. Alexander Eden'in yorgun gözleri görecek fazla bir şey bulamadılar. Bob Eden suâlini tekrarladı. İhtiyar adam bir rüyâdan uyanır gibi oğluna döndü : «Sonra mı» diye mırıldandı. «Ne sonrası, daha işimiz yeni başlıyor.»

Hawai'den Gelen Çinli

Alexander Eden, kuru bir sesle «Nerdeyse gelirler» dedi. Sally Jordan, bir köşeye çekilmiş, şehrin üstüne inen sağanak hâlindeki yağmuru seyrediyordu. Victor Jordan yeni bir kokteyl hazırlamak için yerinden kalktı Alexander Eden, genç adamı yan gözle şöyle bir süzdü. Zamanından önce yorulmuş! diye düşündü. Saçları dökülmeye yüz tutmuş bile. Gözlerinin altı kırış kırış. Daha yaşı otuzbeş bile yok ama, iyiden iyiye göbek salmış. Demek Sally Jordan'ın hayâtındaki tek dayanağı bu genç adamdı. Pek çürük bir dayanak doğrusu diye hayıflandı.

Bir saate yakındır, Sally Jordan'ın Stewart Otelin'deki muhteşem dâiresinde oturmuş Hawai'dan gelecek olan Çinli dedektifi bekliyorlardı. Sıkıntılı bir onbeş dakika daha geçirdiler. Victor Jordan kokteylini bitirdi. Ayağa kalkıp dolaşmaya başladı. Biraz sonra da, limana telefon edip transatlantiğin gelip gelmediğini öğrenmeyi teklif etti. Alexander Eden bu teklifi memnuniyetle kabul etti. Bir süredir oğlu Bob'u merâk eder olmuştu. Telefonu açıp liman müdiriyetini bağlattı. Kısa bir konuşma sonunda da, President Pierce'nin kırkbeş dakika kadar önce iskeleye yanaştığını ve yolcularını indirmiş olduğunu öğrendi. Düşünceli bir şekilde köşesine çekilip oturdu.

Victor Jordan. «Bu saatlerde San Francisco'da trafik sıkışık oluyor» diye fikrini söyledi.

Alexander Eden olabilir gibilerden ona baktı.

«Aslında» die düşündü, «Adamın aklında incilerden başka bir şey yok ya, neyse.»

Sonra karar vermiş gibi konuşmaya başladı kısık bir sesle. «Sally bu sabah şaşırtıcı bir şey oldu» dedi. Ana oğul Alexander Eden'e baktılar.

«Ne gibi?» diye sordu Victor.

Alexander Eden hiç beklemeden anlatmaya koyuldu.

«Bu sabah P. J. Madden telefon etti ve incileri New York'ta değil de, Pasadena'daki çiftliğinde teslim almak istediğini söyledi.»

Victor Jordan. «Bunun gariplik neresinde?» diye atıldi.

Yaşlı adam böyle bir alâka bekliyordu. Bu telefon işinde, Sabahtan beri aklını kurcalayan bir nokta vardı. Aynı heyecansız tonla sözlerine devam etti.

«Telefonda konuşan adam Madden değildi gibi geldi bana, hem Sally hatırlıyorsun değil mi, benim çalışma odamdan çıkarken Madden bir kere daha dikkatimi çekip incileri New York'tan başka hiçbir yerde teslim almak istemediğini kat'i olarak belirtmişti.»

Victor Jordan bu işte nasıl bir gariplik olduğunu sezememişti hâlâ. «İyi ya Bay Eden, adam kararını değiştirmiş işte. Biz de incileri Pasadena çölüne götürürüz olur biter. Hem bilirsiniz telefonda sesler pek net duyulmaz!»

Alexander Eden, bu genç adama kızıyordu ama öfkesini belli etmemekte de ustaydı. Sabırla konuştu:

«Ben de düşündüm bunu Bay Jordan bu sebeplede Madden'in çölün ortasındaki çiftliğine telefon ettim. Gerçi numarayı elde edebilmek oldukça güç oldu ama, sonunda Madden'i buldum. Telefon eden oydu. Hattâ onu aradığıma da biraz sinirlendi. Böylesine kıymetli incileri, her üç kişisinden birinin sahtekâr olduğuna inandığı New York gibi bir şehirde teslim almanın pek akıllıca bir iş olmayacağını da ekledi.»

Victor Jordan, Alexander Eden'in bu davranışını yerinde bulmadığını söylemekten çekinmedi. Ona göre milyoneri olur olmaz bahânelerle rahatsız etmemeliydiler. Adam neyi nasıl istiyorsa öyle yapıp, satış işini bitirmeliydiler. Çünki aksi halde milyoner Madden, alışverişten vaz geçebilirdi. Böylesine tatsız bir neticenin Victor Jordan'a getireceği zararları da yeryüzünde hiç kimse kendisi ile paylaşmak istemeyecekti. Victor Jordan bunun bilinmesini istiyordu.

Alexander Eden. «Sally'nin hatırı olmasa!» diye düşündü. Yine de eski dostunun düşüncelerini öğrenmek istedi.

«Sen ne diyorsun bu duruma Sally» diye sordu.

Sally Jordan, «Ne diyebilirim ki Alec...» diyerek çâresizliğini anlatmak istedi.,

Eden sert bir sesle, «Öyleyse, bu gece Bob'u Pasadena'ya yollarım» dedi. Biraz durdu. Sonra «Ama» diye ekledi : «Çeyrek milyon dolarlık bir serveti oğlumun cebine koyup, çölün ortasındaki bir çiftliğe de yollıyamam doğrusu.»

Sally Jordan, heyecanlı bir sesle, «Tabiî Alec, Bob yalnız başına gidemez» diyerek Alexander Eden'in bu haklı endişesine katıldığını gösterdi. Yeni bir kokteyl hazırlamakta olan Victor Jordan, kendisinin Bob Eden'le beraber gidebileceğini söyledi.

Söyledi ama, Alexander Eden buna yanaşmadı. Sonunda Madden'in Pasadena Çölündeki çiftliğine, Bob Eden ile Charlie Chan'ın birlikte gidebileceklerine karar verildi.

Victor köşesine çekilip içkisini yudumlamaya başlamıştı. Alexander Eden artık açığa vurulan bir sabırsızlıkla koltuğunda rahatsız bir şekilde oturuyor, gözlerini

kapıdan ve telefondan ayırmıyordu. Nihâyet dayanamayıp endişesini, «Birbuçuk saat oldu, hâlâ gelemediler...» diye belirtti.

Yeniden telefona dikti gözlerini. Beklemeye başladı. Hep olmayacak aksilikler geliyordu aklına. Madden buluşma yerini niçin değiştirmişti? Acaba telefonda konuşan gerçekten Madden miydi? Belki de anormal birşey yoktu da, kendi kendine eziyet ediyordu.

İhtiyar adam düşüncelerine öylesine dalmıştı ki, odanın içinde birdenbire çınlayan telefonun mekanik sesiyle irkildi. Sally Jordan, telefonu açmış konuşuyordu..

«Evet... Evet Charlie, dördüncü kat 492 numara. Hadi çıkın yukarı, saatlerdir sizi bekliyoruz. Anlamadım... Yalnız mısın? Hay Allah...»

Âhizeyi yerine bıraktı. Gözlerinde endişe vardı. Kısık bir sesle, «Bob karşılamaya gitmemiş Alec...» dedi.

Alexander Eden ne diyeceğini şaşırmıştı. «Nasıl gitmez...» diye mırıldandı. Kapı hafifçe vuruldu. Victor açmak için koştu. Kısa boylu, tıknaz bir adam, şişkin yanaklarını oynatan bir gülümseyişle içeri girdi. Doğulu milletlere has bir terbiye ile başını önüne eğerek üçünü de selâmladı.

Sally Jordan, olanca memnuniyetiyle, «Alec işte benim vefakâr dostum Charlie Chan...» dedi.

Chan aynı baş hareketiyle, Eden'i selâmladı. Alexander Eden kibar bir şekilde, «Nasılsınız Bay Chan. Umarım yolculuğunuz sıkıcı geçmemiştir...» dedi.

Çinli dedektif, «Büyük denizleri aşmak bir zevktir Bay Eden» dedi. Sonra sevgi dolu çekik gözlerini Sally Jordan'a çevirdi, «Hele böyle bir yolculuğun sonunda Madam Jordan ile karşılaşmak varsa...»

Sally Jordan, dedektifin bu kibar sözlerini sevinçle kabullendi. Charlie Chan'ı öven birkaç cümle mırıldandı.

Alexander Eden kendini tutamıyarak atıldı telâşla, «Nezâketsizliğimi bağışlayın, Bay Chan ama, merâk ettiğim bir şey var da...» dedi. «Oğlum sizi karşılamak için limana gitmişti. Acaba bir şey mi oldu?»

«Özür dilerim Bay Eden, kimse karşılamadı beni. Oğlunuzun beni karşılamak için zahmet ettiğini bilseydim daha dikkatli olurdum.»

«Hay Allah» diye sinirlendi Alexander Eden, «Bob böyle bir terbiyesizlik yapmamıştır umarım...»

Sıkıntılı bir şekilde, köşesine çekildi. Sabahtan beri bir sürü şaşırtısı vak'a aklını karıştırmıştı. İş yerindeki telefonu durmamacasına işlemiş, Madden üst üste iki defâ telefon ederek incileri sormuştu. Alexander Eden'in canını sıkan esas konuşma öğleden sonra olanıydı. Yaşlı adam, Sally Jordan'ı üzmemek için bundan henüz bahsetmemişti. Ama edecekti, etmeliydi. Alexander Eden tam konuşmaya hazırlanıyordu ki, gözleri Charlie Chan'a takıldı.

Çinli dedektif bel kemerine asılı duran, üzeri eski Çin efsânelerinden alınma motiflerle süslü deri keseden inci gerdanlığı çıkartıyordu. Çinli'nin elinde parlayan inci gerdanlığı görünce, bir anda bütün endişelerini unuttu.

«Çok güzel... Çok güzel Sally. Madden gibi birine satmamalıydık bu güzelliği» diye hayran hayran söylendi. Charlie Chan'ın uzattığı inci gerdanlığı incitmekten korkarcasına usulca avuçladı. Avuçları içindeki serveti ışığa doğru tutup, bir zaman baktı. Üzgün bir sesle. «Hiç böylesini görmemiştim, inanın (incileri Sally Jordan'a verdi) Yazık oldu Sally» dedi.

Sally Jordanı inci gerdanlığı tekrar Çinli dostuna uzattı. «Onları senin saklamanı istiyorum Chan» dedi. Sesinde, bu ufak tefek adama duyduğu sonsuz güven seziliyordu. Charlie kendisine gösterilen itimâda, nâzik bir şekilde teşekkür etti. Gerdanlığı tekrar keseye yerleştirdi. Ceketinin düğmelerini ilikledi. Eliyle beline küçük bir darbe indirdi. Çekik gözlerini kırpıştırarak, «Charlie Chan'ın kasası» dedi.

Alexander Eden, az önce anlatmayı düşündüğü bahsi açtı. «Hazır Bay Chan'da aramızdayken açıklamakta fayda gördüğüm bir husus daha var Sally» dedi.

Victor Jordan umursamaz bir şekilde, «Yoksa bir telefon mâcerâsı daha mı Bay Eden?» dedi. Alexander Eden, herzamanki gibi tuttu kendini. Çinli dedektif merakla sordu.

«İncilere dâir mi Bay Eden?»

Alexander Eden, Charlie Chan'ın gösterdiği sami-

miyeti beğendi. «Nede olsa aklı başında bir adam» diye düşündü.

«Evet Bay Chan» diye başlayıp, önce Madden ile satış günü aralarında geçen konuşmaları, arkasından da bu sabahki telefon konuşmalarını anlattı. Çinli ilgilenmiş gibi, büyük bir dikkatle dinliyordu. Eden konuşmasının sonunda bir süre sustu. Sonra, sesini hafifçe yükselterek, «Daha önce anlatmadığım bir durum var. Bakalım bunu nasıl izah edeceksiniz Bay Jordan» dedi.

Yaptığı kabalığı anlamış gibi «Sizi dinliyorum Bay Eden» diye cevap verdi Victor Jordan ciddi bir sesle...

«Bildiğiniz gibi sabahleyin iki defâ konuşmuştum Madden'le. Ne var ki öğleden sonra saat tam dörtte telefonum çaldı. Madden olduğunu söyleyen biri (belki de gerçekten kendisi) President Pierce transatlantiği ile incileri getirecek olan yolcunun kim olduğunu sordu. Kendisinden beklenilmeyecek kadar telâşlıydı. Yolcunun kim olduğunu bilmediğimi söyledim. Karşımdaki adam ısrar edince, niçin meraklandığını sordum. Bâzı tatsız şeyler duyduğunu, incilerin güvenliğinden şüpheye düştüğünü söyledi. Öyleyse Bay Madden, siz kapatın ben Bayan Sally'den gelecek olan yolcunun kim olduğunu öğrenip size bildireyim dedim. Kısa bir tereddütten sonra telefon kapandı. On dakika geçti. Pasadena çölündeki Madden'e telefon etmedim. Bunun yerine başka bir dostuma telefon ederek, beni az önce nereden aradıklarını öğrenmesini ricâ ettim. Çok geçmeden telefonum yeniden çaldı ve dostum az önce beni arayan şahsın, Eden mağazası'nın birkaç sokak ilersindeki Sutter ve Kearny caddelerinin kesiştiği köşedeki bir büfeden telefon etmiş olduğunu bildirdi.»

Alexander Eden sözlerini bitirince. Charlie Chan nedense dönüp Victor Jordan'a baktı. Ama Victor birşey söylemedi, sadece «Garip doğrusu...» diye mırıldandı. Sally Jordan da heyecalanmıştı. Yardım beklercesine bir dedektife bir Eden'e bakıyordu. Hiçbiri ne söylemesi gerektiğini bilmiyordu anlaşılan. Birden bir gürültü oldu.

Chan «Kapı vuruluyor» dedi.

Alexander Eden yerinden fırlayıp kapıyı açtı. Bob Eden üzerinden sular sızan yağmurluğunu silkeleyerek

içeri girdi. Saçları dağılmış, yüzünün rengi kaçmıştı. Bitik bir şekilde koltuklardan birine çöktü.

Alexander Eden Çinli dedektife dönerek, «Oğlum Bob Eden...» diye tanıştırdı.

Bob Eden, «Memnun oldum bay Chan» dedi. «Ne yazık ki sizi karşılayamadım. Özür dilerim, (Sonra bakışlarını babasına çevirdi.) Ama tam zamanında limana gittim baba, hattâ Bay Chan'ın gemiden inişini de seyrettim ama, karşılayamadım.»

Alexander Eden, sabırsızlanıyordu, «Bir şey mi var Bob» dedi.

Bob Eden gülmeye çalışarak babasına baktı. «Herhalde» diye söylendi, «Herhalde birşeyler var. Hele bir nefes alayım da anlatırım.»

Ayağa kalkıp, yağmurluğunu çıkarttı. Elleriyle saçlarına çeki düzen verdi. Victor'un uzattığı sigarayı alıp yaktı. Derin bir nefes çekti.

«Evet» diye başladı. «Kararlaştırdığımız gibi Bay Charlie Chan'ı karşılamak üzere, saat tam beşte kulüpten çıktım. Derhal boş bir taksi gelmez mi? İyi şans doğrusu. Gerçi biraz eski model ama olsun, yağmur altında beklemekten iyidir deyip atladım. Limana gideceğiz dedim şoföre. Anlaşıldı dedi şoför, bet bir sesle. Adamın sesi bu ise kimbilir suratı nasıldır diye düşündüm. Oturduğum yerden, traşsız ensesini ve yelken genişliğindeki kulaklarını görebiliyordum. Neyse bir fırsatını bulup suratına baktı. Aman Allah! Evlere şenlik bir surat. Çenesinde boydan boya bir kesik izi, yamru yumru bir burun. Sözün kısası, ancak filmlerde görebileceğimiz tipik kötü adamlardan biri. Limana gelince. Daha ben bir şey söylemeden şoförüm, beni burada bekleyeceğini söyledi. Neyse, rıhtıma indim. Presindent Pierce adaha yeni yanaşmıştı. Çok geçmeden de yolcular bir bir inmeye başladılar. Birden yanıbaşımda bir soluk hissettim. Yakaları kalkık, siyah gözlüklü, beyaz pardesülü biri yanıbaşımda dikilmiş bana bakıyordu. Durduğum yeri beyenmemiş gibi yapıp rıhtımın öbür ucuna yürüdüm. Siyah gözlüklü de peşimden geldi. Yeniden yer değiştirip aşağı indim. Bu defâ peşimde yoktu. Şöyle bir arandım, baktım yukardaki camlı bölmeden beni gözlüyor. Hadi hayırlısı deyip

gemiden inenleri seyretmeye koyuldum. Az sonra Bay Chan'ı gördüm. Merdivenlerden usul usul iniyordu. Acaba yanına gitsem mi diye düşündüm. Sonra vazgeçtim. Öyle ya adamlar beni gözetliyorlardı. Phillimore Âilesi'nin incilerini ise Bay Chan taşıyordu...»

Nasıl haklı değil miyim gibilerden baktı odadakilere... Hepsi el, kol hareketleriyle haklı olduğunu kabul ettiler. Bob Eden sigarasını söndürüp devâm etti :

«Son yolcu da inip gözden kayboluncaya kadar rıhtımda dikildim. Sonra gerisingeri dönüp dışarı çıktım. Benim yelken kulak o iç açıcı sesiyle. Beklediğiniz gelmedi galiba! dedi, Öyle oldu, Çinli bir prensesi bekliyordum ama ölmüş dedim! Çok bozuldu. Yelken kulağı savıp istasyona doğru yürümeye koyuldum. Bu defa da siyah gözlüklü yaklaştı yanıma. Taksi isteyip istemediğimi sordu. Hayır! dedim. Nedense adam peşimi bırakmadı. İstasyona kadar birlikte yürüdük. Bir taksi çevirdim. Kulübün adresini verdim. Biraz rahatlamıştım. Bakalım kuyruklarımız ne âlemde diye geriye döndüm. Yelken kulak ve küliistür arabası peşimizdeydiler. Kulübe gelince arabadan atladım sâkin adımlarla içeri girdim. Sonra servis kapısından çıkıp yürüyerek buraya geldim. Adamlar belki hâlâ kulübün kapısında bekliyorlardır...»

Bob Eden, anlattığı hikâyenin odadakilere yaptığı tesirden memnun, bir sigara çıkarıp yaktı. İçlerinden birinin konuşmasını beklercesine sustu. Nitekim ilk konuşan babası oldu.

«Ben de bir terbiyesizlik yapıp beni atlattığını sanmıştım Bob, özür dilerim...»

Bob Eden birşey söylemedi. Sally Jordan, heyecanlı bir sesle, «İyi etmişsin Bob» dedi. «Benim yüzümden yağmur altında ıslanmış olduğuna üzüldüm.»

Bob Eden, sıcak bir gülücükle teşekkür etti Sally Jordan'a. Sıra Victor'a geldi diye düşündü. Bakalım Victor dostumuz ne diyecek!

Victor Jordan, gösterdiği yardımdan dolayı kısaca teşekkür etti. Sonra endişeli bir şekilde, «Bay Eden» dedi yaşlı adama dönerek, «İncilerin peşinde birileri var galiba. Kolyeyi bir an önce Pasedana'ya yollasak da şu dertten kurtulsak...»

Alexander Eden daha ağzını açmadan, Sally Jordan atılıp, oğlunun bıraktığı yerden devam etti.

«Alec durumu biliyorsun. Madden'in göndereceği paraya dehşetli ihtiyâcım var. Lütfen Bob'a söyler misin, ben de Charlie'den aynı ricâda bulunacağım.»

Ne var ki Çinli dedektif, Sally Jordan'ın rica etmesine fırsat tanımadan kabullendi postacılık işini... Hattâ, «Yeter ki siz üzülmeyin Bayan Sally» diye birde sevgi gösterisinde bulundu.

Yazar olmaya heveslenen Bob Edende böylesine bir fırsatı kaçıracak değildi tabiî. Ama yine de, babasının söylemesini bekledi.

Alexander Eden, memnun bir şekilde, «Öyleyse bu geceki onbir treni ile yola çıkarsınız» dedi.

Sally Jordan, neş'eli bir sesle, «Her ikinize de bütün kalbimle teşekkür ederim» dedi. «Biliyorum ki Charlie hayâtı pahasına da olsa incileri koruyacaktır. Bob'da.»

Bob Eden, gülerek Sally Jordan'ın sözlerini yarıda kesti.

«Ne yazık ki ben aynı garantiyi veremeyeceğim Bayan Jordan, gerçi şu anda bir işim yok ama, hayâtımdan son derece memnunum ben...»

Charlie Chan, kısık gözlerinde neş'eli pırıltılarla Bob Eden'i süzdü «Akıllı bir genç adamla seyahat edeceğim» diye düşündü.

Alexander Eden «Saat on buçukta otelin salonunda buluşalım Bay Chan» dedi.

Çinli, Çin usulü baş eğişiyle selâmladı Eden'leri ve «Saat onbuçukta» diye tekrarladı kısık bir sesle...

Chan Kee Lim

Saat on buçuktaki randevusuna on dakika kala, Charlie Chan, San Francisco'nun Çin mahallesine'ne yaptığı ziyâretten buluşma yeri olan Stewart Oteli'nin salonuna döndü. Otel resepsiyonuna giderek, dışarı çıkarken bıraktığı bavulunu aldı. Kapıyı görebilecek bir koltuğu

gözüne kestirip, yerleşti. Çipil gözlerini salonun derinliklerinde gezdirdi. Ortalık pek kalabalık değildi. Halbuki Çin Mahallesinde yollar insan almıyordu. Tabiî, bu gün 12 Şubat! diye düşündü. Çin takvimine göre yılbaşı bu gece. Yılbaşı bana da uğurlu geldi! diye geçirdi aklından (Çin mahallesi'nde yapılan ufak bir gezinti, bir eski dostu ziyâret ve beklenmedik bir karşılaşma.) Evet yeni gelen yılın uğuruna inanmam gerek!

Oturduğu koltuğa biraz daha gömüldü. Oldukça keyifliydi. Chan Kee Lim'in, evinde yediği pirinç çöreklerini, Sabah Damlası adlı Çin Şarabının doyulmaz tadını hatırladı. Fazla rahatlamaya gelmez diyerek toparlandı. Saatine baktı : Tam on buçuktu...

Saat onbuçuktu ve Stewart Oteli'nin döner kapısı açılıp, şoför giyimli bir adam girdi içeri. Bir süre etrâfını araştırdı. Çinli dedektifi görünce saygıyla yanına yaklaştı.

«Bay Charlie Chan?»

Dedektif başını salladı.

Şoför. «Bay Eden sizi arabada bekliyor efendim» dedi, sonra eğilip dedektifin küçük valizini aldı. Chan önde, şoför arkada dışarı çıktılar. Son model büyük bir arabanın arka kapısı içerden açıldı ve Alexander Eden'in sesi duyuldu :

«Buyurun Bay Chan!»

Charlie Chan bindi ve araba hareket etti. Ön koltukta oturan Bob Eden, «Biraz yavaş sürüver Micheal, konuşacaklarımız var...» dedi. Micheal söylenilene uydu. Büyük araba, Sanfrancisco'nun yağmurlu caddelerinde ağır ağır ilerlemeye koyuldu.

«Bob'u tâkip edenin kim olduğunu tesbit ettik Bay Chan» dedi Alexander Eden telâşla «Adı Shaky Phil Maydorf. Grant Avenue'deki... Hay Allah ne oteliydi Bob...»

«Killarney olmasın» diye tamamladı Charlie Chan.

«Evet Killarney Oteli!» diyen Bob Eden birden şaşırdı : «Ama siz nereden biliyorsunuz?»

Çinli, muzip bir gülücük gösterdi Eden'lere. Yumuşak bir sesle, «Yeni yılın uğuruna inanır mısınız Bay Eden?» dedi, arkasından ekledi, «Bugün Çin milleti'nin yılbaşı'sı. Bilmem biliyor musunuz... Ve ben bu yılbaşı gecesinin

ilk bir kaç saatini Çin Mahallesin'deki Chan Kee Lim adlı bir dostumun evinde geçirdim. Cin Mahallesinde herşey Lim'den sorulurmuş. Bakın ben de bunu bilmezdim. Lim, benim Pasedena'ya gitmeye hazırlandığımı öğrenince, bana Louie Wong adlı bir soydaşımızın, Madden adlı bir zenginin çiftliğinde çalışmakta olduğnu, söyledi.»

Charlie Chan bir süre sustu. Alexander Eden, Yaman insanlar şu Çinliler! diye düşündü.

Kısa bir aradan sonra Çinli dedektif tekrar başladı hikâyesine, «Ne yazık ki Pasadena'ya gidince soydaşım Louie Wong'u göremeyeceğim. Çünki iki gün önce bir telefon edilmiş Louie Wong'a ve derhal San Franciscoya gelmesi istenmiş. Telefonu eden, Wong Cihng adlı bir başka Çinli soydaş. Oldukçada zengin. Jakson Caddesi'nin köşesinde büyük bir çanak çömlek mağazası işletiyor. Ha bir şey daha var... Wong, Louie've San Francisco'ya gelirse düşünemeyeceği kadar çok para kazanabileceğini de duyurmuş...»

Charlie Chan yine sustu. Sonra Alexander Eden'e döndü ve, «Biraz garip değil mi?» diye sordu.

Alexander Eden, şaşırmıştı. Bob Eden, oturduğu yerde geri döndü. Merak dolu bir sesle, «Ya Shaky Phil Maydorf...» dedi.

Çinli dedektif, iki elini çenesinin altında birleştirdi. Yavaşça, «Sabır genç dostum, biraz sabır lûtfen» dedi. Sonra devâm etti : «Evet tesâdüfler garipleşiyordu. Şu Wong Ching'i bir ziyâret etmekte fayda var diye düşündüm ve Jakson sokağındaki yerine gittim. İçeride kimse yoktu. Tabiî hemen, çekip gerisingeri dönecek değildim. Üstelik vaktim de boldu. Wong Ching'in dükkânının karşısındaki bir Çin lokantasına girip oturdum. Hani fazla da beklemedim. Siyah gözlüklü, beyaz pardesüsünün yakalarını kaldırmış bir adam çıkıp hızlı adımlarla yürümeye başladı. Tabiî Charlie Chan'da adamın peşinden yürüdü ve Adamı Killarney Oteli'nin girişine kadar takibetti...»

Charlie Chan'ın hikâyesi bitmişti. Oturuşunu değiştirdi. Alexander Eden samimiyetle «Yamansınız doğrusu» dedi. Çinli, tombul yanaklarını gamzeleyen bir gülüşle başını önüne eğerek teşekkür etti.

Bob Eden, «İşler karışıyor desenize» diye soludu.

Alexander Eden de «Birşeyler yapmamız gerekiyor öyleyse. Değil mi Bay Chan?» diye akıl danıştı.

Çinli çipil gözlerini kırpıştırdı : «Evet Bay Eden, birşeyler yapmamız gerekiyor. Ama nasıl bir şeyler, hiç düşündünüz mü?»

Alexander Eden bir tehlike sezinlediğini fakat daha bir tedbir düşünmeye fırsat bulamadığını söyledi.

Charlie Chan, Bob Eden'e döndü. «Ya siz Bay Eden...» Bob Eden sıkılmış gibi, «Bilmem ki, aklıma hiç birşey gelmiyor...» dedi.

«Öyleyse benim bir plânım var. İsterseniz ilk tedbir olarak onu tatbik edelim» diye fikrini açıkladı Chan. «Bay Eden ve ben Pasadena trenine birlikte bineceğiz, fakat trenden birbirlerini hayatlarında hiç görmemiş iki kişi olarak ineceğiz. Bay Eden yalnız başına gidecek çiftliğe. Ben daha sonra, yahut da daha önce varmış olacağım çiftliğe, orası şimdilik belli değil. Neyse, Bay Eden çiftliğe varınca, Madden'i soracak. Eğer Madden'de anormal bir durum yoksa, ben ne yapıp [illegible] Bay Eden'e vereceğim, o da Madden'e teslim edecek, çeki imzalatacak, dönüp geleceğiz. Yok ortalık karışıksa, Bay Eden, incilerin kendisinde olmadığını söyleyerek sizinle temasa geçmesini rica edecek..»

Alexander Eden, «Fena fikir değil» dedi. «Sen ne dersin Bob?»

Bob Eden, telâşla «Trenin kalkmasına üç dakika var» dedi, sonra, gülerek ekledi: «Hem benim, Bay Chan'a büyük bir itimadım var baba.»

«Öyleyse anlaştık» diye konuştu Charlie Chan.

«Anlaştık» diye karşılık verdi Bob Eden. Arabanın kapıları açıldı. Michael valizleri almış trene doğru yürümeye başlamıştı bile. Acele ile vedâlaştılar.

«Aman dikkat...» diye bağırdı Alexander Eden arkalarından. İkisi de ihtiyar adamın seslenişini duymadılar. Barstow trenine de son anda yetişebildiler, Charlie Chan, valizini yüklendi. «Trende de birbirimizi tanımasak iyi olur» dedi.

Bob Eden, «Anlıyorum» diye cevap verdi. «Aynı çiftliğe gitmek isteyen (!) başkaları da vardır belki civarda..»

Çinli gülümsedi, eliyle belli belirsiz belini yokladı, «Çinlilerin altıncı hisleri çok güçlüdür Bay Eden. Tedbir her işin başında gelmelidir» diye cevap verdi.

Delikanlı, «Öyleyse çiftlikte buluşuncaya kadar hoşça kalın» dedi. Trenin dar koridorunda birkaç adım ilerledi, sonra aklına gelen bir şeyi söylemek için geri döndü. Chan olduğu yerde dikilmiş, bir yabancı gibi kendisine bakıyordu. Bob Eden bozuldu, kekeler gibi, «Hayır, yeni yılınız kutlu olsun diyecektim» diye mırıldandı. Chan genç adamın nezâketine kulak asmadan başını öteye çevirdi. Bob Eden'e geri dönüp, trenin dar koridorunda, gürültülü sallanmalara ayak uydurmaktan başka yapılacak iş kalmamıştı. Barstow ekspresi'nin baş tarafına kadar ilerledi. Chan'dan kâfi derecede uzaklaştığına kanaat getirince boş kompartmanlardan birine daldı. Bavulunu dikkatle yerleştirdi. Oturup bir sigara yaktı. Cebinden bir mektup çıkarıp üzerinde yazılı olan ismi okudu.

Will Holley, Eldorado Times Gazetesi yazarlarından.

Zarfı tekrar ceketinin cebine yerleştirdi. Bob Eden'in, San Francisco'daki sanatçı dostlarından biri yazmıştı mektubu. «İşin düşerse gitmemezlik etme, çok candan adamdır Will, hem zavallının çölün ortasında canı sıkılıyordur» demişti Harry Fladgate. «Mâdem ki çok candan bir adam bu Will, Eldorado'ya varır varmaz bürosuna uğrarım» diye düşündü. Sigarasını söndürdü. «Barstow'a kadar biraz kestirmeliyim.» dedi. Çok geçmeden uyuya kaldı.

Ertesi sabah tren Barstow'a vardı. Bob Eden garda Charlie Chan'ı aradı ama, nâfile, ufak tefek Çinli ortalıkta yoktu.

Çinli dedektifin izini kaybetmek neş'esini kaçırmıştı delikanlının. Garda bir süre küskün küskün dolaştı. Sonra, Eldorado için bir bilet alıp, Pasedena'ya gidecek olan trene bindi.

Cuma akşamüstü altıya doğru, tren Eldorado istasyonunda durdu. «Çok sevimsiz bir yermiş» diye iç geçirdi Bob Eden. İstasyonun, bir zamanlar kırmızı oldukları anlaşılan tuğla ve kiremitleri, yıllardır bakım görmediklerinden, is, duman ve gerilerde uzanan binlerce hektar-

lık çölden yükselen toz bulutlarıyla, siyahla gri karışımı bir renge dönmüştü.

Delikanlı, elinde bavulu, bu sevimsiz yerde ne yapabileceğini düşünerek bir müddet olduğu yerde dikildi. Birden, Will Holley'i hatırladı. Gidip, bir an önce gazeteciyi bulmaya karar verdi. İstasyon büfesine yürüdü. Eldorado Times Gazetesi'nin adresini sordu. Büfenin sahibi, yabancı ile ilgilenmeden, «Meydanı geç soldaki caddenin köşesinde» dedi sıkıntı dolu bir sesle... Meydanı geçip —Meydan da ne meydan hani! diye düşündü delikanlı— sola dönen caddenin köşesindeki camekânların önünde dolaşmaya başladı. Bir kasap, bir demirci, bir de ne olduğunu çıkartamadığı üç dükkânın önünden geçti. Dördüncü camlı kapıda bir yazı asılıydı, okudu.

Bir saate kadar döneceğim.

— Allah bilir niçin. —

Will Holley.

«Candan bir adam belli» diye gülümsedi Bob Eden.

Sabahtan beri hiçbirşey yemediğini düşündü. Etrafına bakındı. Lokantaya benzer bir yer göremeyince, geri dönüp büfecinin meydan dediği oto—park genişliğindeki yere çıktı. Yine etrafına bakındı. İlerde bir tabelâ gördü.. The Oasis Cafe... Hayret diye yadırgadı. Demek yemek yenilmesi gerektiğini düşünen birileri yaşıyor buralarda. Lokantanın çıngıraklı kapısını iteleyip girdi.

Bob Eden'in tahminlerinin aksine lokanta oldukça kalabalıktı. Kovboy şapkalı, deri çizmeli bir sürü adam, çinko kaplı tezgâha tünemişler, ortalarda dolaşan soluk benizli gence durmadan birşeyler ısmarlıyorlar, durmadan birşeyler tıkınıyorlardı.

Bob Eden, elinde valizi oturabilecek boş bir yer arandı gözleriyle. Kasiyerin yanındaki iki kişilik yere nedense kimse itibar etmemişti. Bob Eden hızla oraya seğirtti. Valizini ayaklarının dibine yerleştirip, Oasis Cafe'nin tek garsonu olduğu anlaşılan soluk yüzlü gencin kendisine bakmasını beklemeye başladı.

Az sonra garson gelip başına dikildi. Bir süre bakıştılar. Ne yiyeceksin der gibilerden bakıyor diye düşündü Bob Eden. Aklına gelen ilk şeyi söyledi.

— «Biftek..»

Garson dönüp gitti. Bob Eden'in yakınında oturan-

lardan biri geğirdi. Arkasından da tahta parçası kadar bir kürdanı ağzına sokup dişlerini karıştırmaya koyuldu.

Tam yerine düştüm! diye iç geçirdi delikanlı.

Lokantanın kapısındaki küçük çan yeniden tıngırdadı. İster istemez kapıdan yana baktı Bob Eden. Saçı sakalına karışmış, koyun çobanlarından birini daha görmeyi kuran Bob Eden, kapıda duran uzunca boylu, sarışın, mavi gözlü kızı görünce, nerdeyse şaşkınlıktan küçük dilinden olacaktı. Aklına ilk gelen, bu kız buralı olamaz! düşüncesi oldu.

Kız, gayet alışkın adımlarla gelip delikanlının yanındaki boş tabureye çıkıp oturdu. Bob Eden önüne döndü. Keyfi yerine gelmiş gibiydi. Hiç değilse sol yanımdan geğirti dinlemeyeceğim! diye sevindi. Üstelik aydınlık yüzlü bir kız!

Çiçek bozuğu suratlı garson getirip bol soğanlı bir tabak bıraktı önüne. Bob Eden garipsedi yemeğini. Bıçağının ucuyla soğanları bir kenara sıyırdı.

Bıçakla soğanları ayıklamaya çalıştı. Sonra olanca açlığıyla eti kesebilmeyi denedi beceremedi. Bir daha denedi. Üçüncü deneyişinde soğanlar tezgâhın üzerine saçıldı. Birkaç parça yanında oturan kızın kucağına düştü. Bob Eden sinirinden kıpkırmızı oldu. Kıza baktı. Sarışın kız pek kızmışa benzemiyordu. Mendiliyle kucağına dökülen soğanları silkeledi. Bob Eden atıldı:

— «Çok özür dilerim, isteyerek olmadı.»

Genç kız mavi gözlerini açarak gülümsedi ve «Buralı olmadığınız belli» dedi yumuşak bir sesle.

«Nasıl belli?» diye meraklandı delikanlı.

«Oasis Cafe'ye gelip, biftek ısmarlamış olmanızdan» dedi genç kız, etekliğinde kalan lekeleri silmeye çalışarak.

Bob Eden'in merakı artmıştı. «Niçin, biftek ısmarlanmaz mı yâni burada?» diye konuşmaya devam etti.

Genç kız omuzlarını silkti. «Yok, hayır. Ismarlamasına ısmarlarsınız da, yemesi biraz güç olur hani diyecektim» dedi sâkin bir sesle.

Bob Eden, kıza bakıp gülümsedi. «Siz de buralı değilsiniz ama» dedi.

Genç kız cevap vermedi. Çopur suratlı garsonun önü-

ne getirip bıraktığı kahveden bir yudum aldı. Bob Eden, kızın alâkasını kaybetmemek için sigara tuttu. Sarışın kız sigarayı almadı ama, Bob Eden'in arkadaşlık kurabilme hevesini de kırmadı.

«İş icabı geliyorum Eldorado'ya» dedi.

«İşiniz mi?» diye şaşırdı delikanlı. Aynı anda, böyle bir kızın, bu memlekette ne işi olabilir! diye düşünüyordu.

Kız, delikanlının aklından geçenleri anlamış gibi, «Yoksa bana bir iş mi yakıştırmaya çalışıyorsunuz?» diye sordu.

Bob Eden bocaladı: «Eh. Evet. Doğrusu bu çölün ortasında nasıl bir işle uğraşabilirsiniz, pek çıkartamadım da» diye itiraf etti.

Genç kız kahvesinden büyük bir yudum daha aldı. Bezgin bir sesle, «Filmcilik» dedi. Sonra tamamladı sözlerini: «Çekilecek olan filmler için, görülmedik manzaralar bulmaya geldim buraya.»

Bob Eden, «Şimdi oldu» dedi. Arkasından, «Figüran da arıyorsanız ben hazırım» diye ekledi.

Genç kız başını salladı. «Bizde figüran bol» diye karşılık verdi. Tekrar kahvesinden yudumlar almaya koyuldu.

Bob Eden, pot kırdın! diye hayıflandı.

Lokantayı dolduran müşteriler, birer ikişer işlerinin başına dönmüşler, ortalık iyice tenhalaşmıştı. Küçük bir çocuk, elindeki kirli havluyla tabakları kuruluyor, garson da bir köşeye çekilmiş tepeleme doldurduğu bir tabaktan yemek yiyordu. Birden kızın konuştuğunu duydu:

— «Ya siz niçin geldiniz buralara?»

Bob Eden hemen bir cevap vermesi gerektiğini hissetti. «Bir işim vardı da» diyebildi.

Genç kız gözlerini açarak baktı. Bob Eden devam etti:

— «Madden çiftliğinde bir iş görüşmesi yapıp geri döneceğim»

Genç kız alâkadar oldu: «Madden çiftliğinde mi?»

Bob Eden aceleyle, «Evet» dedi. «P. J. Madden'in çiftliğinde. Herhalde tanıyorsunuz kendisini.»

Sarışın kız başını salladı.

— «Tanımıyorum dedi. P. J. ile benim de bir işim vardı ama, Thorn denen herif yüzünden görüşemedim.»

«Yâ» dedi Bob Eden.

Genç kız devam etti: «Bizim şirket, yeni çekilecek olan filmin dış sahneleri için Madden'in çiftliğini kullanmak isteyince iş başa düştü deyip, P. J.'ye bir mektup yazdım. Milyoner gayet nâzik bir cevap göndermek zahmetine katlandı. Yakında Pasedena'ya geleceğini, kendisi ile orada temasa geçmemi istediğini bildirdi. Gel gör ki, Eldorado'ya geleli iki gün oldu hâlâ görüşmedim P. J. ile.»

Bob Eden yine «Yâ» dedi.

Sarışın kız açılmıştı. Neş'esiz bir şekilde, «Dün gece gittim çiftliğe. Ortalıkta kimseler yoktu. Hani korkmadım desem yalan olur. Güç belâ iç kapıya gidip zili caldım. Hiç bir hareket olmadı. Bir daha çaldım. Neden sonra kapı açıldı. Martin Thorn adlı sekreter çıktı kapıya. Ne istediğimi sordu, anlattım. Bir hafta sonra gelin deyip kapıyı yüzüme kapadı terbiyesiz herif... O hırsla arabamı öyle bir gazlamışım ki az kalsın çiftliğin kapısında birdenbire önüme çıkan yaşlı bir adamı ezecektim» dedi.

Genç kız, Bob Eden'e döndü. «P. J. Madden ile bütün tanışıklığım bu kadar işte» diye bitirdi sözlerini.

Bob Eden, birşey söylemedi. Bir süre sustular. Garson gelip fincanla delikanlının tabağını alıp götürdü. Bob Eden, kızın hesabını ödemek istediyse de, kız kabullenmedi. Kalkmak için davrandı. Bob Eden de valizini yüklendi. Birlikte çıktılar Oasis Cafe'den.

Hava kararmıştı. Öğleden sonrasının boğucu sıcağı yerini kuru bir serinliğe bırakmıştı. Bob Eden lâf olsun diye, Eldorado Times Gazetesi'nin nerede olduğunu bilip bilmediğini sordu genç kıza.

«Yoksa Will Holley'i mi göreceksiniz?» dedi kız.

Bob Eden, şaşırdı. «Evet» dedi. Soran gözlerle baktı kıza. Genç kız anladı.

«Will'i herkes tanır» dedi. «Hem ben sık sık gelir giderim buralara..»

Bob Eden, gülümsedi. Kız, «Niçin güldünüz» diye sordu. Bob Eden muzip bir tavırla, «Oasis Cafe'ye giri-

şinizden belli» dedi. Gülüştüler. Genç kız, Bob Eden'i Will Holley'in yerine götürmeyi teklif etti.

Gazeteci bürosuna dönmüştü. Genç kız kapıyı itip içeri daldı. Bob Eden de peşisıra seğirtti.

Will Holley, kasketinin önündeki yeşil siperliği kaldırıp genç kıza baktı.

«Vay. Hoşgeldin Paula» diye neş'eli bir sesle konuştu. Ayağa kalkıp misafirlerini karşıladı. Otuz, otuzbeş yaşlarında ince uzun boylu, sevimli bir adamdı Will Holley.

Genç kız Bob Eden'i gösterdi. «Bu bey seni arıyor Will» dedi. Gazetecinin masasının üzerindeki daktiloyu kenara itip, masaya oturdu.

Will Holley, aynı neş'e içinde Bob Eden'e baktı. Delikanlı cebinden mektubu çıkartıp uzattı. Holley merakla açtı mektubu.

«Vay koca Harry» diye bağırdı. «Siz alınmayın ama dostum, şehirdeki dostlarımız işleri düşmedi mi, çölün ortasında yapayalnız yaşayan şu arkadaşlarını akıllarından bile geçirmezler.» Sonra genç kıza döndü, «Bob Eden» diye tanıştırdı. «Madden'le bir iş görüşmesi yapmak için gelmişler.»

Genç kız gülümsedi, Will Holley onu da tanıştırdı.

«Bayan Paula Wendell, (Gülerek ekledi.) Kendileri filmcidir.»

Paula Wendell, «Onları biliyoruz» dedi. Sonra kısaca yemek sırasında başlayan arkadaşlıklarını anlattı.

Will Holley kıza, «İyi öyleyse ne demeye bana tanıştırma merasimleri yaptırıyorsun» diye çıkıştı.

«Birbirimizin isimlerini bilmiyorduk» diye atıldı Bob Eden.

Will Holley göz kırptı delikanlıya. Sonra kıza duyurmamak istermiş gibi, «Kadınları arasıra paylamakta fayda vardır» dedi.

Paula Wendell, «Daha yazılacak bir sürü iş mektubum var» diye sızlandı ve «Sizler başınızın çâresine bakın, ben gidiyorum» deyip kapıya yürüdü.

Bob Eden teşekkür etmek istedi.

«Lûzum yok Bay Eden» diye konuştu genç kız.

Sahte bir öfkeyle Holley'e baktı. Sonra iyi geceler dileyip bürodan ayrıldı.

Will Holley, oturması için yer gösterdi delikanlıya. Karşılıklı oturup birer sigara yaktılar. Holley bir zaman, bu berbat memlekette yaşıyor olmanın güçlüklerinden söz etti. Sonra, bahsi Madden'e getirdi:

— «Demek Madden'e gideceksiniz?»

«Öyle» diye karşılık verdi Bob Eden? «Madden'le bir iş görüşmesi yapıp en kısa zamanda San Francisco'ya dönmek istiyorum.»

Will Holley birşey hatırlamış gibi başını salladı. «Hey gidi Madden hey...» dedi. Biraz durdu. «Şu adamı kıstırıp da esaslı bir beyanat koparamadım bir türlü, Hoş, daha hiç kimse kopartamadı ya...» diye ekledi. Bir süre önündeki kâğıtlarla meşgul oldu, sonra: «Benim Horace Greeley'e itiraz etmezseniz, sizi çiftliğe götürebilirim» diye teklifte bulundu.

Bob Eden'in isteği de buydu zâten. Holley'in teklifini memnuniyetle kabul etti.

Az sonra Holley'in eski model otomobili, Pasadena Çölü'ne giden asfalt yolda ilerliyordu. Uzun bir süre konuşmadan yol aldılar. Kasabanın varoşlarını geçmişlerdi ki, Holley; «Madden'i oniki sene önce tanıdım.» diyerek sessizliği bozdu. «O zamanlar New York'ta muhabirlik yapıyordum. Her nasılsa bir yolunu bulup kırkdördüncü caddedeki gizli kumarhanelerden birine girebilmeyi başarmıştım. Delmonico diye bir batakhane. P. J. Madden'i ilk defa orada gördüm. Dediklerine göre, bütün gün Wall Street'te borsa oyunlarına katılır, geceleri de aynı hızla oraya gelip kumar oynarmış. Fırsat bu fırsattır deyip, bir beyanat koparabilmek arzusu ile yanına gittim. Adımı, mesleğimi ve isteğimi söyledim. Şöyle bir baktı yüzüme. Birden, defol git başımdan, daha kime beyanat vermişim ki sana vereyim! diye bağırdı. Gözleri kan çanağı gibiydi. Kendimi zor attım dışarı...»

Will Holley sustu. Horace Greeley güç belâ bir tepeyi tırmandı. İnişe geçtiklerinde gazeteci gazı kesip, arabanın hızını azalttı. Yokuş bitinceye kadar konuşmadılar. Düz yola çıktıklarında, «Oniki sene önce yarıda kalan işi, bu gece tamamlamalı» diye mırıldandı kendi kendine.

Bob Eden cevap verebilecek gibi değildi. Büyülenmişti sanki. Gözlerini yola dikmiş kıpırdamadan oturu-

yordu. Arabanın farlarından çıkan sarımtırak ışık, kısa bir parlaklık hâlinde çöldeki küçük kum tepelerinin ve yabanî bodur ağaççıkların üzerinde geziniyor, birtakım esrarengiz şekillere bürünen gölgeler, genç adamın gözlerini alıyordu. Gazetecinin arabası, terkedilmiş bir çöl evinin yanından hızla geçti. Birdenbire, çölün esrarengiz karanlığı içinde, dayanılmaz bir yalnızlık korkusu sardı genç adamı...

Madden'in Çiftliği

Will Holley, «Alfalfa Çiftliği» diye tanıttı, önünden geçtikleri tek katlı terkedilmiş yapıyı. Gazetecinin ses tonundaki rahatlık, Bob Eden'e güven verdi. Az önce aklını karıştırmış olan korkulardan sıyrıldı. Will Holley, delikanlının hislerinden habersiz, aynı rahat anlatışla konuşmasına devam ediyordu.

«İyi yonca biter buralarda. Hattâ suyu bol olan çiftliklerde elma, armut, limon bile yetiştirirler.»

Çölün ortasında meyva yetiştiriciliği vapabilmek, Bob Eden'in alâkasını çekti. «Ya suyu nereden buluyorlar?» diye sordu merakla.

Gazeteci, çöldeki çalışmaları anlatmava devam etti:

«Çölde çiftlik kurmayı düşünenler, önce artezyen kuyularını açarlar. Gerçi çok zor bir iştir ama, yüz yüzelli metre derinliğe inebildin mi suyu buldun demektir.» Biran duraklad, «Madden'in şansı kuyu kazımında bile yâver gitti. Daha otuz metreye inmeden bir yeraltı nehrine rastladılar» dedi. Milyoner borsa cambazının her konuda kendisine yardımcı olan şansını kınar gibiydi.

Asfalt yol git gide bozuluyordu. Çukurlar ve tümsekler arasında ilerlemeye çalışan Horace Greeley'in eski motöründen yükselen hırıltılar, gürültülü bir hâl almıştı. Hızlı sallantılar içinde, vapraksız dallarını yola sarkıtmış olan yabanî ağaçların yanından geçtiler.

Bob Eden, acaba daha ne kadar yolumuz kaldı? diye düşündü. Üşümeye başlamıştı. Pardesüsünün yakalarını kaldırıp, oturduğu yerde büzüldü.

Gazeteci gülümseyerek baktı genç adama. Ve «Çöllerde geceler çok soğuk olur» dedi.
«Belli» diye doğruladı Bob Eden.
Gazeteci, çöl üzerine bilgi vermeyi bırakıp, Madden'in yanında kaç gün kalmayı düşündüğünü sordu.
«İşte o belli değil» diye cevapladı Bob Eden.
Gazeteci üstelemedi. Olanca dikkatiyle, eski model otomobilini çukurlardan kurtarmaya, tümseklerden atlatabilmeye uğraşıyordu.

Bob Eden, bir müddet belli etmeden gazeteciyi süzdü. Will Holley'in her davranışında, dostluktan öteye çıkmayan bir samimiyet seziliyordu. Hem Harry Fladgate, Holley için, çok dürüst bir adamdır demişti! diye düşündü. Sonra samimiyetle, «Holley» dedi, «Eğer beyanat diye almazsan sana Pesadena'ya niçin geldiğimi anlatırım.»

Will Holley neş'eli bir sesle, «Vereceğin habere bağlı» dedi.

Bob Eden, babasının eski dostu, Bayan Sally Phillimore'un ziyaretinden başlayarak, Madden'in çeyrek milyon dolarlık incileri satın alışını, New—York diye kararlaştırılan teslim yerinin bilinmeyen sebeplerle birdenbire değiştirildiğini, kim oldukları bilinmeyen kişiler tarafından babasına açılan telefonları, Shaky Phil Maydorf adlı eski bir gangster tarafından tâkip edildiğini ve Louie Wong'un, Çin Mahallesi'nden aldığı bir telefon üzerine San Francisco'ya hareket etmiş olduğunu, anlattı ve «Ne dersin» diye sözlerini bitirdi.
Holley şaşırmıştı. «Ben mi?» dedi. «Benim beyanat işi yatar derim.»
«Yâni» diye üsteledi delikanlı.
— «Yâni, bence milyoner P. J. Madden şu anda çiftlikte değiller...»
Biraz ara verdikten sonra, sözlerini isbat etmek istercesine, Paula Wendell'in, Madden'le görüşebilmek için dün gece çiftliğe bir ziyaret yaptığını, fakat milyoneri göremeden geri dönmek zorunda kalmış olduğunu anlattı.
«Olabilir» diye konuştu Bob Eden. «Ya Madden'in yanında çalışan şu Çinli hakkında neler biliyorsun?»

Will Holley arabanın hızını düşürdü.

«Louie Wong'u tanırım» diye konuştu. «Uzun zamandır burada yaşar. Son beş senedir de, Madden'in Çiftliğinde bakıcılık yapıyor. (Çakır gözlerini Bob Eden'e çevirdi:) Çarşamba sabahı istasyonda karşılaştık. Çok mühim bir iş için San Francisco'ya gitmekte olduğunu söyledi bana.»

Yine sessizlik oldu. Bob Eden'in aklına başka bir Çinli takıldı. Acaba Charlie Chan şu anda ne yapıyor! diye merak etti. Uzayan sessizliği Will Holley bozdu:

— «Gerçekte, benim de pek fazla bir bilgim yok, Çinli hakkında. Pek konuşkan yahut da arkadaş canlısı tiplerden değildir Wong. Çok zaman çiftlikte oturur, Tony'siyle başbaşa geçirir günlerini..»

«Tony dediğin kim?» diye atıldı delikanlı.

Holley gülerek, «Ağzı bozuk bir papağan..» dedi. «Seneler önce bir denizci Madden'e hediye etmiş. Zavallı Tony'nin ömrü, kumarhanelerde, kavga döğüş dinlemekle geçmiş. Yeni sahibi de, kuşun bakımını bir Çinliye yükleyince, bu defa da hayvancağız Çince öğrenmek zorunda kaldı. Senin anlayacağın Tony, iki dil üzerinden yayın yapabilen, gri renkli bir papağan..»

Yol düzelmişti. Gazeteci Horace Greeley'i hızlandırdı. Bir dönemeci döndüler sür'atle.

«Geldik sayılır.»

Bob Eden toplarlandı. Pardesüsünün yakasını indirdi. Farların kuvvetli sarı ışığı, çiftliğin demir parmaklıklı giriş kapısı üzerinde durdu.

Will Holley kısık bir sesle, «Geldik» dedi. «Madden'in çiftliği burası.»

Bob Eden, demir parmaklıklı kapının çok gerilerinde, simsiyah bir taş yığını gibi duran tek katlı yapıyı zorlukla seçebildi.

Holley, «Yanında tabanca var mı?» diye sordu birden.

Delikanlı irkildi. «Hayır» diye fısıldadı. «Gerekir mi dersin?»

Holley boynunu büktü. «Bilinmez ki, eğer inciler yanındaysa...»

Delikanlı sesini çıkarmadı. Demir kapıyı açmak için davrandı. Fazla zorlanmadan açıldı demir kapı. Holley

farları söndürmüştü. Sanki gürültü yapmaktan çekinircesine, ağır ağır avluya soktu arabasını. Eve doğru ilerledikçe, Bob Eden, tek katlı yapının iki yanını çevreleyen büyük biber ağaçlarını İspanyol oyma desenleriyle süslü verandasını gördü.

Arabayı durdurup bir müddet beklediler. Geldikleri duyulmamış olacak ki evde bir hareket görülmedi. Bob Eden, verandaya açılan merdivenleri çıkıp, ön kapıyı ç aldı. Uzun bir bekleyiş oldu. Neden sonra derinden derine ayak sesleri duyuldu. Bob Eden bir kac adım geri çekildi. Hafifçe aralandı kapı. Soluk bir yüz belirdi gölgelerin içinde.

«Ne var?.. Ne istiyorsunuz?..» diye sordu adam ölgün bir sesle.

Bob Eden, «Bay Madden'i görmeye geldim» dedi kısaca. Kapıya doğru yaklaştı. Adam kapının aralığını biraz daralttı. Sesini yükselterek, «Kimsiniz?.» dedi.

Bob Eden cesaretlenmişti. «Kim olduğumu Madden'e söylerim ancak» diye diklendi.

Ama aynı umursamazlıkla, «P. J. kimseyle görüşmek istemiyor» dedi. Kapıyı kapamak üzereydi, delikanlı atılıp tuttu kapıyı.

«Martin Thorn...» diye bağırdı kapının aralığından, «Eğer, San Francisco'dan beklediğiniz misafir gelmiş derseniz, P. J. görüşmezlik etmez..»

Birden veranadnın ışıkları yandı. Kapı ardına kadar açıldı. Sekreter Martin Thorn'un solgun yüzü aydınlandı.

«Çok özür dilerim...» diye konuştu ciddî bir sesle. «Biz de sizi bekliyorduk.»

Kapının önünden çekilip girişi açtı. Bob Eden, Will Holley'e işaret etti. Birlikte içeri geçtiler. Sekreter, gelenleri oturma odasına aldı. Sonra, P. J.'ye haber vereyim diyerek ortadan kayboldu.

Çölün soğuk karanlığından, Madden'in antika eşyalarla döşeli sıcacık oturma odasına girmek, delikanlıyı neş'elendirmişti. Hayranlığını gizleyemeden, «Yaşamak buna denir..» diye fısıldadı.

Will Holley, şöminenin önüne geçmiş ellerini ısıtıyordu. Başını çevirmeden, «Bu benim ikinci gelişim» dedi.

«İkinci mi?» diye şaşırdı Bob Eden.

Holley, «Evet» dedi. «Geçen yıl Louie Wong'a bir nezaket ziyareti yapmıştım.»

Oturma odasının ucunda bir yerlerde mekanik bir duvar saati dokuzu vurdu. Bob Eden hâlâ odayı araştırmakla meşguldü.

Yine Holley konuştu: «Öbür duvarda Madden'in silâh koleksiyonu vardır. İstersen fırsattan istifade edip, biraz da onlara bakıver.»

Bob Eden, Holley'in gösterdiği duvara doğru yürüdü. Silâhlar odanın loş bir köşesine yerleştirilmişlerdi. Bulundukları köşenin hafif aydınlığında, çelik tetiklerin, uzun ince namluların menevişleri üzerinde, donuk parıltılar oynaşıyordu. Bob Eden büyük bir hayranlıkla silâhlara dalmıştı. Birden, sekreterin çıktığı kapı gürültüyle açıldı. Bob Eden sıçrayarak geri döndü. Geriden vuran koridorun parlak ışığının önünde, kapının girişini neredeyse kaplamış gibi duran, gri elbiseli adamı gördü. İri yarı adam, oturma odasının ortasına yürüdü.

Bob Eden'le göz göze geldiler. «Madden» diye tanıdı delikanlı.

Madden, dik bir sesle, «Hoşgeldiniz beyler..» diye karşıladı. Ellerini sıktıktan sonra, oturmaları için koltukları gösterdi.

Milyoner soran gözlerle bir süre süzdü ikisini. «Hanginiz San Francisco'dan geliyorsunuz acaba? dedi.

Bob Eden kendini tanıttı. Ciftliğe gelebilmesine, gazetecinin yardımcı olduğunu belirtti. Will Holley hafifçe doğruldu yerinden. Sıkıntılı bir sesle, «Ben sizi rahatsız etmeyeyim Bay Madden.» dedi. «Yalnız gitmeden evvel bir şey sormak istiyordum da...»

Madden sertçe, «Evet» dedi.

Gazeteci, «Bilmem beni tanıyabildiniz mi?...» dedi. Gerisini getiremedi.

Madden bir puro yaktı. Keskin gözlerini gazeteciye dikmişti. Alâkasızca «Eldorado'dan mı?» diye sordu.

Gazeteci kekeledi. «Maalesef hayır Bay Madden. Çok dahat âlihsiz bir şekilde tanıştım sizinle. Oniki sene evvel New—York'ta... Bir Şubat gecesi... 44. Caddedeki...»

Madden öne doğru eğildi. Eliyle susmasını işaret et-

ti gazeteciye. «Evet tanıdım sizi» dedi. «Gelip beyanat istemiştiniz. Cehenneme kadar yolun var, falan demiştim ben de galiba. (Hafifçe somurttu.) Oldukça tatsız bir tanışıklık» diye devam etti konuşmasına. «Hem o batakhanede oyunlar hileli yürütülüyormuş. Öğreninceye kadar epeyce para kaptırdım.»

Gazeteci, tatsız da olsa, P. J. Madden gibi bir milyoner tarafından tanındığına sevinmişti. «Acaba oniki sene önce yarıda kalan beyanatı şimdi tamamlayabilir miyiz?» diye sordu.

Madden'in suratı asıldı. «Olmaz» dedi. «Ben gazetecilere beyanat vermem. Hâlâ öğrenememişsiniz.»

Will Holley bozuldu. Ne diyeceğini bilemedi. Bob Eden dostunu yalnız bırakmadı. Madden'e dönüp, Will Holley için bir dizi övücü lâf etti. Kendisine gösterdiği yardımseverliği tekrarlamayı da ihmâl etmedi. Sonunda ısrarlara dayanamadı. Madden, yarı öfkeli bir sesle, «Pekiyi... Pekiyi...» dedi. «Gelecek sene yapacağımız işlere dair üç beş satırlık bir açıklama yazarım. Siz yarın uğrayıp sekreterimden alın.»

Will Holley defalarca teşekkür edip, iyi geceler diledi. Thorn, gazeteciyi dış kapıya kadar geçirerek, sekreterlik vazifesini yerine getirmiş oldu.

Odada yalnız kaldıklarında Madden: «Evet Bay Madden, incileri getirdiniz herhalde..» dedi sabırsızlıkla..

Delikanlı birdenbire böyle bir sual beklemiyordu. Üst üste birkaç defa öksürdü. Martin Thorn, odaya dönmüş, dikildiği köşeden dikkatle yüzüne bakıyordu. Bob Eden gözlerini kaçırmak için başını önüne eymek zorunda kaldı.

«Eh... Bakın Bay Madden...» dedi kaldı. Arkasında bir kapının açıldığını ve odaya birinin girdiğini hissetti. Yumuşacık sessiz adımlar yanından geçip, Madden'in önünde durdular.

«Odun istemişsinizdir diye düşündüm patron.»

Bir Çinli konuşuyor diye düşündü Bob Eden. Yavaşça başını kaldırdı. Siyah kadife terliklerin, daha yukarda bol paçalı şayak pantolonu, en yukarda da Cantan—krep gömleği içinde, kucağındaki bir öbek odunla odaya giren Charlie Chan'ı gördü. Sımsıkı bir heyecan bastı içini, yutkundu. Madden öfkelenmişti.

«At şu odunları da, defol git mutfağa» diye tersledi uşağı.
Uşak odunları şömineye yerleştirdi. Ağır adımlarla kapıya doğruldu. Belli belirsiz gözleri karşılaştı. Charlie Chan'ın büyük büyük açılmış gözlerinden çiftlikte bir şeyler döndüğünü sezinledi. Uşak geldiği gibi yine sessizce dışarı çıkmıştı.
Madden «Evet inciler...» diye ısrar etti.
Bob Eden, «İnciler yanımda değil Madden.» dedi bir solukta ve şaşırma sırası Madden'e geçti! diye düşündü.
«Ne demek?» diye yerinden fırladı milyoner. Öfkeyle bağırmaya başladı. «Nasıl getirmezsiniz incilerimi? Satın aldım ben onları. Anlıyor musunuz inciler bana ait..»
Bob Eden, pişmanlık duygusuna kapıldı. Adam haklı! diye düşündü: Durup dururken yersiz şüphelerle Madden'i oyalamaya hakkımız yok. İncileri teslim edelim olsun bitsin!
Madden, deli gibi odayı adımlıyor, ileri geri konuşmasına devam ediyordu. Bir ara delikanlıya döndü. Olanca sertliğiyle çıkıştı:
— Ne demeye getirmediniz incileri?»
«Babam bâzı şeylerden şüphelendi de...» diye cılız bir sesle konuştu Bob Eden.
Madden daha da sinirlendi, alaylı bir tonla, «Neymiş acaba kıymetli babacığınızı şüphelendiren şeyler?» diye sordu.
Bob Eden, «Telefonlar...» dedi. «Hem, New—York'taki randevuyu değiştirmiştiniz..»
Madlen deliye dönmüştü, «Yeter!» diye kesti genç adamın sözlerini. «İstediğimi yaparım, kim ne karışır.» Durakladı sonra: «Budalanın biri senin baban.» diye bağırdı.
Delikanlı kıpkırmızı oldu. Ayağa kalktı. Kendini tutmaya çalışarak, «Satıştan vazgeçtiğinizi söylemek istiyorsanız, mesele yok Bay Madden» dedi kinle...
Madden yaptığı kabalığı anlamıştı. Sesini yumuşatarak, «Özür dilerim Bay Eden. Birden kendimi tutamadım..» diye genç adamın gönlünü aldı. Gelip yanına oturdu. «Demek babanız bana birşey olup olmadığını öğrenmek için sizi buraya yolladı?» dedi.

Bob Eden, «Evet» dedi neş'esizce.

Madden delikanlıyı azarlarcasına, «Ben istemeden birşey olmaz bana. Bay Eden. Bunu aklınıza yazın.» dedi. Sonra ellerini iki yana açtı. «İşte gördüğünüz gibi sapasağlam karşınızdayım. Şimdi ne yapmayı düşünüyorsunuz?»

Bob Eden, ne yapmayı düşündüğünü anlattı. Yarın sabah San Francisco'ya telefon edecek ve Madden'in çiftliğinde şüpheleri çekecek bir durum olmadığını bildirerek, babasından incileri en kısa zamanda yollamasını isteyecekti.

Ne var ki delikanlının sözleri Madden'i sâkinleştirmeye yetmedi. Milyoner öfkesini gizleyemeden söylendi:

«Hay aksi şeytan... Yarın sabah erkenden New - York'a hareket edecektim...»

Bob Eden, Holley'e verilen sözü hatırladı. Demek Madden, gazeteciyi başından savmak için yarın sabaha randevu vermişti.

«Ya Will Holley ile olan randevunuz...» dedi sinirli bir sesle.

Madden'in delikanlıyı süzen gözleri kısıldı. «Bana ne sizin Will Holley'inizden» dedi. «Hem siz kendi işinize bakın.»

Bob Eden çâresizlik içinde başını salladı. Ayağa kalktı. Donuk bir sesle, «Eğer geceyi burada geçirebileceksem, odama çekilmek istiyorum» dedi.

Madden, «Tabii» diye söylendi can sıkıntısıyla. Martin Thorn'a döndü. «Ah Kim'i çağırır mısınız?» dedi.

Az sonra Bob Eden, Ah Kim takma adıyla Madden'e uşak olan Charlie Chan'ın gösterdiği yatak odasına giriyordu.

Çinli dedektif odanın kapısını sessizce kapadı. Sıcak bir gülüşle, «Hoş geldiniz dostum» dedi.

Charlie Chan'ı görmek genç adamı rahatlatmıştı. Samimiyetle, «Hoş bulduk» dedi. «Nasıl, Madden'e hizmet etmek Honolulu'da polislik yapmaya benziyor mu?»

Dedektif, genç adamı odanın köşesine sürükledi âdetâ. Bir yandan da, işaret parmağını dudağına dayamış, yavaş konuşması gerektiğini gösteriyordu.

Bob Eden dedektifin ısrarına uyup, «Bu ne hal?» diye sordu usulca.

Çinli, tombul yanaklarını şişirerek, «Ah Kim, Madden Çiftliği'nin yeni aşçısı.» diye gülümsedi. Sonra, «Barstow'da sizden ayrıldım. Soydaşlarımdan birinin sebze kamyonu beni buralara getirdi.» dedi. Muzip muzip göz kırptı; «İşe bakın ki, Madden'in adamı da çok acele bir işi çıktığından çiftlikten ayrılmışmış...»

Bob Eden, «Anlaşıldı» dedi.

Chan, Çinlilere has nezâketi ile selâmladı genç adamı. Şömineyi tutuşturmak için odunları yerleştirmeye koyuldu.

Bob Eden koltuklardan birine çöküp, sigara yaktı. Çinli küçük adımlarla oradan oraya geziniyor, eşyaları yerleştiriyor, şömineyi karıştırıvordu. Bob Eden, Madden'in kaba saba konuşmalarını hatırladı.

«Charlie» dedi, can sıkıntısıyla. «Ortada şüphe çekecek bir durum yok. Verelim herifin incilerini, ne yaparsa yapsın...»

Charlie Chan karşısına geçip, ellerini belinde kavuşturdu. «Biraz beklesek Bay Eden» dedi, saygılı bir sesle.

Bob Eden meraklandı, «Yoksa birşey mi buldun.» diye sordu.

Çinli başını öne eğerek, «Henüz bir ipucu bulamadım.» diye cevapladı.

«Öyleyse... Ne demeye vermiyoruz incileri?..»

Chan, «Ama belki birşey bulabiliriz.» diye fısıldadı. «Bilirsiniz Çinlilerin sezgi gücü çok kuvvetlidir.»

Bob Eden, ortada şüphe çekecek hiçbir belirti yokken, Çin ırkının güçlü sezişleriyle hareket etmenin saçmalığını düşündü. Aksi aksi, «Bırak şimdi sezgiyi falan.» diye söylendi. Sigarasını söndürüp ayağa kalktı. «Dostum.» dedi kararlı bir sesle, «Şimdilik Ah Kim olduğunuza göre sizden bir iş yapmanızı rica edebilir miyim?»

Charlie Chan susmuştu. Delikanlı devam etti:

«Lûtfen Bay Madden'e gidin ve yirmi dakika sonra kendisiyle bir görüşme yapmak istediğimi söyleyiverin.»

Charlie Chan ses etmedi. İsteksiz adımlarla ayaklarını sürüye sürüye odadan çıktı.

Bob Eden yeni bir sigara yaktı. Pencerenin karşısına dikildi. Dışarda hızını arttıran rüzgâr, biber ağaçla-

rına çarparak garip uğultular çıkarıyor, avluda helezonlaşarak kum taneciklerini savuruyordu.

Tam Charlie'nin rüyâlarına uygun bir yere geldik. Çölün ortasında bir villâ... Villâda bir milyoner... Soluk yüzlü bir sekreter ve çeyrek milyonluk inciler! diye düşündü. Küçük bir çocuğun gözetleme hevesiyle villânın koridorlarında usul usul dolaşması, kapıları dinlemesi için yeterli bir sebep var. Hani çölde bir de cinâyet işlenmezse, belki de üzülecek Charlie!

Saatine baktı. Çinli gideli on dakika olmuştu. «On dakika sonra incileri Madden'e teslim ederim. Yarın sabah da ilk trenle San Francisco'ya...»

Rüzgârın avludan kaldırdığı kum tanecikleri uğultuyla camlara çarptı. Delikanlı irkildi. Birdenbire olduğu yerde dona kaldı. Bir çığlık duydum! diye heyecanlandı. Yeniden kum tanecikleri çarptı cama. Pencereyi açıp, dışarı bakındı. Çölün karanlığında, rüzgârın uğultusundan başka ses duyulmuyordu. Bir süre dışarsını dinledi. Bir çığlık duydum! diye tekrarladı kendi kendine. Ama nereden geldi? Pencereyi kapattı. Aynı anda, koridorda canhıraş bir ses akisler yaptı.

«İmdat. Cinayet var... At o tabancayı...»

Bob Eden nefesini tuttu. Çok kısa süreli bir sessizlik oldu. Delikanlı, çığlığın duyulduğu yeri kestirmeye çalışıyordu hâlâ. İçerden ayak sesleri aksetti. Kapıyı açıp koridora çıktı. Villânın öbür ucundan, salona doğru koşmakta olan Martin Thorn ile Charlie Chan'ı gördü. Madden! diye kaygılandı. Madden'i vurdular galiba! Üçü birlikte salona daldılar. Salona varmadan, oturma odasının kapısı açıldı. Madden göründü. Sararmıştı.

«Özür dilerim Bay Eden, boşuna heyecanlandınız.» dedi telâşla.

Salonun dibinde kanat sesleri duyuldu. Thorn elektrikleri yaktı. Bob Eden, tüneğinde kanatlarını çarparak sallanan gri papağanı gördü.

Madden, «Size Tony'den bahsetmeyi unuttum» dedi.

Papağan adını duyar duymaz, delice sallanışını bırakıp, tüneğine tırmandı.

«Sırayla Baylar... Sırayla.» dedi vızıltılı bir sesle.

Madden, «Kes Tony.» diye bağırdı. Thorn'a döndü.

«Kaldır şu musibeti bir yerlere Thorn, yaşlandıkça çenesi düştü.»

Bob Eden'in yanına geldi. Papağanın barlarda geçen hayatı üzerine kısa bir konuşma yaptı.

Sekreter tüneğe girip papağanın ince halkalı zincirini çözdü. Thorn'un elleri titriyordu. Soluk yüzü daha da sararmış, balmumu rengine dönmüştü. Titrek elleriyle Tony'i alıp, anbara kapamaya götürdü.

Madden delikanlıya sokuldu. «Benimle görüşmek istemişsiniz.» dedi.

Bob Eden, «Evet Bay Madden.» dedi.

Madden salona geçelim! diye işaret etti. Salona geçip karşılıklı oturdular. Madden, «Sizi dinliyorum Bay Eden.» dedi ilgiyle.

Bob Eden izah edemediği bir şüpheye kapılmıştı. İncilerden söz etmemeye karar verdi. Aceleyle, «Martin Thorn nasıl bir adamdır?» diye sordu. «Acaba kendisine güvenilebilir mi?»

Madden şaşırdı. Sıkıntılı bir sesle, «Biliyor musunuz Bay Eden, canımı sıkmaya başladınız. Onbeş senelik sekreterimden mi şüphe ediyorsunuz?» dedi. «Duyan olsa, İngiltere Hazine Dairesini getirdiniz sanacak...»

Bob Eden, duymazlıktan geldi. «Sadece sormak istedim Bay Madden.» dedi. «Yarın görüşmek üzere iyi geceler.»

Hızlı adımlarla odasına doğruldu. Koridorda Thorn'la karşılaştı.

«İyi geceler Bay Thorn.»

Adam başını sallayarak karşılık verdi. Sekreterin hareketlerinde bir acelecilik vardı.

Bob Eden odasına döndü. Soyunmaya başladı. Aklına garip bir sual takılmıştı. Acaba Tony hakikaten Madden'in dediği gibi, geçmiş günlerde Avustralya'da duyduğu bir cümleyi mi tekrarlamıştı?

İyi Seneler Tony

Deliksiz bir uykudan isteksizce uyandı Bob Eden.

Charlie Chan'ın açtığı pencerelerin arasından çölün göz kamaştıran güneşi odayı dolduruyordu.

Çinli kibar bir sesle, «Günaydın» dedi. «Bay Madden sizi salonda bekliyor.»

Bob Eden, babasına telefon etmek üzere milyonerle sözleştiğini hatırladı. Telâşla yataktan fırlayıp, giyinmeye başladı.

«Çöl havası yaramadı.» diye uyuya kalmışlığına bahâne buldu.

Charlie Chan, yatağı toplamaya girişmişti.

Bob Eden, «Dün geceye ne dersin?» diye sordu.

Çinli yatağı düzeltmeyi bıraktı. Bir ipucu yakalamışlığın gizli sevinciyle coşkun, «Tony'nin çığlıklarını siz de duydunuz Bay Eden. Cinayet var! diye bağırışı hâlâ kulaklarımda çınlıyor.» dedi. Kısa bir susmadan sonra ekledi. «Hem bilirsiniz papağanlar sadece etraflarında geçen konuşmaları tekrarlarlar.»

Bob Eden, «Evet. Haklısın ama, herhalde Avustralya'daki barlardan birinde duyduklarını tekrarladı Tony. Şimdi düşünüyorum da, dün geceki gizli kapaklılık hevesimizi gülünç buluyorum doğrusu.» dedi.

Charlie Chan, delikanlının aklından geçenleri anlamıştı. Bob Eden, incileri bir an önce Madden'e devretmeye hazırlanıyordu. Delikanlıyı gücendirmemeye dikkat ederek; «Siz daha gençsiniz Bay Eden» diye konuştu. «Haklı olarak sabırsızsınız. Ama şu yaşlı dostunuzun sizden bir isteği var. (Yumuk gözlerini delikanlıya dikti.) Birazcık daha bekleyelim.»

Bob Eden, kabule hazır bir yumuşaklıkla, «Bekleyelim. Bekleyelim ama ne kadar?» dedi.

Çinli sevindi. «Tony ile dost oluncaya kadar Bay Eden.»

Delikanlı iç geçirdi, «Yâni Tony sana bir şey mi söyleyecek sanıyorsun» diye alaylı bir cevap verdi.

Çinli anlamazlıktan geldi. «Bilinmez Bay Eden, bakarsınız söyleyiverir. Hem de Çince anlatır. Kimseler de ne dediğini çözemez.»

Bob Eden odadan çıkmaya davrandı. «Ortada hiçbir şey yok dostum. İnanın bana, boşuna vakit kaybediyoruz» dedi neş'esizce.

Delikanlı odadan çıkmak üzereydi, Charlie gelip yanında durdu. Bob Eden, Çinlinin ısrarlarından bezmişti. Soğuk bir şekilde, «Bekleyelim bakalım» dedi olanca somurtkanlığıyla. Biraz duraklatdı. «Ya telefon işini nasıl halledeceğim?»

Charlie, artık siz bilirsiniz gibilerden boynunu büktü. Bob Eden gülümsemek zorunda kaldı. Birden, Paula Wendell'in öğleden sonar çiftliğe yapacağı ziyaret geldi aklına. Charlie Chan'a dönerek, «Pekiyi dostum. Saat ikiye kadar müsaade size. Anlaştık mı?» dedi.

Chan, «Hiç yoktan iyidir» dedi.

Koridora çıktılar. Çinli, «Önce kahvaltınızı etseniz» diye fısıldadı. «Varsın biraz daha beklesin Madden.»

Bob Eden sevgiyle baktı Çinliye, «Varsın biraz daha beklesin» diye taklit etti.

Charlie Chan'ın oturma odasında hazırladığı kahvaltı masasına geçti. Oturduğu yerden, salonun bir bölümünü görebiliyordu. Tony tüneğine tırmanmış, önündeki kaptan aldığı fıstık iriliğindeki yemişleri isteksizce kemiriyordu. Tony salona dönmüş! diye düşündü.

Kahvaltısını bitirmek üzereyken Chan yanından geçip, salona girdi. Tony'ye yaklaştı. Tony, şöyle bir süzdü yanıbaşına sokulanı yabancıları. Çok geçmeden, Charlie Chan'ın başlattığı garip tempolu bir konuşma duyuldu. Çinli acele acele birşeyler söylüyor, papağan da aynı hızla söylenilenleri tekrarlıyordu.

Bob Eden sessizce gülümsedi. Aynı anda salonun karşısındaki oda kapısı aralandı. Martin Thorn, öfkeli bir bakışla papağanla konuşmaya dalmış olan Çinliyi süzdü.

«Bana bak» diye bağırdı. «İşin yok mu senin?»

Charlie Chan, mâsum bir yüzle, sekreterden yana döndü. «Özür dilerim patron» diye sızlandı. «Çok akıllı kuş Tony...»

Martin Thorn kısa kesti. «Bir daha Tony'ye yaklaştığını görmeyeyim» dedi. Sonra eliyle mutfak tarafını gösterdi.

Charlie Chan, küçük adımlarla mutfağa yollandı.

Thorn bir müddet dik dik bakındı arkasından. Sonra kapıyı kapadı.

Bob Eden, 'Ne var sanki bunda kızılacak?' diye garipsedi sekreterin tutumunu. Masadan kalktı. Salona gitti.

Madden koltuklardan birine yerleşmiş, elinde bir magazin, vakit öldürmeye çalışıyordu. Delikanlıyı görünce mecmuayı bir kenara attı. Sinirli bir sesle, «Gelebildiniz» dedi.

Bob Eden, «Beklettiğim için bağışlayın. Çöl havasına alışamadım» dedi yavaşça.

Madden umursamadan, «Tamam, tamam» dedi. «Hem geç kalmış da sayılmazsınız. Ben babanızı istettim, nerdeyse bağlarlar.»

«İyi fikir» diye beğendiğini belirtti delikanlı.

Bir süre konuşmadan karşı karşıya oturdular. Madden'in aksiliği geçmiş gibiydi. Hattâ güleç bir yüz takınmıştı.

— «Nasıl Tony korkuttu mu sizi dün gece?»

Bob Eden de gülümsedi. «Evet.» diye itiraf etti.

Madden, başını sallayarak «Bizim ihtiyar çapkının hayatı kumar salonlarında, azgın denizcilerin batakhanelerinde geçmiştir» dedi. «Burada Louie Wong'a arkadaşlık etsin diye almıştım.»

Bob Eden anlamadığını gösteren bir hareket yaptı. «Louie Wong mu? diye sordu. «Bu Çinlinin ismi Ah Kim değil mi?»

Madden, «Yok bu yeni geldi.» dedi. «Wong, acele bir iş için San Francisco'ya gitmek zorunda kalınca adamsız olmaktan iyidir, deyip bunu aldım...»

Bob Eden, «İyi etmişsiniz» dedi ve «Sizi bilmem ama, ben memnunum Ah Kim'den» diye ekledi.

Madden, «Fazla bir iş yok aslında, ben burada pek kalmam. Ancak yılda bir, fırsat bulabilirsem gelir birkaç gün başımı dinlerim. (Hafifçe öksürdü.) Esas evim Californiya'da» dedi hırıltılı bir sesle.

Az daha beklediler. Madden sabırsızlanmaya başladı.

«Hâlâ bağlayamadılar» diye söylendi.

Bob Eden sesini çıkarmadı. Koridordan Thorn'un yaklaştığını gördü. Sekreter, salona girdi. Madden'e baktı. «Şef şu gazetecinin beyanatını hazırlasak» diye hatırlattı.

Madden, «Canı cehenneme» dedi sıkıntıyla. İsteksizce ayağa kalktı. Dışarı çıkmadan, durdu. Bob Eden'e döndü, «Telefona siz bakın» diye seslendi.

Bob Eden, «Tabiî Bay Madden» dedi.

Madden önde, sekreteri arkasında koridorun ucundaki odaya gittiler. Kapının kilitlendiğini duydu delikanlı. Az önce Madden'in oturduğu koltuğa yerleşti. Bir sigara yaktı.

Beş dakika geçmemişti ki, telefonun zili odayı çınlattı. Bob Eden, âhizeyi kaptı. Bayan Chase'in sesini tanıdı.

«Alo. Bayan Chase. Ben Bob Eden. Babamla görüşmek istiyordum.»

Bayan Chase'in cevâbını dinlerken, Madden çıkageldi.

«Babanız, Cumaertesi günleri işe gelmez ki Bay Eden...»

Bob Eden, üzgün bir «Ya,» çekti. «Acaba nerededir dersiniz?»

«Golf'a gitmiştir herhalde» diyen kadının cevâbı, Madden'i deli etmeye yetti.

«Ne biçim iş bu» diye gürledi. «Ben incilerimi istiyorum. Söyle şu karıya, nereye gitmişse, bulsun babanı.»

Bob Eden, «Herhalde sesleri duydunuz Bayan Chase» diye konuştu. Arkasından ekledi. «Babamı bulacağınızı tahmin etmiyorum siz ne dersiniz?»

Bayan Chase bir süre konuşmadı. Bob Eden, sekreter kadının zekâsına güveniyordu. Nitekim «Babanızın nereye gittiğini bilmiyorum Bay Eden. Onun için bulabilmem imkânsız» diye cevap verdi.

Bob Eden telâşla, «Teşekkür ederim Bayan Chase» deyip âhizeyi yerine bıraktı.

«Babamın nereye gittiğini kimse bilmiyormuş Bay Madden!»

Madden'in yüzü morardı. «Budala herif... Golf kim o kim» diye gürledi.

Bob Eden, milyonerin babası için kullandığı sözlere kızdı. «Biraz ileri gidiyorsunuz Bay Madden» dedi diklenerek.

Madden sözlerine devam etti: «Golf, Golf, Golf. Çok

adamın ocağını söndürmüştür golf. Eğer babanda bir parça akıl...»

Bob Eden, «Kâfi miktarda hakaret ettiniz Bay Madden.» diye milyonerin sözlerini yarıda bıraktırdı. «Hem daha gün çuvala girmedi ya.»

Madden sekreterinin yanına dönerken, «Ne yaparsanız yapın, incilerimi bugün istiyorum» diye konuştu.

Kocaman başını sağa sola sallıyor, elleriyle öfkesini gösteren hareketler yapıyordu. Bob Eden, koridorda ilerleyen milyonerin arkasından bakındı. Belki de babamın, incileri bir başkasına satmış olabileceğini zannediyor! diye düşündü.

Bir sigara yakıp ön verandaya çıktı. Güneş alevden bir top gibi çölün üzerinde geziniyor, kumlu zeminden boğucu bir sıcak dalgası yükseliyordu.

Genç adam, Ne de kafa dinlenecek yer ya! diye aklından geçirdi. Veranda da oturamıyacağını anlayıp, tekrar salona, oradan da oturma odasına döndü. Gelişigüzel bir kitap alıp karıştırmaya koyuldu.

Öğleye doğru, Horace Greeley'in hırıltılı motör sesi duyuldu. Holley, neşeli bir yüzle arabadan atladı. Dış kapının önünde karşılaştılar.

Bob Eden, «Madden senin beyânatı hazırlıyor» diye müjdeyi verdi.

Holley rahat bir nefes aldı. «Bütün gece gözüme uyku girmedi.» dedi.

Oturma odasına geçtiler. Bob Eden, gazetecinin kolundan tuttu.

«Aman incilerden bahsedeyim deme, daha teslim etmedim» diye ikaz etti.

Gazeteci soran gözlerle delikanlıya baktı.

Bob Eden, «Sonra konuşuruz» diye fısıldadı. Sonra sesini yükselterek, «Ben de sıkıntıdan patlayacaktım nerdeyse» dedi.

Koltuklara yerleştiler. Gazeteci, bir zamanlar New-York'ta muhâbirlik yaptığından, fakat bâzı aksilikler sebebiyle bu köhne memlekete gelmek zorunda kaldığından söz etti. Birden aklına gelmişcesine sordu.

«Madden sana silâh kolleksiyonunu gösterdi mi?»

Bob Eden, «Göstermedi» dedi merakla.

Holley, kalkıp kolleksiyonun bulunduğu köşeye yürüdü. Delikanlı da peşinden seyirtti.

Holley, silâhların asılı durdukları duvarın önünde dikildi.

«Louie Wong anlatmıştı.» dedi. «Hepsi de dolu saklanırmış.»

Hakikaten hepsi birbirinden üstün hususiyetleri ve değerleri olan, ender bulunur silâhlardı. Her tabancanın kenarına, küçük bir kart yapıştırılmış, kime âit olduğu ve ne zaman kolleksiyona dâhil edildiği yazılmıştı. Holley, arasıra ilk bakışta göze çarpmayan bir tabancayı gösteriyor, açıklamalar yapıyordu.

«Şu, Till Taylor'a bak. Oregon daha onun gibi bir şerif yetiştiremedi... Şu öbür uçtaki, Bill Tilgham. İç Harp'te epey cana kıymış...»

Bob Eden, «Bu kim?» diye kabzası çentiklerle kaplı büyük bir tabancayı sordu.

Holley gururla, «Bill Kid» dedi «New Mexico efsânesi. (Bilgiç bir bakışla ekledi.) Esas Bill Hart'ı göstereyim sana. (Biraz arandı,) Ne yazık ki Bill Hart'ı kaldırmışlar, Yerinde yok?» diye şaşırdı.

Bob Eden, «Yerinde mi yok?» diye meraklandı.

Holly, «Yok. Kaldırmışlar herhalde.» dedi hayıflanarak. Sonra eliyle tabancayı târif etmeye çalıştı.

«Görecektin. Şu boyda. Kırkbeşlik bir kolt. Üzeri...»

Bob Eden, gazeteciye sokuldu. Güç duyulur bir sesle, «Bir tabanca kayıp diyorsun yâni» dedi.

Holley şaşırdı. «Belki Madden kaldırmıştır...» diye bir sebep buldu.

Bob Eden, tabancanın boş duran yerini yokladı. Gazeteciye dönerek : «Hayret hiç toz yok« dedi. «Anlaşılan bir iki gün önce kaldırmışlar Bill Hart'ı.»

Holley, «Ne demek istiyorsun?» dedi şüpheci bir sesle.

Bob Eden, susmasını işâret etti. Oturma odasının kapısı itildi. Madden ve Thorn girdiler.

Madden, «Günaydın Bay Holley.» dedi yapmacıklı bir sesle. «Buyrun beyanatınızı, New - York'a bildirin. Burada ne yazılmışsa hepsi o. Fazladan tek kelime istemem.»

Will Holley sevinçle aldı kâğıdı. «Tek virgül bile ko-

nulmayacaktır. Bay Madden» diye teminat verdi. «Yardımınız için çok teşekkürler.»

Milyoner baştan savma bir tavırla, «Bir şey değil» dedi.

Bob Eden, «Sizi geçireyim Bay Holley» dedi istekle.

Birlikte kalktılar. Ön verandayı geçtiler. Merdivenleri inerlerken gazeteci, «Tabancanın yerinde olmayışına pek şaşırdın» diye takıldı.

Delikanlı, «Yok canım, niçin şaşırayım» dedi. Kendini tutamadı. «Ama...» diye başını salladı.

Holley, «Ne aması?» diye üsteledi.

Bob Eden, «Herşeye rağmen bu çiftlikte bir gariplik var...» diye mırıldandı.

Holley, «Şüpheli konuştun» dedi.

Delikanlı, Greeley'in kapısını açtı. «Uzun hikâye» dedi. «Madden bizi böyle ağız ağıza görmesin.»

Holley arabasına bindi. «Öyleyse ofiste görüşelim» dedi samimi bir sesle.

Gürültüyle motörü çalıştırdı. Horace Greeley, tozu dumana katarak uzaklaştı. Bob Eden, yine yalnız kaldım! diye iç geçirdi. İsteksiz bir yürüyüş tutturdu. Kızgın güneş altında, avluda durulacak gibi değildi. Verandaya döndü. Serin bir köşe bulup çöktü.

Delikanlı daha yeni oturmuştu ki, tozlu yoldan hızla yaklaşmakta olan bir otomobil gördü. Gelen Paula Wendell'di. Koşar adım avluya girdi. Demir kapıyı açarak genç kıza yol verdi. Ve «Merhaba,» dedi neşeli bir sesle.

Genç kız, «Geciktim» diye sızlandı. «Uyanamadım bir türlü. Yoksa daha erken gelmeye niyetliydim» durdu. «Madden buradaymış» diye devam etti. «Holley söyledi.»

Bob Eden, kızın heyecanına gülümsedi ve «Burada... Burada,» dedi.

Beraberce oturma odasına girdiler. Martin Thorn, yalnız başına oturmuş, gazetelere bakıyordu. İçeri girenleri görünce oturuşunu değiştirdi. Yine mi sen dercesine kıza baktı.

Bob Eden, «Thorn» dedi sertçe. «Bayan patronla görüşmek istiyor.»

Paula Wendell, sekreterin kayıtsız tutumunu görünce, Madden'in yazdığı mektubu çıkardı.

«Bay Madden ile randevum var» dedi sâkin bir sesle.

Thorn oralı olmadı. «Biliyorum hanımefendi, fakat Bay Madden sizinle görüşemeyecek...» dedi. Ayağa kalktı. «Çünki şef, size vermeyi düşündüğü çalışma iznini iptâletmek zorunda kaldı.»

Paula Wendell. «Sözünü ettiğiniz iptal kararını Bay Madden söylerse kabûlederim.» diye direndi.

Thorn kızardı. «Boşuna ısrar etmeyin» dedi.

Genç kız sekreterin sözlerini dinlemedi. Koltuklardan birine oturdu.

«Gidin Bay Madden'e çiftliğini çok sevdiğimi ve oturma odasında bir koltuğa yerleştiğimi söyleyiverin.» dedi yumuşak bir sesle.

Thorn kızın pişkinliği karşısında, durakladı. Öfkeyle koridorun dibindeki odaya yürüdü.

Bob Eden, «Bravo» diye kutladı genç kızı.

Genç kız sinirlerine hâkim olmaya çalışarak, «Mecbur etmeseydi...» dedi.

Koridordan Madden'in ayak sesleri duyuldu.

«Ne oluyor...» diyerek girdi odaya.

Paula Wendell, bir kadının olabilecek en güzel gülüşüyle ayağa kalktı.

Mektubu milyonere uzattı ve «Beni görmek isteyeceğinizi biliyordum Bay Madden.» dedi. «Verdiğiniz sözden dönecek değilsiniz herhalde?»

Madden mektubu almak zorunda kaldı. Bir göz attı. Hafifçe öksürdü. «Evet ama hanımefendi, beklenmedik bir iş meselesi çıktı.»

Paula Wendell'in güleryüzü, çatılı kaşlara bıraktı yerini,

«İyi öyleyse ben de çalıştığım şirkete milyoner P. J. Madden, bana verdiği sözü tutmadı diye yazıp, suçlu duruma düşmekten kurtulurum.»

Madden bocaladı. Sıkıntılı bir sesle, «Daha benim verdiğim sözden döneklik ettiğim duyulmamıştır.» dedi, «Ne zamandı sizin şu film çalışmaları...»

Genç kız ümitlendi. Bir solukta «Pazartesi sabahtan.» dedi.

«İmkânsız» diye başını salladı milyoner. Bob Eden'e baktı. «Perşembeden önce işimiz bitmez, değil mi?»

Delikanlı bozmadı. «En geç Perşembe» dedi. Kıza yardım edebilmiş olmaktan memnun bir şekilde.

Madden, «İyi öyleyse Perşembe günü çiftlik sizindir küçükhanım» dedi. Sonra, «Belki ben burada olmam ama, P. J. Madden'in sözü burada olacaktır» diye gülerek ekledi.

Genç kız, «Bana yardım edeceğinizi biliyordum Bay Madden. Bütün kalbimle teşekkür ederim.» dedi sevinç içinde.

Thorn, berbat bir bakışla süzdü milyoneri. Arkasını dönüp koridora yürüdü.

P. J. Madden, bu becerikli genç kızdan hoşlanmıştı. Tatlı bir sesle yemeğe kalıp kalamayacağını sordu. Paula Wendell nazlanmadan, sofradaki yerini aldı.

Thorn'un asık suratına rağmen, Madden, genç kızın yemeğe kalışından hoşnuttu. Her milyoner gibi o da, çevresine birilerini toplayıp, gençlik günlerinde, neler çektiğini anlatmaktan zevk alıyordu.

Şans, ilk defa yüzüne ne zaman gülmüştü? Madden, şimdi bu eski hikâyesini dile getirmeye hazırlanıyordu.

Gözleri kapıya takıldı. Kaşları çatıldı.

Ah Kim birkaç adım ilerleyip durdu. Yüzü sararmıştı. Birtakım Çince sözler döküldü ağzından.

Madden, «Ne diyorsun?» diye bağırdı.

Çinli cevap vermedi. Madden öfkelendi.

«Konuşsana be adam.» diye çıkıştı.

«Ölüm» dedi Ah Kim. «Ölüm. Beklenmedik son.»

Madden durakladı. Thorn'un solgun yüzü karıştı.

Ah Kim, «Tony ölmüş.» diye bitirdi sözlerini.

Salonun renkli taşları üzerinde, Çinli papağanın ölüsü, geçerken düşürülmüş küçük gri bir mendil gibi duruyordu.

Eski Bir Tanıdık

Ne var ki, Tony'nin **beklenmedik son'a** erişmesi, Madden'i pek şaşırtmamıştı.

P. J.'ye göre, Tony oldukça yaşlıydı ve son günler-

de de, milyonerin adını bilemeyeceği bir takım kuş hastalıklarından birine yakalanmıştı.

Ama yine de hiç üzülmüyor değildi. Ne de olsa, Tony beş senedir bu evdeydi. Aralarında bir dostluk kurulmuştu. Şimdi bu dostluk bitmişti. Elden ne gelirdi.

Martin Thorn, kuşu gömmesi için Ah Kim'e emir verdi. Çinli ağlamaklı bir suratla, Tony'yi bahçenn en güzel köşesinde toprağa vereceğini söyledi.

Yemek salonuna döndüklerinde, Paula Wendell, «Ben artık gitsem.» diye müsaade istedi. «Yapılacak bir sürü iş beni bekliyor.»

Bob Eden'in olanca hayretine rağmen, P. J. genç kıza iltifat etmekten geri durmadı. «Yemeğe kalmakla günümüze renk kattınız.» dedi.

Bob Eden, çiftlikteki monotonluktan sıkılmıştı.

«Beni de şehire bırakabilir misiniz acaba?» diye ricâ etti.

Paula Wendell. «Tabiî bırakırım, ama dönüşünüze karışmam.» dedi.

Delikanlı, «Olsun, bende yürürüm.» diyecek oldu, misâfirini yürütmüş olmak milyoner Madden'e dokunmuş olacak ki,

«Ah Kim sizi alır Bay Eden» dedi.

Derhal Ah Kim çağırıldı ve saat beşte küçük arabayla şehire ineceği ve Bay Bob Eden'i istasyonun önünden alacağı tenbihlendi.

Giderayak Madden, genç kıza başarılı çalışmalar dilerken, delikanlıya da babası telefon ederse kendisinin görüşeceğini ve herşeyin yolunda olduğunu bildireceğini söyledi.

Karşılıklı teşekkürler edildi ve Bob Eden genç kızın arabasındaki yerini aldı.

Uzun bir müddet çölü bölen tozlu yolda konuşmaksızın yol aldılar. Ağaçlıklı dönemece geldiklerinde, «Nasıl çölümüzü beğendiniz mi Bay Eden?» diye sordu genç kız.

Bob Eden, «Çölünüz mü?» diye şaşırdı.

Paula Wendell, başını salladı. «Ufacık bir kızdım, o zamanlar Filadelfiya'nın kenar mahallelerinden birinde oturuyorduk. Sonra, hernedense günlerden bir gün, ba-

bamla bir yolculuğa çıktık. Yollar bitmek bilmiyordu. Uyuya kalmışım. Birde gözlerimi açtım, babam elimden tutmuş, bir trenden iniyoruz. Eldorado'ya ilk gelişim böyle oldu işte. Aradan yıllar geçti hâlâ gelip gidiyorum...» diye anlattı.

Bob Eden, o anda kızın hâtıralarından çok parmağındaki yüzükle alâkadardı. Nitekim, «Evet büyüdünüz ve Wilbur diye biriyle nişanlandınız,» dedi.

Paula Wendell «Wilbur da kim?» diye sordu.

Delikanlı ellerini açarak, «Canım Wilbur değilse, Jimmy'dir» diye devam etti.

Genç kız, Bob Eden'in ne demek istediğini anlamıştı. «Nışanlımın ismi Jack.» dedi yavaşça. Delikanlıya doğru eğildi. «Ve biliyor musunuz Bay Eden, ben ve Jack birbirimize delicesine âşığız.»

Bob Eden'in suratı asıldı. Sıkıntılı bir sesle, «Elbette.» diyebildi.

Genç kız, «Ne o yoksa kızdınız mı?» diye sordu.

Bob Eden, zorlama bir gülüşle, «Ne diye kızacakmışım» diye karşılık yetiştirdi. «Hem belki bu hususta daha fazla konuşmak istemezsiniz diye düşündüm de.»

Paula Wendell. «Haklısınız. Daha arkadaşlığımız çok yeni.» dedi dostca bir sesle.

Kızın kaldığı otelin önüne gelinceye kadar aralarında başkaca bir konuşma geçmedi. Genç kız, başarılı bir manevrayla arabasını park etti. Durur durmaz Bob Eden söz aldı :

«Bir daha ne zaman görüşebiliriz acaba?»

«Herhalde Perşembeye.» diye cevapladı genc kız.

Bob Eden, «Perşembeye daha çok var.» dedi sabırsızca.

Paula Wendell, durakladı. «Öyleyse yarın sabah.» dedi.

Bob Eden yine itiraz etti. «Sabaha da cok var. Hem belki yine uyanamazsınız?»

Genç kız arabadan indi. «Merâk etmeyin. Canım isterse uyanırım» dedi muzip bir gülüşle.

Paula Wendell, oteline girerken, delikanlı, «Yarın sabah» diye hatırlattı yeniden.

Genç adam, Paula Wendell'den ayrıldığı kaldırımdan hemen uzaklaşmadı. Cumaertesi öğle sonrasında şehir pay-

dos etmiş olan çiftcilerle dolmuştu. Bob Eden, çevresinden gelip geçen, dükkânlara dalıp, kucakları dolu dışarı çıkan ince yapılı bronz tenli, hâki gömlekli adamları, yabancılığın verdiği ürkek bakışlarla, bir kaç dakika seyretti. Sonra düşünceli bir şekilde postahâne binâsına yollandı.

İstasyonun bitişiğindeki postahâneye girdiğinde Will Holley'le karşılaştı.

Gazeteci, «Yatırımcılar kralı P. J. Madden'le yapılan ilk mülâkat, şu anda New-York'a varmış bulunuyor.» dedi gözleri parlayarak.

Bob Eden gazeteciye, sevinmekte haklı olduğunu söyledi. Sonra, «Ben de bir telgraf çekecektim.» diye ekledi.

Holley, «Kime?» dedi.

Bob Eden, «Babama,» diye cevaplayıp, bankaya yürüdü.

Telgraf memurunun uzattığı sarı kâğıdı isteksizce önüne çekti. Ne yazması gerektiğine karar verememişti henüz. Bu durum da ne yazılabilir ki! diye geçirdi aklından. Sonunda bir takım sözcükleri dizebildi.

Alıcımız burada. Fakat bazı sebeplerle teslimatı geciktirmekte fayda var sanırım. Telefonda görüşürsek, malı hemen yollayacağını söyle ama aksini yap. Bana bir haber iletmek istersen, Eldorado Times Gazetesi'nden Will Holley adını kullanabilirsin. Gerçi çöl oldukça güzel. Ne var ki, açıkkalpliliği seven oğlun gibi genç bir işadamı için biraz fazla esrarengiz.

Bob Eden

Sarı kâğıdı memura verdi. Nedense, üstünden ağır bir yük kalkmışcasına, rahatladığını hissetti.

Will Holley o sıcak gülüşüyle sokuldu : «Haydi büroya gidelim de azıcık gevezelik edelim.»

Gazete idarehânesinde kimseler kalmamıştı. Holley'in odasına girdiler. Gazeteci, önü yeşil siperlikli şapkasını başına geçirdi. Masasına otururken, «Şu inciler sende mi

değil mi hâlâ bilmiyorum.» dedi. Sonra ekledi : «Anladığım kadarıyla inciler sende.»

Bob Eden, «Bende değiller.» dedi aceleyle.

Holley, «Yâni incileri almadan geldin buraya. Öyle mi ?» diye sordu.

Bob Eden, gazeteciyi süzdü. Samimi bir sesle, «Sana güvendiğim için söylüyorum Holley.» dedi. «İnciler ortağımın yanında.»

Gazeteci anlamadı. «Kimin yanında?» diye sordu.

Bob Eden, «Ortağımda» deyip çiftlikte yemek pişiren, yatakları düzelten, ayak işlerine koşturulan Çinli uşak, Ah Kim'in hakikatte kim olduğunu söyledi.

Holley, «Bak sen» diye konuştu. «Neler de düşünmüşsünüz.»

Bob Eden, «İyi de etmişiz» dedi şüpheli bir bakışla. «Çünki bu çiftlikte garip işler dönüvor.»

Holley, «Nasıl garip işler?» dedi delikanlıyı konuşturmak istercesine.

Bob Eden, Tony'nin dün gece Cinâyet var! diye biten çığlıklarından söz etti. «Buna rağmen» dedi. «Bana göre de o işte bir gariplik yoktu, ama Charlie öyle ısrar etti ki kıramadım.»

Gazetecinin masasını kaplayan kâğıtlara dikildi gözleri. Sıkıntılı bir sesle. «Ve nedense Tony bu sabah ölüverdi» dedi.

Holley «Bence Tony'nin ölümünde şüphe çekecek bir yan yok.» diye konuştu.

Bob Eden, «Evet Tony oldukça yaşlı ve hastaymış ama, ya Cinâyet var! diye bağırışı.» dedi. Arkasından ekledi. «Bilirsin bir papağan ne duyarsa onu tekrarlar.»

Holley de, Tony'nin çığlıklarını o çok söylenilen kirli geçmişine bağlayacaktı ama delikanlı bırakmadı.

«Anlıyorum, anlıyorum.» dedi kısaca. «Benim demek istediğim o değil», Gerisini getiremedi. Aslında kendisi de neden şüphelendiğini bilmiyordu.

Holley, «Bana sorarsan, Çinli dostun işi büyütmüş.» dedi ve Çinlilerin biraz hayalperest insanlar olduklarını da eklemeyi unutmadı.

Bob Eden, «Nedir bilemiyorum. Fakat çiftlikte bir şeyler olmuş» dedi ve durdu. Sonra «Yahut da olacakmış gibi geliyor bana.» diye bitirdi.

Birer sigara yaktılar. Delikanlı, «Ya tabancanın kaldırılması?» diye yeniden bahse döndü.

Holley, «Belki Madden almıştır» dedi. «Tabancanın yerinde olmayışı bu kadar mühim mi?»

Bob Eden, «Belki de sen haklısın» dedi bezgin bir sesle. Artık düşünemez olmuştu. Tek tek ele alınınca olanlar göründükleri kadar şüphe çekmiyorlardı.

Küçük bir arabanın gazete idarehânesinin önünden geçisini tâkibetti. Araba az ilerde durdu. Bob Eden yerinden fırladı. Gazetecinin şaşkın bakışları altında dışarı koştu.

«Ah Kim!» diye bağırdı.

Çinli yavaşça geri döndü. Delikanlı büroya gelmesini işâret etti. Charlie Chan, gerçek bir Çinli uşağa yakışacak ağır bir yürüyüşle idarehâneye girdi.

Bob Eden, ortağını Will Holley'e tanıştırdı.

«Honolulu Polis Teşkilâtından Dedektf Charlie Chan.»

Çinli dedektif, soran bakışlarını Bob Eden'e çevirdi.

Delikanlı, «Meraklanma Charlie. Holley bizden» diye garanti verdi.

Charlie Chan, kibarca eğilerek selâmladı gazeteciyi ve «Yaptığım kabalık için özür dilerim Bay Holley» dedi.

Kibarlıkta Will Holley de, Çinli'den geri kalmadı. Kimseye bir şey söylemeyeceğime dâir söz verdikten sonra el sıkıştılar.

Bob Eden, «Az önce Holley'le, çiftlikte olanları konuşuyorduk Charlie» diye anlattı. Arkasından, vardığı neticeyi söyledi : «Bana göre boşuna vakit geçiriyoruz Charlie. Ortada hayâlet bile yok.»

Çinli dedektifin gözleri kısıldı. Birdenbire. «Tony nasıl öldü acaba?» diye soruverdi.

Delikanlıdan önce Holley atıldı.

«Tony çok yaşlıydı Bay Chan. Hem de son günlerde bir de hastalığa tutulmuş...»

Çinli dedektif, gazetecinin açıklamasına başını sallayarak katıldı. Sâkin bir sesle. «Ben de aksini söylemiyorum zâten.» dedi.

Bir süre bakındı. Sonra, gazetecinin masasındaki kâğıtlardan birini aldı. Cebinden bir zarf çıkarttı. Küçücük kahverengi tohumlar döküldü beyaz kâğıda.

Bob Eden, «Tony'nin yediği kendir tohumları» dedi. «Ne var bunda.»

Charlie Chan, «Bir şey yok tabiî» dedi. Sonra parmağıyla işâret etti : «Yalnız, tohumlara beyazımsı br toz karışmış...»

Holley parmağını toza sürdü. Elini kaldırdı. Bakışları değişti birden. «Vay canına» diye bağırdı.

Charlie Chan, «Vay Canına» diye tekrarladı. «Elinizi iyice yıkamayı ihmal etmeyin Bay Holley, Arsenik hatâ affetmez.»

Eden ve Holley birbirlerine bakakaldılar. Charlie Chan basit bir iş konuşması yaparcasına sâkindi.

«Eğer, az önce uğradığım kimyager yanılmadıysa elinize buladığınız tozun ismi Arseniktir...» dedi. «Buralarda zararlı hayvanların öldürülmesinde Arsenik kullanılırmış. Demek ki Tony'yi de zararlı gören birileri var Çiftlikte...»

Bob Eden, «Tony'yi zehirlemişler» diye mırıldandı. Sesinde belli belirsiz bir titreme vardı.

Will Holley elini temizlemekle meşguldü.

Dedektif, ilk şaşkınlığın geçmesini bekler gibiydi. Nitekim az sonra hafifçe öksürerek, «Tony kendiliğinden konuşamazdı. Bunu biliyoruz. Öyleyse Tony neden bu cümleyi tekrarlamıştı dersiniz?» diye mâsum bir sual sordu.

Bob Eden, «Sen anlat.» dedi. «Bende kafa kalmadı.»

Chan, «Bence Tony bu sözleri çok kısa bir zaman önce duymuştu. Dün gece olan bir şey, ona bu sözleri hatırlattı. Kuş da tekrarladı. Ama olan neydi? Ya bir kapının açılması, ya Thorn'un odasından geçen bir takım sesler, yahut da bambaşka bir hâdise...» dedi ve sustu.

Bob Eden, «Charlie, sen bir şeyler biliyorsun...» diye üsteledi.

Çinli, delikanlının gösterdiği yakınlıktan memnundu.

«Uşaklığın faydalı tarafları...» diye göz kırptı. «Bu sabah Martin Thorn'un odasını düzeltmeye girdiğimde bir şey dikkatimi çekti. Duvardaki yağlı boya tablonun yeri değiştirilerek daha yukarlarda bir yere asılmıştı. Tablonun arkasına bir göz atmak yapılması gereken ilk iş olduğundan, duvardaki deliği görmek de zor olmadı. Tablo, bu küçük deliği gizlemek için yer değiştirmişti...»

Derin bir soluk aldı. «Anlayacağınız, Martin Thorn'un odasında ateş edilmişti ve hedefini bulamayan bir kurşun da duvara saplanmıştı.»

Holley ağzını açamaz olmuştu.

Bob Eden, «Charlie, fırsat bulupda sana anlatamadığım bir şey var.» diye konuştu telâşlı b ir sesle. «Madden'in silâh kolleksiyonundan bir tabanca kayıp.»

Chan gülümsedi. «Evet Bay Eden.» dedi. Yine o küçük tombul parmaklar, şayak pantolonun cebine indi. Dört köşe bir kâğıt çıktı bu defâ,

Chan, «William S. Hart'tan, P. J. Madden'e armağan. 29 Eylül» diye okudu. Bomboş bakışlarla iki adamı süzdü. «Kayıp silâhın künyesi.» dedi. «Çöp sepetinde buldum.»

Will Holley, heyecanla yerinden fırladı. Samimiyetle, «Sizi tebrik etmem gerekiyor Bay Chan.» dedi.

Bob Eden de şaşırmıştı. Charlie Chan, gazetecinin tebriğini gülücükler yaparak aldı. Sonra ayağa kalktı. «Biraz alışveriş yapmam gerekiyor Baylar. Şimdilik hoşca kalın.» dedi.

Bir anda gözden kayboluverdi.

Bob Eden, tam saat beşte istasyonun önündeki yerini aldı. Çok geçmeden de, Çinlinin kullandığı küçük otomobil gelip yanında durdu. Delikanlı aceleyle bindi.

«Charlie seni tebrik ederim.» diye samimi bir sesle konuştu.

Charlie Chan, gözlerini kısmış ve karşı kaldırıma dikmiş kıpırdamadan bakıyordu. Bob Eden, Desert Edge Oteli'nden çıkan adamı tanımakta güçlük çekmedi. Adam, o hiç değişmeyen giyimiyle, kaldırımda durmuş etrâfına bakınıyordu.

Bob Eden, «Bak hele, kim gelmiş.» dedi sıkıntılı bir sesle.

Çinli motörü çalıştırdı. Adam gözlüklerini düzeltip, kaldırımdan indi. İstasyona doğru yürümeye koyuldu. Yanından hızla geçtiler.

Chan, neşeli bir sesle «Eldorado'da nüfus artıyor.» diye cevap verdi.

Küçük araba kendisinden beklenmeyecek bir süratle, şehiri çölden ayıran tepeye tırmanmaya başladı. Aşa-

ğılarda, çölün ortasında kıvrımlar çizerek siyah bir şerit gibi uzayıp giden asfalt yol görülüyordu.

Charlie Chan, düşünceli bir sesle, «Madden'in Çiftliği'nde birisi öldürüldü Bay Eden.» diye konuştu. «Kimdi bu şahıs ve niçin öldürlüdü, orasını sormayın, çünki ben de bilmiyorum...»

Delikanlı sormadı. Aklı başka yerdeydi.

«Acaba Madden birşeyler biliyor mu? Yoksa, şu Thorn denilen herif mi kendi başına dümenler çeviriyor? Benim öğrenmek istediğim bu...»

Dedektif, «Zamanla onu da anlayacağız.» dedi. «Şimdilik Madden'e fazla açılmamak gerekir. İşler karışacağa benziyor...»

Bob Eden, «Shaky'yi mi kasdediyorsun?» diye sordu.

Chan, «Evet» dedi. «Herhalde San Francisco'yu bırakıpda, çöl havası almak için buraya gelmedi...»

Delikanlı sessizleşti. Evet, her genç kadar o da mâcerâdan hoşlanırdı hoşlanmasına ama, sonu soygunla, hele hele cinâyetle bitecek bir mâcerâya katılmaya hiç de hevesli değildi.

Charlie Chan, «Acaba Tony bu çığlıkları ne zaman duymuştu?» diye kendi kendine mırıldandı.

Bob Eden'in aklına, Paula Wendell'in Çarşamba gecesi çiftliğe yaptığı ve kapıdan geri dönmek zorunda kaldığı, ziyâret geldi.

«Belki Çarşamba gecesi duymuştur» dedi, düşünceli bir sesle.

Delikanlının gün verişi, dedektifin garibine gitti.

«Niçin Çarşamba gecesi?» diye merakla sordu.

Bob Eden, Martin Thorn'un telâşlı bir davranışla kızı âdetâ kapıdan kovduğu Çarşamba gecesini anlattı.

«Paula Wendell o öfkeyle arabasına atlamış. Tam çiftliğin demir kapısından çıkarken, birdenbire saçı sakalına karışmış bir ihtiyar koşarak arabanın önünden geçivermiş. Az kalsın ezilecekmiş ama, arkasına bakmadan sanki bir şeylerden kaçarcasına koşuyormuş ihtiyar.»

Charlie Chan, «Bak bu mühim olabilir...» dedi. «Belki de yaşlı adam, villâda geçen bâzı konuşmaları işitmişti ve korktuğu için kaçıyordu.»

Sonra delikanlıya döndü. Arkadaşca bir sesle : «Yine de dostum, bu genç hanıma pek güvenmeyiniz...» dedi.

Bob Eden. Çinli dedektifin sözlerini cevapsız bırakmayı tercih etti.

Madden Çiftliği'nin girişindeki demir kapı açık unutulmuştu. Çinli, küçük arabayı hızla avluya soktu.

İnmeden önce dedektif, «Son söz» diye ikaz etti delikanlıyı, «Babanıza bir telgraf çektim. Telefonda çekinmeden konuşabilirsiniz...»

Bob Eden gülümsedi. «Herşeyi de düşünüyorsun.» dedi. «Desene babam bu gece iki telgraf birden alacak...»

Arabadan inip merdivenlere doğruldu.

Oturma odasında şömine yakılmıştı. Madden çalışma masasının başında, bir takım evrakları imzâlıyor, yanındaki sekreterine uzatıyordu. Delikanlıya bakmadan : «Hoşgeldiniz.» dedi. «Nasıl eğlenebildiniz mi bâri?»

Bob Eden, «Oldukça...» diye karşılık verdi.

Madden, «Babanız telefon etmedi...» dedi ve önüne sürülen yeni bir kâğıdı imzaladı.

«Etmedi mi?» diye, şaşkınlık gösterisi yaptı Bob Eden. Nasıl olur gibilerden bir koltuğa çöktü. Kısa bir sessizlikten sonra, «İsterseniz bu gece evden arayayım?» dedi saf saf...

Madden, «Arayalım tabiî...» dedi yorgun bir sesle.

Koltuğuna yaslandı. Başını ellerinin arasına aldı. Gözlerini kapatıp birkaç dakika dinlendi. Sonra ayağa kalktı.

«Gençlik güzel şey delikanlı, kıymetini bilin.» dedi gıptayla.

Bob Eden'e, milyonerin omuzları çökmüş gibi geldi. Madden sözlerine devam ediyordu.

«Yemekten önce biraz kestirsem fenâ olmayacak...»

Delikanlı, milyonerin, yatak odasına gidişine baktı. Madden'in bitik hâli içine dokunmuştu. Keyifsizce bir sigara yaktı.

Bir saat kadar sonra, akşam yemeği için masada yerlerini aldılar. Dinlenmek Madden'e iyi gelmişti. Ah Kim'in hazırladığı değişik lezzetteki yemekleri büyük bir iştahla yedi.

Yemekten sonra salona geçtiler. Madden keyifliydi. «Herhalde baban golf'dan dönmüştür...» dedi. «Arayalım mı ne dersin?»

Bob Eden, «Elbette Bay Madden,» diye avaklandı.

Madden delikanlıyı durdurdu. «Siz oturun Bay Eden, ben bağlatırım... Siz numarayı söyleyin yeter.»

Kalın bir sesle istediği numarayı bildirdi. Santral kıza, ismini yazdırırken, sesinde târifsiz bir güçlülük seziliyordu.

İşi bitince gelip, delikanlının yanındaki koltuğa oturdu. Püro tuttu. Samimi bir sesle. «Şimdi söyleyin bakalım delikanlı...» diye konuştu. «Neymiş babanızı şüpheye düşüren şu hâdiseler?»

Delikanlı böyle bir sual beklemiyordu.

«Mühim bir şey değil Bay Madden. Olsa olsa bir dedektifin işgüzarlığıdır.» dedi. Cevap yetiştirebildiğine memnun, derin bir nefes aldı.

Milyoner «Dedektif mi? Ne dedektifi?» diye alâkadar oldu.

Bob Eden kendini toplamıştı. «Babam işi icâbı bâzı dedektif firmalarıyla devamlı irtibat hâlindedir Bay Madden. Sizinle randevusu olduğu gün de, bunlardan biri telefon ederek tanınmış bir sabıkalının incilerin peşine düştüğünü duyurmuş...» dedi.

Bakışlarını Milyonere çevirdi. Madden pürosunu bitirmek üzereydi. Güleç bir yüzle, Bob Eden'e döndü, «Eh bravo doğrusu... Demek baban şarlatan bir dedektifin sözlerine kanıp günlerdir beni burada oyalıyor.» diye sitem etti.

Bob Eden kibarca, «Babam namına ben özür dilerim...» dedi.

Madden delikanlının gösterdiği incelikten hoşlanmıştı. Başıyla teşekkür etti. Çok geçmeden de öbür odaya gidip müzik dinlemeyi teklif etti.

Oturma odasında Thorn radyoyu karıştırıyordu.

Madden, «Denver'i bul!» diye seslendi.

«Arıyorum şef!»

Birkaç cızırtılı değişmenin ardından, yumuşacık bir caz müziği odayı kapladı.

Madden iyice keyiflendi. Bir püro daha yaktı.

Melodi bitinceye kadar konuşmadan oturdular. Mü-

ziğin kesilmesiyle birlikte, radyodan bir reklâmcının kulak tırmalayan sesi yükseldi.

Madden, «Kapa şunu Thorn» diye bağırdı.

Biraz da böyle oturdular. Sonunda milyonerin canı sıkıldı. «Dördüncü olsaydı, ne güzel briç çevirirdik.» dedi. Sonra, Bob Eden'e eğilerek «Poker oynar mısın evlât?» diye teklif etti.

Bob Eden, «İyi fikir.» diye atıldı. «Fazla büyütmemek şartıyla ben varım.»

Madden, «Oldu bu iş.» dedi. Gösterişli bir şekilde ellerini oğuşturdu.

Ah Kim oyun masasını hazırladı. Rengârenk fişlerden birer küme çektiler önlerine. Thorn.da surat asmayı bırakmış, patronunun neşesine katılmıştı. İlk el döndü. Sekreter saf dışı kaldı.

«Üç as» dedi Madden gevrek gevrek. «Göster bakalım sana ne gelmiş?»

Bob Eden ellerini yana açtı. «Kent» dedi gülerek.

Madden, «Eh daha gençsin.» diyerek fişleri topladı.

Birden, giriş kapısının vurulduğu duyuldu. Madden ciddileşti. Kapı yeniden vuruldu. Bu defâ üçü birden kalktılar. Madden gidip kapıyı açtı.

«İyi Akşamlar...» dedi boğuk bir ses. «Madden Çiftliği mi?»

Bob Eden, Shaky Phil Maydorf'u gördü. İçi bir tuhaf oldu.

Milyoner kaba bir sesle, «Madden benim. Bir şey mi var?» dedi soğukça.

«Rahatsız ettiğim için kusura bakmayın.» diye kibarlaştı Maydorf. «Sekreterinizle görüşmek istiyordum da.»

Martin Thorn ileri çıktı. Adama baktı. «Oh Merhaba...» dedi yapmacıklı bir sesle.

Madden, «Kapıda durmayalım,» dedi. «İçeri buyurun.»

Maydorf usulca girdi. Gözlüklerini çıkarmıştı. İri siyah gözlerinde çok görmüş geçirmişliğin izleri parlıyordu.

«Bilmem beni tanıdınız mı Bay Thorn?» diye konuştu. «Adım Henry Mc Callum, geçen yıl New-York'ta tanışmıştık...»

Martin Thorn, «Evet, hatırlamaz olur muyum.» dedi sıkıldığını belli etmemeye çalışarak...

Thorn, ziyâretcisini tanıştırdı. Bob Eden, Maydorf'la göz göze gelince, adam son derece rahat davrandı. Samimi bir tutuşla delikanlının elini sıktı, hal hatır sordu.

Maydorf, «Bir iş için buraya gelmiştim. Şehirde dolaşırken sizin burada olduğunuzu öğrendim. Bir uğrayayım diye düşündüm...» dedi.

Bob Eden, Acaba, Madden bu palavraya inandı mı? diye aklından geçirdi.

Hep birlikte oyun oynadıkları odaya girdiler.

Maydorf, «Size mâni olmayayım» dedi.

Madden, «Öyleyse oyuna girin...» diye çağırdı.

Az sonra Bob Eden, ünlü bir milyonerle, ünlü bir gangsterin arasında, poker kâğıtları dağıtmak zorunda kalıyordu.

Bir ara Ah Kim odaya girip, içki servisi yaptı. Delikanlı olanca soğukkanlılığı ile bir bardak su istedi.

Oyun ilerledikce delikanlının zararı büyüyordu. Görünüşte Maydorf ile Madden çekişiyorlardı ama, ara ellerde Bob Eden bir türlü kâğıt tutamıyordu.

İyi ki oyun büyük değil! diye şükretti kendi kendine.

Yeni bir el dağıtıldı. Thorn oyunu açtı. Aynı anda da yanıbaşındaki telefon çınladı.

Delikanlı yerinden fırlayıp âhizeyi kaptı.

«Baba... ben Bob. Evet... İyiyim. İki gündür buradayım... İşler yolunda. Yarın sabah ararım seni... Öyle işte... Şimdilik hoşcakal.»

Madden, «Bir dakika...» diye müdâhale etmek istedi.

Bob Eden âhizeyi yerine bıraktı.

«Yarın sabah arayacağım nasıl olsa» dedi.

Masadaki yerine oturdu. Kâğıtlarını dizdi. «Konuşma sırası kimde?» diye umursamaz bir tavırla sordu.

Madden'in söylemek istedikleri boğazında düğümlendi. Gözlerinde öfke kıvılcımları yanıp sönüyordu. Delikanlıyla bakıştılar. Delikanlı, kabahat bende değil dercesine başını eğdi, yanıbaşında oturan beklenmedik ziyâretciyi işâret etti. Madden, genç adamın gösterdiği bu sebebi ister istemez kabullendi. Hıncını oyundan aldı.

«Bu son el olsun. Limitide kaldıralım.» diye kestirip attı.

Maydorf'un usta parmakları anında dağıtıverdi kâğıtları. Bob Eden üç kart istedi. Maydorf almaz dedi. Delikanlı eline dolan dört dokuz'a güvenip, önünde ne varsa ileri sürdü. Maydorf kabul dedi kısaca.

Dört dokuzu, Maydorf'un dört kızı karşısında kalınca yeniden elli dolarlık bir zarara uğradı.

Oyun bitmişti. Thorn, Ah Kim'i çağırdı. Masayı düzeltmesini söyledi.

Henry Mc Callum, paraları cüzdanına yerleştirdi. Ayağa kalktı.

«Tanıştığımıza çok memnun oldum.» diyerek milyonerin elini sıktı. Bob Eden'e de, oyun için teşekkürlerini sundu.

Martin Thorn, «Sizi geçireyim Bay Callum...» diye arkasından yürüdü. Kapıda, Maydorf tekrar iyi geceler diledi. Sekreterle birlikte karanlığa karıştılar.

Bob Eden, Madden'den önce davrandı : «Herhalde, bu ne olduğu bilinmeyen adamın yanında, incilerden konuşamazdım.» dedi.

Madden, «İyi konuşamazdın, anladık ama, ben adamı dışarı gönderecektim, niçin beklemedin?» dedi neşesiz bir şekilde.

Bob Eden, «Nasıl olsa yarın sabah konuşacağız Bay Madden? Şimdi boşuna münâkaşa etmeyelim» diye kesti.

Madden terslenecek oldu. Bob Eden sözü yine ağzına tıkadı :

«Kabahat sizde. Çiftliği yabancılarla doldurmasaydınız!»

Madden öfkeden kızardı. «Dolduran kim? Bu salak herifi ben mi çağırdım? Thorn'un mârifeti hep. Ne hikmetse bâzen böyle aptallıklar yapar...»

Martin Thorn, patronunun sözlerini duymuştu.

«Haklısın şef ama, herif nasıl asıldı...» dedi. Kendini haklı çıkarmak istercesine, Bob Eden'e baktı. «Siz de gördünüz Bay Eden.» diye mırıldandı.

Delikanlı sekretere yardımcı oldu. Arkasından da, «Müsaadenizle ben yatmaya gidiyorum...» dedi.

Madden, aksi bir sesle, iyi geceler diledi.

Bob Eden, yatak odasında, Çinli dedektifi bekler buldu. Gülümsemeye gayret ederk, «Shaky hücuma geçti...» dedi. «Soyguna, benim paralardan başladı.»

Chan, «Çok dikkatli olmalıyız dostum.» dedi kısık bir sesle.

Delikanlı, heyecanını bastırmak için bir sigara yaktı. «Madden'in, Shaky'yi tanımadığına bahse tutuşabilirim.» diye fısıldadı.

Koridordan, Thorn'un, Ah Kim'i çağıran sesi geldi. Chan iyice sokuldu delikanlıya. Aceleyle, «Çok dikkatli olmalıyız dostum...» dedi, güç duyulan bir sesle. «Bill Hart'ı buldum...»

Bob Eden, nefesi kesiliyor sandı. Çinli sözlerini bitirdi :

«Martin Thorn'un çamaşır dolabında, iki mermisi atılmış bir tabanca duruyor Bay Eden...»

Koşar adım dışarı çıktı. Bob Eden, olduğu yerde kalakaldı. Avluda, çöl rüzgârının uğultulu anaforları, kum tâneciklerini oradan oraya savuruyordu.

Çölde Cinâyet Var...

Pazar sabahı, Bob Eden oldukça erken uyandı. Yatakta tembellik etmeden kalkıp perdeleri açtı. Bir anda, sabah güneşi odasını aydınlığa boğdu. Delikanlı, çölün üstünde ağır ağır yükselen güneşi; güneşin puslu ışıkları altında, ilerde, çok ilerde bir yerlerde, bu kum denizini kuşatmış gibi duran dorukları karla kaplı sıra dağları gördü.

'Herşeye rağmen, müthiş güzel bir gün başlıyor' diye iç geçirdi.

Temiz havada dolaşmak isteği duydu. Alelacele giyinmesiyle ön bahçeye çıkması bir oldu. Biber ağaçlarının yanından geçip, çiftliğe gelişinden bu yana ilk defa dikkatini çeken, sarmaşıklı çitlere doğru yürüdü.

Bob Eden, dikenli sarmaşıklara üç beş adım kala, öte taraftaki Martin Thorn'u farketti. Sekreter, bir yan-

dan kumlu toprağı kürekliyor, bir yandan da alnında biriken ter damlalarını elinin tersiyle siliyordu.

Delikanlı, Ne yazık ki gözetleyemeyecek kadar sokulmuşum! diye hayıflandı. Çite iyice yaklaştı. Ellerini cebine sokup, rahat bir poz takındı.

«Günaydın Thorn... Kolay gelsin,» dedi, sevimli bir sesle.

Sekreter yanıbaşında dikilen Bob Eden'i görünce pek sevinmedi. Sıkılgan bir sesle Ah Kim'i suçladı.

«Mutfak çöple dolmuş, Çinli oralı olmuyor.»

Bob Eden, çukurun kenarındaki çöp sepetine baktı.

«Hususi sekreterliğin zorlukları, ne yaparsın.» dedi alaylı bir bakışla. Ayağı ile sepete dokundu.

Thorn delikanlının alaylı sözlerine aldırmadı. Sepeti dibinden çevirip, çukura boca etti. Birtakım konserve kutularının arasında birde, içi, yarı yarıya dolu şişe çukura indi.

Bob Eden atıldı. Şişeyi kaptı.

«Bu dolu» dedi. «Belki içindeki lâzım olur...»

Thorn'un renksiz suratı, şamar yemişcesine kızardı.

«Yok... Yok» diye geveledi. «Atıldığına göre demek ki lâzım değilmiş...»

Şişeyi almak isteğiyle uzandı. Bob Eden, şişenin etiketini okudu.

«Arsenik.» dedi kayıtsızca. Arkasından da çukura attı.

Nedense, Thorn açıklama yapmak lüzumunu duydu :

«Louie Wong, tarla farelerine karşı arsenik kullanırdı...»

Bob Eden ehemmiyet vermeden «Tarla fareleri için.» dedi, başkaca konuşmadı. Sekreterin çukuru dolduran kürek darbelerine dikti gözlerini.

Thorn, güçbelâ çukuru örttü. Kürekle sepeti yüklendi. Bob Eden'e baktı «Size dostça bir tavsiyem olacak. Bay Eden» dedi sinirli bir sesle.

Delikanlı toparlandı. Bir tebessüm yerleştirdi yüzüne. «Sizi dinliyorum.» diye ilgisini gösterdi.

Thorn, «Madden'i kızdırmayın...» diye açıldı. «P.J.'nin gözü bir dönerse, peşinden bir çok tatsızlık gelir.»

Delikanlı, «Balı Madden niçin kızsın?» diye anlamadığını belirtti.

«Hayır, şu satış içi çok uzadı da...»

Bob Eden omuz silkti. «Uzadıysa kabahat benim mi yâni. Ben elimden geleni yapıyorum.»

Sekreter, vazifesini yapıyor olmanın gösterişiyle, «Benden söylemesi» deyip yürüdü.

Bob Eden de gerisingeri ön bahçeye döndü. Verandanın önünde salınırken, Madden çıkageldi. «Hey Eden, baban telefonda seni bekliyor.» diye seslendi güçlü sesiyle.

Delikanlı içeri koştu. Madden, «Ben aradım...» deyip âhizeyi eline tutuşturdu.

«Günaydın baba. Evet şimdi istediğimiz gibi konuşabiliriz... Herşey yolunda... Evet Bay Madden gayet iyi... Kendileri de yanımda zâten. İncileri derhal yollamanı istiyor... Nasıl?»

Alexander Eden'in sıcak sesi, en kısa zamanda incileri yola çıkartacağını bildirdi.

Madden, «Söyle bugün yollasın.» diye akıl öğretti.

«Baba, Bay Madden bugün yola çıkartmanı istiyor.»

Yine Baba Eden'in cevâbını dinlediler : «Bugün imkânsız. Çünki inciler bende değil...»

Cevâbı duyunca Madden gürledi. «İmkânsız ne demek, ver şu telefonu bakayım.»

Bob Eden, için için memnun, âhizeyi milyonere uzattı.

«Alex bak buraya. İncileri hemen istiyorum. Bilesin...»

Alexander Eden, «İmkânsız Bay Madden. Çünki inciler temizlensin diye başka bir firmaya yolladım...» dedi yumuşacık bir sesle.

Madden daha da öfkelendi. «Anlamam ben. Kaç gündür sizin yüzünüzden bekliyorum zâten.»

Alexander Eden, «Ancak yarın akşam yola çıkartabilirim Bay Madden.» diyerek kestirip attı.

P. J. Madden, biraz kızdı, biraz bağırdı, biraz da öfkelendi, sonunda kabullenmek zorunda kaldı.

«Bak Alex, Salı günü inciler burada olmazsa elimden çekeceğin var demektir.»

Bob Eden, bu da son ihtarı! diye düşündü.

Telefon kapandı. Odaya giren Ah Kim, kahvaltının hazır olduğunu bildirdi.

Kahvaltı masasında, Bob Eden'in, milyoneri neşelendirmek için denediği bir kaç söz de cevapsız bırakıldı. Sessizce önlerindekileri bitirip kalktılar.

Kahvaltıdan kalkar kalkmaz, Martin Thorn, küçük arabaya atlayıp ortadan kayboldu. Madden de odasına çekilince, Bob Eden yapayalnız kaldı.

Can sıkıntısıyla verandaya yürüdü. Ve demir kapıyı açmaya uğraşan Paula Wendell'i gördü Belirli bir neşeyle kıza koştu.

«İyi ki geldin» dedi olanca memnuniyetiyle.

Paula Wendell arabayı gösterdi. «Haydi atlayın...» dedi. «Sizi dostlarımdan biriyle tanıştırmak istiyorum...»

Otomobili şehire inen yola çevirdi. Delikanlı, hayranlığını gizleyemeden genç kıza bakıyordu.

Paula Wendell, dağları göstererek, «Bu güzelliği bir daha kolay kolay göremezsiniz...» dedi tatlı bir sesle.

«Haklısınız...» diye tamamladı delikanlı. «Hicbir moda mecmuasında böyle bir güzellik görmedim daha...»

Genç kız gülmemek için dudaklarını ısırdı. Delikanlı devâm etti : «Herhalde Wilbur, ne kadar güzel olduğunuzu söylemiştir size...»

«Wilbur değil, Jack.» diye güldü kız.

Bob Eden, «Her ne ise...» dedi alaylı bir sesle. «Evlenmek için amma da acele etmişsiniz...»

Ağaçlıklı dönemece yaklaşıyorlardı. Paula Wendell arabayı ana hattan ayırıp, tozlu bir yan yola saptırdı.

Bob Eden, evlilik aleyhindeki konferansına devâm ediyordu :

«Üç beş çocuk sâhibi olup, Wilbur'un yırtık çoraplarını yamamak... Olacak iş değil doğrusu...»

Genç kız, «Jack ,»diye düzeltti yine...

Araba, etrâfı küçük kulübelerle çevrili tek katlı bir villânın önünde durdu.

Paula Wendell, «Doktor Whitcomb'un Şifâ Yurdu,» diye tanıttı yapıyı.

Saçları çokca beyazlaşmış, orta yaşlı bir kadın verandaya çıktı.

Genç kız, «Doktor, bir dostumu getirdim...» diye el salladı.

Doktor Whitcomb'un Şifa Yurdu denilen binâya girdiler.

Kadın, «Hoşgeldin delikanlı...» diye candan bir sesle karşıladı.

Bob Eden, «Demek doktor sizsiniz,» dedi şaşkınlıkla.

Bayan Whitcomb güldü. «Doktor olmasına doktorum ama sizin doktorluk bir hâliniz yok...»

Delikanlı, «Sizin de,» diye karşılık verdi, kadının iyi niyetli sözlerine.

Whitcomb oturmaları için yer gösterdi. Sonra, «Nerede kalıyorsun delikanlı.» diye sordu.

Bob Eden, «Madden'de...» dedi kısaca.

Kadın dudak bükerek, milyonerden çok hoşlanmadığını hissettirdi : «Şurda, hepimiz arkadaşca yaşarız. Kaç defâ ziyâretine gittim, bir defâ olsun kapımın zilini calmadı. Çölde, bir bu Madden'dir komşularına uzak duran. Ne bir fakirle ilgilenir, ne iki kuruşluk bir yardım yapar.» diye yakındı. Ellerini açtı, «Birbirimize yardımcı olmadıktan sonra, yaşamanın ne mânâsı kalır...»

Bob Eden, kadının dokunaklı bir sesle anlattığı birtakım insanî duyguları zevkle dinledi

'Anlaşılan Doktor kendini insanlığa adamış' diye karar verdi.

Doktor Whitcomb ayağa kalktı. «Gelin size Yurdu gezdireyim.» dedi.

Bahçeye indiler. Kulübeden daha büyücek, tek odalı pansiyonlarda yaşayan, kimisi yaşlı, kimisi genç yaşına rağmen yorgun düşmüş, birtakım insanlar, el işleriyle, bahçe düzenlemekle, kitap okumakla vakitlerini geçirip, asıl dertlerini unutabilmeye çalışıyorlardı.

Gezi sırasında, odalardan birinde, Martin Thorn'u görmek, Bob Eden'i şaşkına çevirdi. Sekreter, camları açık bir odada, sırtı pencereye dönük oturan bir adama heyecanla birşeyler anlatıyordu.

Delikanlı geri kalarak adamın kim olduğuna baktı. Sonra «Shaky Phil Maydorf.» dedi yüksek sesle.

Doktor kadın, Paula Wendell'e insanlığı kurtarma rüyalarını anlatıyordu. Delikanlının ufak bir çığlık gibi yükselen sesi duyulmadı.

Whitcomb, yıllar önce bu topraklara geldiğinde dörtbir yanının yabâni dikenlerle kaplı olduğunu, fakat azmin elinden hiç birşeyin kurtulamıyacağını ispat ederce-

sine bu çorak beldeyi, bir şifa yurduna çevirişini mütevazi bir anlatışla dile getirdi. Bahçe üzerine, kendi diktikleri meyvalar üzerine ve sonunda da tabiî ki insanlık üzerine, barışa ve sevgiye dâir sözler etti.

Nihâyet gezi bitti. Ayrılırlarken, Bayan Whitçomb, «Yine beklerim delikanlı...» dedi samimiyetle.

Bob Eden teşekkür etti.

Arabada Paula Wendell, «Harikulâde bir insan,» dedi gıptayla. Doktor kadının sevgi dolu gözlerine, hoş ve ahenkli bir ses tonu ekleyerek anlattıklarının tesirinden kurtulamamış gibiydi.

Birden Bob Eden'in aklına, genç kızın daha kendisi hakkında hiçbirşey sormamış olduğu takıldı.

«Paula.» diye girişti Kızla ilk defâ bu derece samimi konuşuyordu. «Benim buraya niçin geldiğimi hâlâ merak etmiyor musun?»

Genç kızın yüzüne bir tebessüm yayıldı.

«Demek doktorun sözleri size de tesir etti.» dedi, sıcak bir sesle.

Delikanlı, «Ne gibi?..» diye karşı koydu.

Paula Wendell'in gülüşü büyüdü:

«Baksanıza, nihâyet insanlara güvenebilmeyi öğrendiniz.» dedi.

Delikanlı sıkılgan bir tavırla, «Eh olabilir.» diye itiraf etti.

Paula Wendell devam etti. «Hayır hiç merâk etmedim Bay Eden.» dedi. «Nasıl olsa günü gelince kendiliğinizden anlatacaktınız.»

Delikanlı, «Ama daha günü gelmedi.» diye konuştu. «Sakın size güvenmediğimi sanmayın. Sâdece, başınıza bir dert açılmasını istemiyorum. Hepsi bu.»

Genç kız cevap vermedi. Bob Eden devâm etti.

«Ne yazık ki bâzı adamlar, Doktor Whitcomb'un insanlık sevgisine lâyık değiller.» dedi düşünceli bir tavırla. «Sizden bir ricam olacak...» deyip sustu.

Paula Wendell, merakla açılan gözlerini genç adama çevirdi.

Bob Eden, «Şu Madden'e gittiğiniz geceyi hatırlıyor musunuz?» diye yeniden başladı.

Kız başını salladı.

«Bir ihtiyardan söz etmiştiniz.» dedi. «Eğer bu ihtiyar adamı görürseniz beni haberdar eder misiniz, diyecektim...»

Paula Wendell ciddileşti. «İhtiyarla bir daha karşılaşacağımı sanmıyorum ama, görürsem bildiririm...» dedi.

Uzun zaman devam eden bir sessizlik oldu aralarında. Genç kızın otomobili gelip Madden Çiftliği'nin demir kapısına dayandı.

Bob Eden indi. «Biliyor musunuz artık zavallı Wilbur'a sinirlenmiyorum.» dedi. Gülerek ekledi. «Belki iyi kalpli doktor hanımın tesiriledir...»

Paula Wandell vites değiştirdi ve «Niçin olmasın?» dedi. Araba hışımla ileri fırladı.

Delikanlı, Müthiş bir sabah, berbat bir öğle sonrası! diye düşündü.

Hakikaten de, çölü, kapağı açık unutulmuş bir fırına benzeten bu güneş altında, ne yapılabilecek bir iş, ne de iş olsa yapabilecek istek kalıyordu insanda.

Saat dörde doğru, Bob Eden'in sabrı taştı. Pazar öğleden sonrası geçmek bilmiyor, delikanlı ise kendisini avutacak bir meşgale yaratamıyordu.

Garaja inip, servis arabasını çıkardı. Az sonra, çiftliği şehire bağlayan şosede hızla ilerliyordu.

Şehire varınca, Will Holey'in bürosunun önüne park etti.

Gazeteci gelişini görmüştü, kapıda karşıladı. «Ben de sana gelmeyi düşünüyordum.» dedi. Delikanlıya bir telgraf uzatı.

Bob Eden, sarı zarfı yırtıp, okudu:

YAZDIKLARINDAN ANLADIĞIMA GÖRE GALİBA ORTALIK KARIŞIK ŞİMDİLİK SENİN DEDİKLERİNE UYACAĞIM JORDANLAR SATIŞIN BİR AN ÖNCE BİTMESİNİ İSTİYORLAR VİCTOR GELEBİLİR AKLINDA OLSUN DURUMU BİLDİR BABAN

Bob Eden zarfı katlayıp cebine indirirken, «İyi eder» diye mırıldandı.

Gazeteci, «Ne oldu?» diye sordu.

Bob Eden, «Victor» dedi sıkıntıyla. «İncilerin ikinci elden sahibi. Yâni, Bayan Sally Jordan'ın oğlu, Victor

Jordan, satış gecikti diye buraya gelmeye hevesleniyormuş.»

Holley, «Boş ver.» dedi. «Yeni bir şey var mı sen onu anlat...»

Bob Eden, gazetecinin bürosuna uğradıkça oturmaya alıştığı köşeye çekildi. Karşılıklı sigaralar yakıldı.

Delikanlı gözlerini Holley'e dikti. «Chan, Bill Hart'ı buldu.» diye hecelere bastıra bastıra konuştu.

Holley. «Vay» dedi. «Bu Çinli yaman doğrusu. Nerede bulmuş silâhı?»

Bob Eden, «Sıkı dur.» dedi. Elini tabanca gibi yapıp, gazetecinin göğsüne bastırdı. «Martin Thorn dostumuzun çamaşır dolabında... (Biraz bekledi.) Aksilik bu ya tabancada iki de mermi eksikmiş...»

Gazeteci, «Er geç, Thorn'u içeri tıktıracak bu Çinli.» diye Chan'a olan hayranlığını açıkladı.

Delikanlı, «Belki,» diye şüpheli bir cevap verdi. «Ortada ceset yok daha. Adamı neyle suçlayacaksın?»

Will Holley bunu düşünmemişti, işi şakaya boğdu. «Cesetsiz cinâyetin zanlısı Martin Thorn.» diye bir yakıştırma yaptı. «Bizim manşetlik haberimiz hazır, artık Charlie Chan da bir ceset buluversin...»

Delikanlı yarımağız gülümsedi. «Bir şey daha var,» dedi.

Shaky Phil Maydorf'un geceki ziyaretini, Thorn'la olan alâkasını anlattı ve «İşler gittikçe karışıyor Holley.» diye bitirdi sözlerini.

Gazeteci, «Herşey olacağına varır dostum.» diye teselli etti delikanlıyı. Sonra bahsi değiştirdi. Sâhi, Madden ile yapılan röportajdan dolayı tebrikler gelmişti. Yarın sabahtan itibaren New-York'un en büyük gazetelerinde, Will Holley'in röportajı birinci sahifede çıkacaktı.

Gazeteciye birkaç da iş teklifi yapılmıştı ama, daha kararını bildirmemişti. Bunun üstüne Bob Eden de meslek olarak gazeteciliği seçmeyi düşündüğünü söyledi.

«İyi düşün.» diye öğüt verdi Holley, «Aklın varsa girme gazetecilik oyununa. Patronların ağız kokusu çekilmez..»

Hava kararınca gazeteci, Bob Eden'i akşam yemeğine dâvet etti.

Oasis Cafe'den içeri girince dipte yalnız başına oturmakta olan Paula Wendell'i gördüler. Kız, el sallayarak yeni gelenleri masasına çağırdı.

Bob Eden neş'e ile oturdu kızın yanına. Paula Wendell, «Aman biftek ısmarlamayın. Çünki elbisemi yeni giydim..» diye takıldı.

Delikanlı, «Canım nasıl olsa Wilbur yıkar.» diye lâf yetiştirdi.

Holley, «Wilbur da kim» diye atıldı.

Paula Wendell sitemle, gazeteciye, delikanlının nişanlısına sataştığını söyledi.

Holley anlayışla başını salladı. «Bundan on, onbeş sene önce...» diyerek New—York'ta başından geçen eski gönül mâcerâlarını nakletmeye başladı.

Zamanın nasıl ilerlediğini farkedemediler bile. Saat dokuz buçuğa geliyordu kalktılar. Oasis Cafe'nin kapısında, yabancı olduğu anlaşılan ufak tefek bir adamla karşılaştılar.

Gazeteci, «İyi akşamlar...» diye lâf attı.

Yabancı adamın küçük gözleri parladı. «Nasılsınız?» diye dostça sordu.

Gazeteci bir haber çıkabilir ümidiyle, «İş ziyâreti mi?» diye üsteledi.

Yabancı, işaret parmağını sallayarak, «İlim ziyâreti efendim...» diye düzeltti. «Bâzı çöl otları üzerinde araştırma yapmak için geldim.»

Bir ilim adamının Eldorado'ya gelişi, gazetecilik bakımından enteresandı. Adama adresini verip, «Yarın bir uğrarsanız memnun olurum» dedi.

Yabancı, uğrayacağını söyleyerek uzaklaştı.

«Yemek üzerine biraz gezinmek gerekir..» diyen gazetecinin tavsiyesine uyup, istasyona kadar bir yürüyüş yapmaya karar verdiler. Postahanenin oraya gelmişlerdi ki, Will Holley, istasyondan çıkan bir adama seslendi.

«Hey Wong... Hoşgeldin...»

Louie Wong, ismini duyunca geri döndü.

Holley, «Madden'in adamı,» diye fısıldadı.

Demek, Madden'in adamının, Çin mahallesine yaptığı gezi bitmişti. Louie Wong da diğer soydaşları gibi, çekik gözlü, yassı burunlu, çıkık elmacık kemikli, tipik bir Çin-

liydi. Mühim günler, yahut da ziyâretler için diktirildiği belli olan, koyu renk bir takım elbise giymişti.

Madden Çiftliği'nin kâhyası, küçük adımlarla yaklaştı.

Holley, «İşler yolunda mı?» diye sordu.

Louie Wong, gözlerini kırpıştırdı. Çinli aksanıyla, «Boşuna ziyâret, boşuna masraf..» dedi.

Holley elini Çinli'nin omuzuna koydu. «Düzelir...» dedi. Sonra delikanlıyı gösterdi: «Bay Eden, çiftlikte kalıyor, istersen beraber dönün...»

Çinli Eden'e baktı. Hafifçe başını eyerek, gösterdiği yakınlığa teşekkür etti. Mahcup bir sesle, «Acaba biraz bekleyebilir misiniz?» diye sordu. «Alınacak öteberi var da...»

Bob Eden, «Olur.» dedi.

Birkaç dakika sonra, otelin önünde buluşmak üzere sözleşip, ayrıldılar.

Desert Edge Oteline geldiklerinde, Louie Wong daha görünürlerde yoktu. Paula Wendell, iyi geceler dileyerek odasına çekildi. Kızın gitmesinden sonra, Holley, «Louie Wong'un anlatacakları olabilir...» dedi.

Bob Eden, «Evet ama, Wong döndüğüne göre Madden, Ah Kim'i kapı dışarı eder.» dedi düşünceli bir sesle.

Holley'in kaşları çatıldı. «Doğru..» dedi. «Charlie, bizim ihtiyar Çinliyi konuşturacak kadar vakit bulabilse bâri...»

Gazetecinin sözleri yarıda kaldı.

Louie Wong, sanki kendinden bahsedildiğini duymuşçasına, ucuz bavulu ve kucak dolusu kesekâğıtları ile otelin köşesinden çıkıverdi.

Holley, «Neler aldın bakalım Louie.» diye hemen ağız değiştirdi.

İlk defa yüzü aydınlandı ihtiyar Çinlinin. «Tony için muz...» dedi, o uzak doğulu aksanıyla.

Holley ve delikanlı bakıştılar. Gazeteci, «Bak Louie...» dedi yavaşça. «Bir durum var...»

Çinli anlayamadı. Bavulunu yere koydu. «Gidemiyor muyuz?» diye sordu.

Holley, «Hayır» diye devam etti. «Gitmekle kalmakla alâkası yok. Tony öldü..»

Louie Wong'un yüzü allak bullak oldu. Birdizi Çince sözcük döküldü ağzından.

Holley yine elini omuzuna dayadı. «Hadi hadi üzülme, o kadar... Bak Bay Eden de bekliyor...» diyerek harekete zorladı.

İhtiyar Wong, oğlunu kaybetmişçesine üzülmüştü. Ağlamaklı bakışlarını karanlığa çevirdi. İsteksizce bavuluna el attı. Önüsıra, otomobile doğru ilerleyen iki adamın peşine takıldı.

Bob Eden öne oturdu. Wong da arkaya, paketlerinin ve bavulunun arasına büzüldü. Holley'in temennilerini dinleyip, yola koyuldular.

Yavaş yavaş şehrin ışıklı caddeleri gerilerde kaldı. Madden Çiftliği'nin servis arabası, kısa kesik teklemelere rağmen tepeye tırmanmayı başardı.

Gece, kalın sis dumanları gibi çölü kaplamıştı. Aşağılarda yatan çölün varlığı bilinmese, tepeden görünüş, sonu belirsiz, karanlık bir dehlizde bırakılmışlıktan farklı değildi.

Bob Eden, sırtında soğuk bir ürperti hissetti. İhtiyar Wong, mırıl mırıl Çince konuşuyor, bu ülkenin esrarengiz vurgulu, tek heceli sözcükleri, tepeden inildikçe şiddetini arttıran rüzgârın uğultusuna karışıyordu.

Delikanlının aklına, gizli mezhep taraftarlarının, yeraltı tapınaklarında düzenledikleri âyinler geldi.

Birden avuçlarının terlediğini farketti. Dönüp ihtiyara birşeyler söylemek istedi, beceremedi. Olanca dikkatini toplayıp, arabayı hızlandırdı.

Nihayet uzaktan çiftliğin ışıkları parıldadı. Bob Eden, derin bir nefes aldı. Louie Wong hâlâ, büzüldüğü köşede başı ellerinin arasında oturuyor, belli belirsiz mırıldanıyordu.

Demir parmaklıklı kapının önünde durdular. Delikanlı aceleyle kapıyı açmaya koştu. Heyecanı dinmişti ama ellerinin titremesi devam ediyordu. Kapıyı itekledi, açamadı. Bir daha yüklendi, demir kapı hafifçe aralandı. Eğilip baktı. Demir kapının mandalına, kalınca bir çubuk sokulmuştu. Öfkeyle söktü, çubuğu yerinden. Kapı usulca ardına kadar açıldı.

Dönüp, direksiyona geçti. Telâşla avluya soktu servis arabasını. Oturduğu yerde birkaç derin nefes aldı.

«Haydi Louie Wong geldik.» dedi titrek bir sesle.

İhtiyar Wong'da bir kapırdanma olmadı.

Delikanlı merakla arkasına döndü. İhtiyar Çinli, başı ellerinin arasında, sessizce oturuyordu.

Bob Eden arabadan inip, arka kapıyı açtı.

İhtiyar Wong, yüzükoyun kumlar üzerine düştü.

Delikanlı irkildi. Sonra hafifçe eyilip yaşlı adama dokundu.

Louie Wong hareketsizdi.

Korkuyla geri çekildi. Aynı anda da yanıbaşında beliren Ah Kim'i gördü.

Dedektif, Louie Wong'u sırtüstü döndürdü. İhtiyarın donuk gözakları boşluğa çakıldı.

Chan, «Bıçaklanmış...» diye fısıldadı.

Louie Wong'un ceketinin koltuk altından beline kadar uzanan yarıktan sızan birkaç damla kan, kumlara karıştı.

Delikanlı kusacak gibi oldu. Charlie Chan, villâya koşup, bir el feneri getirdi. Eğilip, Wong'un cesedini tetkik etmeye koyuldu.

Bob Eden, biber ağaçlarının dibinde bir hışırtı duydu. Önce gölgenin içindeki karaltıyı seçemedi, daha sonra, Martin Thorn'un ince uzun silûetini gördü.

Sekreter, sıkıntılı bir yüzle yanlarına sokuldu. Alâkasızca, «Ne var, ne oldu?» diye sordu.

Ah Kim, ölüyü gösterdi.

Thorn, fenerin cılız ışığı altında yerde yatan Louie Wong'u tanıdı.

«Louie.» dedi hayretle. «Bir dakika, P. J.'ye haber vereyim...»

Bob Eden, dedektife baktı. «Thorn'un ceketi sökülmüş...» dedi boğuk bir sesle.

Charlie Chan başını salladı. Madden'in gelişiyle konuşmayı kestiler. P. J.. merakla, «Ne olmuş Louie'ye?» diye sordu. Sonra Ah Kim'in elinden feneri alarak, ihtiyar çiftlik kâhyasının yarasına baktı.

«Öldürülmüş...» dedi. Gözlerini Thorn'a çevirdi. «Ustaca bir cinayet, doğrusu.»

Sekreter, beklenmedik bir sertlikle, «Bana ne bakıyorsun?» diye parladı.

Madden burnundan soluyordu. «Senin şu aptal suratını görmekten bıktım.» diye boşandı.

Thorn nefretle, «Ben de senden.» diye karşılık verdi.

Kavga bu kadarla yatıştı. İki öfkeli adam fazla uzatmadan sustular.

Bob Eden, bunların arasında, iş münasebeti ötesinde bir yakınlık var! diye düşündü.

Madden, «Benim evimde adam öldürdüler.» dedi kin dolu bir sesle, «Polise haber vereceğim...»

Thorn'un gözleri kısıldı. Madden, verandaya varmıştı bile.

Ah Kim birdenbire, «Kaplanın sırtına binen, kolay kolay inemez.» dedi, şüpheci bir sesle.

Thorn, hışımla Çinli uşağa döndü.

Ah Kim boynunu büktü: «Bir Çin atasözü, patron.»

Cinayet Masasından Müfettiş Bliss

Nöbetçi polis memuru Brackett, evvelâ tanınmış işadamı ile tanışabilmekten duyduğu memnuniyeti belirtti. Saygılı bir sesle, «Sizi fazla rahatsız edecek değiliz Bay Madden. Arkadaşım cesedi muayene edecek, ben de kimlik tesbiti yapacağım.» diye ekledi.

Böylece ilk soruşturma, Brackett'in suali ve Doktor Simms'in cesedi morga kaldırmaya karar vermesiyle sona erdi.

Ertesi sabah, cinayet masası dedektiflerini beklerlerken, Will Hollev çıkageldi. Neş'eyle oturma odasına girdi. Gazeteciyi bu saatte karşısında bulunca, Madden'in yüzü ekşidi.

Holley, Los Angeles'te yayınlanan sabah gazetelerinden birini gururla milyonerin eline tutuşturdu.

P. J. Madden Nihayet Konuştu :
YATIRIMLARA HIZ VERMENİN DEVRİ GELMİŞTİR

Milyoner, iri puntolu manşet haberi sessizce okudu.

Los Angeles'i yeterli görmemiş olacak ki, «New-York?» diye sordu.

Will Holley, «Olmaz olur mu Bay Madden,» diye garantiledi beyanatı. «Bütün büyük gazetelerde birinci sahifedesiniz.»

Madden gazeteyi bir kenara attı. Holley boşluktan yararlanarak Louie Wong'u sordu.

Madden elini salladı. «Ufak bir kazâ.» dedi sıkıntıyla. Köşede oturan Bob Eden'i gösterdi. «Arkadaşınız anlatsın size.»

Holley ve Eden bakıştılar. Delikanlı dışarı çıkalım diye göz kırptı.

Önbahçeye indiler. Holley ihtiyar Çinli icin üzülmüşe benziyordu. «Zavallı Wong...» diye iç geçirdi. «Kim öldürdü dersin?»

Bob Eden kısa bir sesizlikten sonra: «Thorn,» dedi. «Bana kalırsa Thorn bıçakladı Wong'u.»

Will Holley kararsızdı. «Soruşturmayı Müfettiş Bliss yürütecekmiş.» dedi.

Delikanlı, «Nasıl bir adamdır?» diye sordu.

Holley hiç düşünmeden, «Palavracının biridir Bliss.» dedi. «Yanlış adamı yakalamakta üstüne yoktur. (Biraz durakladı.) Şu cinayet yerine bir göz atalım.» dedi.

Demir kapının önüne geldiler. Will Holley elini cebine attı. «Sana bir telgraf var...»

Sarı zarfı uzattı. Bob Eden, villâdan görülmeyecek şekilde arkasını dönerek okudu telgrafı. Bitirince hafifçe gülümsedi.

«Babam bu gece telefon edip, Draycott'u yolladığını söyleyecekmiş..»

«Draycott?»

Delikanlı, «Babamın çalıştığı hususî dedektiflerden biri.» diye Draycott'u tanıttı. Ellerini cebine soktu. «Artık can sıkıcı olmaya başladı bu iş» dedi. «Madden'i oyalamaktan bezdim.»

Gazeteci, «İzler kaybolmuş» diye kesti.

Gerçekten de kumlu zeminde, dün geceden hiç bir iz kalmamıştı.

«Belki rüzgâr silmiştir.» dedi Bob Eden.

Holley, «Rüzgârın işine benzemiyor.» diye işaret etti. «Biri tırmıkla gezinmiş buralarda.»

Delikanlı, kumlarda tırmık izlerini andıran ince çizikler gördü. Şüphe ile gazeteciye baktı. «Thorn olmasın?»

Hemen arkalarında bir motör sesi duyuldu. Holley, «Müfettiş Bliss.» dedi.

Polis arabası, hızla avluya girdi. İri kıyım, düztaban yürüyüşlü bir adamla arkasında ilk sorguyu yapan Brackett, villâya girdiler.

Polisler, içeri girişlerinden birkaç dakika sonra, yanlarında Madden olduğu halde tekrar dışarı çıktılar.

Eden ve Holley de üç kişilik guruba katıldılar. Bliss'le gazeteci, iki eski dost gibi selâmlaştılar.

Müfettiş delikanlıyı şöyle bir süzdü. «Evet Bay Eden, nasıl oldu bu iş.»

Bob Eden, dün gece Louie Wong'a rastlayışından, cinayet anına kadar geçenleri anlattı.

Bliss milyonere baktı. Kollarını göğsünde kavusturdu. «Biraz garip değil mi?» diye gülümseyerek sordu. Yeniden delikanlıya döndü. «Yâni Wong, sizin demir kapıyı açmak için arabadan indiğiniz zaman bıçaklandı, öyle mi?»

Bob Eden, sâkin durabilmeye çalışarak, «Garip ama doğru.» dedi.

Bliss, delikanlıyı dinlemediğini göstermek istercesine, «Bay Madden şu cinayet yerini görmek isterim.» dedi.

Will Holley, müfettişin kendini beğenmişliğine bozuldu. «Boşuna yorulma, Bliss. Ortalıkta iz falan kalmamış.» dedi sinirli bir sesle.

Bliss, «Nereden biliyorsun?» dedi ağzını çarpıklaştıran bir gülüşle.

Holley, «Çünki biz oradan geliyoruz..» diye cevap verdi.

Müfettiş Bliss durakladı. Eliyle göstererek, «Bay Eden ile beraberce mi?» dedi.

Holley, «Evet.» diye diklendi. «Bir şey mi var?»

Bliss sırıttı, «Yok canım, ne olacak ki...»

Yine de demir kapının önünü dikkatle araştırdı. Sonra uzun bir «Eveeet!» çekti ve bilgiç bilgiç «Şu Ah Kim'i bir tanıyalım bakalım.» dedi.

Madden, «Ah Kim buraya gel...» diye seslendi.

Holley, delikanlıya sokuldu. «Tamam Ah Kim'i gözüne kestirdi bu budala.» diye fısıldadı.

Ah Kim ellerini kurulayarak geldi. Başını kibarca eyerek hepsini selâmladı.

«Buyurun patron,» diye Madden'e baktı.

Bliss, milyonerden önce davrandı. «Bana bak..» dedi. Kaba bir sesle. «Tıkarım seni içeri...»

Bob Eden dudaklarını kemirmeye başladı.

Ah Kim, «Beni mi? Ben ne yaptım ki...» diye boyun kırdı.

Bliss gözlerini açarak gürledi. «Daha ne yapacaksın. Louie Wong'u şişlemek yetmiyor mu?»

Ah Kim duruşunu değiştirdi. «Aklını başına al polis efendi.» dedi sertçe.

Bliss afalladı. Ufak tefek Cinlinin üzerine yürüyecekti, duraladı. Çinli de olsa adam, P. J. Madden gibi bir milyonerin uşağıydı.

«Aklım başımda mı değil mi, öğretirim ben sana.» diye bağırdı. «Anlat diyorum şu hikâyeyi...»

«Ne hikâyesini?»

«Çong mu, Wong mu, neyse işte o herifi, Çinliyi, nasıl bıçakladığını...»

Müfettişin hırçınlığını sükûnetle dinledi Ah Kim, arkasından da, «Yoksa siz benim bıçakladığımı mı gördünüz?» dedi alayla.

Bliss'in öfkeden dili dolaştı. «Kes.» diyebildi kısaca.

Ah Kim kesmedi. «Olur ya belki bıçakta benim parmak izlerimi bulmuşsunuzdur.»

Bliss deliye döndü. «Kes dedim sana» diye bağırdı.

Müfettiş Bliss biraz fazla bağırmıştı. Milyoner P. J. Madden'i unutmuştu anlaşılan. Madden, «Dur bakalım...» diye varlığını hatırlattı müfettişe. «Durup dururken adamıma yükleniyorsunuz. Sonra iyi olmaz sizin için...»

Bliss yutkundu. Madden'e karşı gelemedi. Yardımcısı Brackett imdadına yetişti. «Şu kimlik kartını göster bakalım..» dedi, Ah Kim'i dürtükleyerek.

Ah Kim, «Ben Amerikan vatandaşıyım. Burada...» diye başladı.

Bliss hışımla üstüne yürüdü. «Oturma belgeni göster, yoksa tıkarım seni içeri.»

Bob Eden'in yüreği ağzına geldi. Gerçi, Çinlilerin çoğunda mültecilik belgesi, yahut da kimlik kartı voktu ama, böylesine ahmak bir polis memuru işi büyütüp 'deliğe tıkma' bahânesi yapabilirdi.

Ah Kim, ancak şimdi anlamış gibilerden, «Hah nüfus kâğıdı.» dedi. Tombul parmaklar şayak pantolonun cebine indiler. Çok geçmeden de, kahverengi kaplı bir nüfus kâğıdı, Müfettiş Bliss'e uzatıldı.

Müfettiş isteksizce aldı evrakı. Bir iki sahifesine baktı. Geri verdi.

Ah Kim, «Büyük Tao, akıl fikir versin size polis efendi.» dedi ciddî bir sesle. Mutfağa gidebilmek için Madden'den izin istedi.

Bliss çâresiz, yardımcısına döndü. «Gidelim.» dedi sertçe.

Madden'le vedâlaştılar. Otomobile binerken, «Yine görüşeceğiz Bay Eden.» diye seslendi.

Milyoner kolaylıkta bulundu. «İstediğiniz zaman buyurun Bay Bliss!»

Brackett, süratle gazladı polis arabasını. Madden eve doğruldu.

Will Holley, delikanlıyı kolundan tuttu. «Ben büroya dönüyorum..» dedi. Yavaşça ekledi. «Yahu, nereden buldu nüfus kâğıdını bizimki?»

Bob Eden, «Büyük Tao, sana akıl fikir versin gazeteci efendi.» diye gülerek cevapladı.

Gazeteci Horace Greeley'e atladı.

Bob Eden de eve yürüdü. Odasına girince, Ah Kim'i yatağı düzeltirken buldu.

«Harikaydın Charlie...» diye omuzuna vurdu. «Nerden çıktı o nüfus kâğıdı.»

Chan, «Ah Kim'in nüfus kâğıdı, Ah Kim'de olmalıdır.» diye dolambaçlı bir lâf etti. Sonra da, çiftliğe ilk gelişinde bindiği sebze kamyonundaki Çinli soydaşını hatırlattı.

«Bizler birbirimize yardımcı olmayı severiz. Şoför soydaşım bana kendi adıyla evraklarını verdi, Charlie Chan; oldu Ah Kim...» diye noktaladı sözlerini.

Yatağın düzeltilmesi bitmişti. Charlie Chan, «İşler karışık Bay Eden, umarım artık siz de bana hak veriyorsunuzdur.» diye fısıldadı.

Delikanlı. «Elbette.» dedi.

Chan düşünceli bir sesle, «Bliss denilen bu ahmak işleri berbat edecek..» dedi.

Bob Eden, ne demek istediğini kavrayamadı. Chan sözlerini bağladı:

«Halbuki çölde iki cinayet işlendi ve ben, daha birincisini çözemeden ikincisinden zanlı durumuna düştüm...»

Başıyla selâmladı delikanlıyı, «Ah Kim'in öğle yemeğini hazırlaması gerekiyor..» diyerek ayrıldı.

Delikanlı üstünü değiştirip oturma odasına indi. Madden yalnız başına, gazeteleri karıştırıyordu. Bob Eden, koltuklardan birine yerleşti. Milyoner gazetelerle işi bitince konuşmaya başladı. Olanlardan ve gecikmelerden bıktığını, bir an önce kızıyla buluşmak istediğini anlattı. Birden suratı asıldı.

«Bu soytarı da kim?» diye mırıldandı.

Delikanlı, arkasına dönünce kapıda dikilen, geceki yabancıyı gördü.

İlim adamı çocuksu bir bakışla, «Bay Madden evde mi acaba?» diye sordu.

Milyonerin kalın sesi odayı doldurdu. «Madden benim. Ne var?»

Adam yaklaştı. «Adım Thaddeus Gamble efendim. Buralarda ilmî bir araştırma yapmak için gelmiş bulunuyorum...» Sustu. Bir mektup uzattı. Madden isteksizce okumaya başladı.

«Demek birkaç gün konaklamak istiyorsunuz?»

Sorusundan, adamdan hiç de hoşlanmamış olduğu belliydi.

Gamble, «Eğer mümkünse Bay Madden.» dedi nâzik bir şekilde.

Madden, Ah Kim'i çağırarak, «Bay Gamble birkaç gün bizde misafir kalacak. Sol taraftaki odalardan birini hazırla..» dedi.

Gamble, «Çok teşekkür ederim efendim» diyerek uşağın ardısıra odasına yollandı.

Madden, «Önüne gelen bir angarya yüklüyor.» diye yakındı. «Çekip gitmek en iyisi..»

Bob Eden, Villâ kalabalıklaşıyor! diye düşündü. Bir de Thaddeus Gamble denen tip çıktı başımıza!

Yarım saat kadar sonra, öğle yemeği için biraraya toplandılar. Yemek boyunca Thaddeus Gamble, bir hoca

ağzıyla, otlardan, böceklerden, hattâ tarla farelerinin bulundukları yere göre değişen uzun kuyruklarından bahsetti durdu.

Madden'in asık suratından düşen bir parça oluyordu. Thorn bile solgun yüzünde beliren can sıkıntısını gizleyemedi.

Bay Thaddeus Gamble, yarattığı can sıkıntısının farkına varamadan coşmuş, durmamacasına konuşuyordu. Bir ara bahsi peygamberlere getirdi.

«Ne demiş İsmail Peygamber: Günü gelince, çöllerde yediveren gülleri bitecek, yeraltı suları, binlerce fıskiye halinde çorak toprakları yeşertecek... Yâ işte böyle efendim...»

Madden, ne diyor bu herif gibilerden Thorn'a baktı. Sekreter hafifçe öksürdü. «Eh Bay Gamble...» diyecek oldu.

Beriki duymadı. «Çiftliğinizde neler yetiştiriyorsunuz Bay Madden?» diye sordu.

Madden, sinirinin geçmesini bekledi. Elinden geldiği kadar sesini yumuşatarak, «Neler yetiştirmiyoruz ki Bay Gamble.» dedi. «Bir görseniz siz de, İsmail Peygamberiniz de pek şaşardınız doğrusu.»

Masadan kalktılar. Oturma odasına geçerlerken telefon çaldı. Madden el attı.

«Evet.»

«P. J. Madden için telgraf...» dedi santral kız.

Madden yanındakilere işaret etti. Bob Eden odanın uzakça bir köşesine gidip oturdu. Az sonra milyoner telefonu kapattı. Bakışlarından, telgraftan rahatsız olduğu anlaşılıyordu. Bir süre düşündükten sonra kalkıp dışarı çıktı.

Bob Eden profesörün verandadan gelen sesini dinledi: «Kumlu toprakların ziraî ehemmiyeti...»

Ve Gamble'in akademik nutkunu bastıran Madden'in kaba sesi: «Çiftliği gezdirmemi istiyorsanız, lûtfen konuşmayın Bay Profesör...»

Bob Eden fırsatı kaçırmadı. Hazır Thorn da ortalarda yokken, hemen telefona sarıldı. Eldorado Times'ın numarasını çevirdi; Will Holley karşısındaydı. Aceleyle konuştu: «Holley beni dinle. Az önce telefonda Madden'e bir telgraf okudular. Ne yazıldığını öğrenebilir misin?»

Gazeteci, «Tabii. Yalnız mısın? Beş dakika sonra arasanı, olur mu?»

Delikanıl, «Olur ama bir aksilik çıkarsa, Madden'i aradığını söyleyip, P. J.'ye uzatırım telefonu.»

Holley, «Anlaştık.» dedi.

Karşılıklı kapattılar. Ah Kim, elinde bir tepsiyle oturma odasına girdi. Masayı toplamaya başladı. Tabakları tepsiye yerleştirirken, delikanlı yanına sokuldu.

«Yeni misafirimiz için ne düşünüyorsun Charlie?»

Charlie Chan, «Görünüşte zararsız bir adam...» dedi ve sustu.

Bob Eden, Çinli dedektifin bu susuşlarına alışmıştı.

«Pekiyi görünmeyen de nasıl?» diye teşvik etti.

Charlie, tepsisini yüklendi. Gözlerini kırpıştırarak, «Bilinmez ki Bay Eden.» dedi. «Nedense profesör bir de kocaman tabanca getirmiş yanında...»

Bob Eden ağzını açamadan telefon çaldı. Delikanlı atıldı.

«Evet, Holley. Evet. Tanıyorum. Bu gece mi?... Sağol.»

Usulca ahizeyi yerine koydu. Charlie Chan'a döndü.

«Milyoner P. J. Madden'in güzel kızı Evelyn, çiftliği şereflendirmek üzere bu gece geliyorlarmış...» dedi serzenişle.

Chan'ın keyfi kaçtı. «Tamam bir de kadın eksikti aramızda.» diye söylendi. Tepsisini alarak mutfağa yollandı.

Milyoner ve Gamble görünürlerde yoktular. Bob Eden, odasına çekilerek dinlenmeye karar verdi.

Saat altıya doğru, oturma odasına girdiğinde, kimseyi göremedi. Verandaya yürüdü. Önbahçede, milyonerin gösterişli spor arabası, garajdan çıkarılmış, duruyordu. Tekrar oturma odasına döndü. Az sonra da Madden'le sekreteri geldiler. Thorn'un dikkatli giyiminden Evelyn Madden'i karşılamaya gideceği anlaşılıyordu.

Bob Eden, «Bu ne şıklık Thorn, seyahate falan mı yoksa?» diye takıldı.

Martin Thorn, «Bir iş ziyaretine Bay Eden.» dedi ciddiyetle. «Allahaısmarladık şef. Tele......»

Telefonun yeni bir çınlaması, sekretere sözünü yarıda bıraktırdı.

Madden açtı. «P.J. Madden.» dedi bastıra bastıra. Karşı tarafın kim olduğunu öğrenince kaşları çatıldı. Bir iki lâf geveledi, sonra ağızlığı kapayarak, «Şu doktor karı.» dedi sekreterine, «Benimle mutlaka görüşmesi lâzımmış...»

Martin Thorn, «Çok meşgul olduğunuzu söyleyiverin» diye akıl öğretti.

Herşeye rağmen Madden, Doktor Whitcomb'u atlatamadı. Doktorun, sekizde villâya gelmesinde sözleştiler.

Thorn gecikmemek istercesine vedâ etti. Madden de profesörle karşılaşmamak için odasına sığındı. Delikanlı içinse, yapılabilecek iş, gazeteleri okumak, yahut da müzik dinlemekti. Bob Eden, ikisini birarada yapmayı uygun buldu.

Akşam yemeği bermutad, Thaddeus Gamble'in gevezelikleri ile yenildi. Yemekten sonra, Madden'in isteğine uyarak hep birlikte, verandaya geçtiler. İlim adamı, milyonerin pürolarından birini tüttürdü. Verandanın loş aydınlığında, şöyle gerine gerine bir yerleşti koltuğuna:

«Yaşamak diye buna derim ben, Bay Madden?» dedi gözlerini süzerek.

Madden, profesörün sözlerini işitmedi. «Doktor neredeyse gelir...» dedi iç sıkıntısıyla.

Daha cümlesini tamamlayamadan, Doktor Whitcomb'un otomobili demir kapıdan geçerek avluya girdi.

Thaddeus Gamble, nâzik bir sesle, «Herhalde yalnız görüşmek istersiniz, Bay Madden?» diyerek izin istedi.

Madden, delikanlıya baktı. Bob Eden kıpırdamadı. «Doktor benim dostumdur, Bay Madden.»

Milyoner, «Ya!..» dedi şaşırmışçasına ve doktor hanımı karşılamak için doğruldu.

Doktor Whitcomb, sevimli bir şekilde beyleri selâmladı. «Bugün uğramadınız delikanlı..» diye Bob Eden'le olan samimiyetini gösterdikten sonra, sözü Louie Wong'un öldürülüşüne bağladı.

«Louie çok iyi bir insandı Bay Madden» dedi üzüntüyle. «Size de çok sâdıktı.»

Madden, iki evetle kadının düşüncelerini doğruladı.

Doktor Whitcomb devam etti. «Gelişimin sebebi de bu, (Biraz durdu.) Şifa Yurdu'nda dikkatimi çeken bir durum oldu. Bunu size anlatmakta fayda var sanırım.

Belki zavallı Louie'nin öldürülmesine bir ışık tutar...» diye ekledi.

Aslında Madden, kadının, şüpheci bakışlarla sözünü etmeye hazırlandığı hâdiselere alâka duymuş değildi. Ne var ki, bu gibi çok bilmiş kadınların karşısında, en iyi yolun, onlar ne derlerse evet demek olduğunu da bilecek çağdaydı. Yüzüne meraklı bir ifade takınıp, «Sizi dinliyorum Bayan Whitcomb.» dedi.

Doktor Whitcomb, hikâyesine başladı:

— «Cumaertesi günü, isminin Henry Mc Callum olduğunu söyleyen bir adam, astım krizleri geçirmekten sinirlerinin bozulduğunu söyleyerek, kliniğime müracaat etti. Gerçi oldukça sıhhatli bir adamdı Bay Callum, ama, bir müddet istirahat etmesinde bir mahzur yoktur düşüncesiyle, klinikteki odalardan birine yerleştirdik..»

Bayan Whitcomb bir nefeslik ara tanıdı kendine. Madden, «Evet doktor, sizi dinliyorum.» dedi aynı monoton sesle.

Kadın yeniden başladı:

— «Pazar gecesi, öyle tahmin ediyorum ki Louie'nin öldürülmesinden bir kaç saat önce, kliniğe bir ziyaret yapıldı. Bay Callum, arabasıyla Sifa Yurdu'nun önünde duran bir adamla uzun uzadıya konuştuktan sonra, şoförün yanına binerek gitti...»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra, «Gidiş o gidiş Bay Madden.» diye fısıldadı kadın.

P. J. doktorun şüphelerini yersiz bulmuştu. «Sizce katil Mc Callum mu?» diye sordu sıkıntıyla.

Bayan Whitcomb görüşme bitmiştir edasıyla ayağa kalktı. Sertçe, «Zavallı Louie Wong'u kim öldürdü bilemem ama, bu hikâyemi polise aktarmanızı rica edecektim..» dedi.

Madden ve Eden de kalktılar. Madden, «Louie'nin katilinin bulunması için elimden geleni yapacağımdan şüpheniz olmasın Bayan Whitcomb.» diye teminat verdi.

Bayan Whitcomb'un, «Size de zaten bu yakışır Bay Madden,» deyişinde bir inanmamışlık gizliydi sanki.

Milyoner, ancak kadının gidişinden sonra, «Bunak karı... Var mı yok mu onun bunun işine burnunu soksun...» diyerek öfkesini dışarı vurdu.

Bob Eden, ters ters bakındı. Dilinin ucuna gelenleri söylemeye kalkarsa, tatsızlık yaratacaktı. İyisi mi, vazgeçti. Milyoneri verandada yalnız bırakıp, oturma odasındaki her zamanki yerini almayı tercih etti.

Saat dokuzu geçiyordu, Thorn daha dönmemişti.

'Acaba Evelyn'in treni rötar mı yaptı' diye zayıf bir ihtimal buldu, gecikme sebebi olabilecek. Her ne olursa olsun, sekreter dönünceye kadar yerinden kıpırdamayacaktı.

Thaddeus Gamble, beraberinde getirdiği kalın kitaplarından birine kendini kaptırmış, birtakım mırıltılarla hem okuyor, hem satırların altlarını çiziyor, hem de notlar çızıktırıyordu.

Delikanlı bir müddet profesörün zaman zaman komikleşen çalışmalarına baktı.

Madden verandada oturmaktan bıkmış olmalı ki, sabahtan beri değişmeyen asık sıratıyla gelip, bir koltuğa gömüldü.

Duvar saati onu vurdu. Thaddeus Gamble, kitabını koltukaltı edip, yatma müsadesi istedi. Bob Eden ve Madden yalnız kaldılar. Konuşmaksızın süregiden oturuşlarında bir değişiklik olmadı.

Delikanlı aklını zorluyor; Thorn'un hâlâ dönmemiş oluşundan bir mânâ çıkartabilmeye uğraşıyordu.

Duvar saati onbuçuğu duyurdu. Aynı anda da, camlı kapı açılarak, Martin Thorn yorgun bir yüzle oturma odasına girdi. Şapkasını kucağına alarak bir koltuğa çöktü.

Delikanlı, Kız yok! diye meraklandı. «Bu gece gelmesi beklenilen Evelyn Madden yok!..»

Martin Thorn, yorgunluğunu gidermeye çalışıyordu. Ne Madden birşey soruyor, ne de sekreter birşeyler anlatmaya istekli görünüyordu. Aralarında garip bir sessizlik uzamaya başladı. Bob Eden dayanamadı. Mühimsemeden, «İşiniz halloldu mu bâri Bay Thorn?» diye sordu.

Sekreter, delikanlıya bakmadan, kısaca, «Evet» diye cevapladı.

Delikanlı kalkması gerektiğini hissetti. İyi geceler dileyerek yatak odasının yolunu tuttu.

Daha odasının ışıklarını yakar yakmaz, Ah Kim dam-

ladı. Bitişik odanın Gamble'e ait olduğunu fısıldayıp, delikanlıyı uzak bir köşeye sürükledi.

Bob Eden, «Evelyn gelmedi. Buna ne buyrulur?» diye zor duyulur bir sesle sordu.

Charlie Chan, «Başka birşey var...» dedi.

Dedektifin yaptığı araştırmaya göre, Madden'in arabası otuzdokuz kilometre yol katetmişti. Halbuki, şehre gidiş geliş on kilometreden fazla değildi.

Bob Eden, «Demek Thorn, kızı karşılamaya gitmedi?» dedi düşünceli bir şekilde.

Charlie Chan sözlerine devam etti. «Madden'in otomobilinde yaptığım küçük araştırmadan anladığıma göre, Martin Thorn, kırmızı topraklı bir yerlere gitmiş..» dedi.

Odanın kapısının vurulmasıyla konuşmayı kestiler. Dedektif, şöminenin başına dar attı kendini.

Bob Eden'in hayret dolu bakışları altında, P. J. Madden içeri süzüldü. Usulca kapıyı kapadı.

Delikanlı, «Hoşgeldiniz Bay Madden,» diyecek oldu, milyoner elini dudaklarına koyarak, yavaş konuşmasını istediğini gösterdi.

«Sizinle biraz görüşelim Bay Eden.» dedi yavaşça. Derken şömineyle uğraşan Ah Kim'i gördü. «Haydi mutfağa...» diye yol gösterdi.

Madden de kapı komşusu Gamble'ı kastediyordu anlaşılan. Bob Eden, az önce Charlie Chan ile konuştukları köşeye bu defa, milyonerle çekildi.

Madden, «Babanız şimdi telefon etti.» diye girişti. «Draycott adlı biri yarın incileri getiriyormuş...»

Delikanlının kalp atışları hızlandı. «Evet yarın gece burada olur...» dedi kesik kesik.

Madden, «Malûm...» diye yarıda bıraktı. «Bu adamın çiftliğe gelmesini istemiyorum ben...»

Delikanlı, milyonerin gözlerinde garip bir korku sezer gibi oldu. «Şey...» diye kekeledi.

Madden, «Şeyi meyi yok. Yarın Barstow'a giderek Draycott'u bulursunuz.» diye sabırsızca konuştu. «Kendisini, Çarşamba günü Pasedena'daki Garfield Bankası'nın girişinde bekleyeceğimi söylersin, gelir orada teslim eder incileri bana...»

Delikanlı, «Olur Bay Madden...» diye gülümseyebildi. «İstediğiniz gibi yaparım.»

Madden rahatlamıştı. «İyi...» dedi. Genç adamın omuzuna vurdu. «Yarın Ah Kim seni trene yetiştirir...»

Milyoner P. J. Madden, nereden geleceğini sezinleyemediği bir korkuyu yaşar gibiydi. Eliyle yüzünü sıvazlıyor, durup dururken kuruyan dudaklarını ıslatıyordu.

«Bu anlaşma ikimizin arasında kalacak evlât...» diye fısıldadı. «Hiç kimseye birşey bahsetme sakın...»

Bakışları, delikanlının omuzlarından aşıp, çölün karanlıklarına takılıp kalmıştı.

«Bilhassa onbeş senelik sekreterim Martin Thorn'a..» diye mırıldandı.

Bugün, P. J. Madden'i etrafındakilerden şüpheye düşürecek bir değişiklik olmuştu. Ama ne?

Bob Eden'in aklına bu sual takıldı.

Ya İlk Cinayet

Bob Eden, milyonerin bakışlarındaki sabırsızlık belirtilerini görmezlikten gelerek, kahvaltının sonuna kadar ağzını açmadı.

Ah Kim'in masayı toplamak için odaya girmesiyle birlikte; «Bay Madden, bir şey rica edecektim...» diye başladı. «Barstow'da mühim bir işim var, acaba Ah Kim beni istasyona götürebilir mi?»

Milyoner hemen cevap vermedi. Delikanlının arzusu, Thorn'un ilgisini çekmişti. Yeşil gözlerini, kitaplıktan ayırıp, delikanlının üstünde durdurdu. Bakışlarıyla, bu zamansız iş ziyaretinin altında, nasıl bir maksat gizli olabilir diye araştırıyordu.

Madden isteksiz davrandı. «İşiniz çok mu acele Bay Eden?»

Delikanlı, işin acele olduğunda ısrar etti. «10,15 trenine yetişmem gerekiyor, Bay Madden...»

Milyoner oyuna devam etti. «Eh götürsün bâri...» dedi neş'esiz bir sesle. Delikanlının ricasından hoşlanmamış gibi bir poz takındı. Thorn'a dönüp sabah gazetelerini getirmesini söyledi.

Az sonra, Bob Eden ve Çinli dedektif, Eldorado şosesinde süratle yol alıyorlardı.

Çiftliğin ağır havasından uzaklaşmak delikanlıyı rahatlatmıştı. Bir sigara tellendirdi. «Zavallı Draycott...» dedi gülerek. «Başına gelenleri bir bilse...»

Chan, «Ne olmuş Draycott'a?» diye meraklandı.

Bob Eden, dün gece babasının ettiği telefonu ve milyoneirn, odasına yaptığı gizli kapaklı ziyaretin sebebini anlattı.

Dedektifin gözleri kısıldı. «Desene P. J. yine kararından caydı...» dedi düşünceli bir sesle.

Bir süre konuşmaksızın oturdular. Delikanlı sigarasını söndürdü.

«Evet ama, hiç değilse, Madden'in değiştirecek kararları var, bizde o bile yok...» diye yakındı.

Dedektif cevap vermeyince üsteledi. «Hadi Draycott meselesiyle bir gün daha kazandık diyelim. Pekiyi sonra ne olacak?»

Charlie Chan, delikanlının serzenişlerine dudak büktü. Ona göre kendi durumları hiç de kötümsenecek gibi değildi. Bütün yapacakları, biraz daha direnebilmekti. Gerisi nasıl olsa, çorap söküğü gibi gelecekti.

Chan'ın, altıncı hissine güvenerek ettiği sözler bitince, Bob Eden, Doktor Whitcomb ile Madden'in arasında geçen konuşmaları anlattı.

«Belki de Louie Wong'u, Maydorf bıçaklamıştır...» diye bağladı.

Chan omuzlarını silkti. «Belki Maydorf belki de arabayı kullanan yabancı...» dedi kararsız bir sesle.

Küçük araba, Eldorado'nun varoş caddelerine varmıştı. Bob Eden, saatine baktı. «Daha epey vaktim var...» dedi. «İstersen Holley'e bir uğrayalım...»

Charlie Chan teklifi mâkul karşıladı.

Eldorada Times'ın idarehânesinde, Holley'i harıl harıl haber yazarken buldular. Gazeteci, daktilosunu kenara iteleyip, ayağa kalktı.

«Hayrola bugün erkencisiniz bakıyorum...»

Bob Eden, babasının Madden'e uydurduğu Draycott hikâyesini hatırlattı.

Gazetecinin gülüşü yüzüne yayıldı. «Fenâ mı, Barstow'da biraz eğlenirsin...» dedi.

Delikanlı, «Ne demezsin...» diye başını salladı.

Holley dedektife göz kırptı. «Eh, Evelyn Madden'i nasıl buldun?»

Gülmek sırası Bob Eden'e gelmişti. «San Francısco'da bıraktığım zaman fena değildi...» dedi.

Gazeteci, «Dün gece nasıldı, onu demek istedim...» diye açıkladı.

Bob Eden, cevap vermeden önce bir sigara yaktı. Holley'e yaklaştı. «Sakın şaşırma dostum ama, yazık ki Evelyn Madden dün gece çiftliği şereflendirmedi...» dedi yavaşça.

Gazeteci kısa bir duraklama geçirdi. «Acayip...» dedi. «6,40 treninden inen kimdi öyleyse?»

Charlie Chan atıldı. «Anlamadım Bay Holley, yâni, Evelyn Madden, Eldorado'ya geldi mi diyorsunuz?»

Will Holley iskemlesine çöktü. «Elbette, dün akşamüstü gözlerimle gördüm kızı...» dedi. «Hem Thorn da istasyondaydı. Kız babasını sordu, sekreter de pek iyi olmadığını mırıldandı. 'Arabaya bin de anlatırım' dedi. Thorn direksiyona geçti, hızla uzaklaştılar...»

Üçü birbirine baktılar. Sessizliği Bob Eden bozdu.

«Hayret...» dedi. «Dün gece Thorn villâya yalnız döndü...»

Charlie Chan, delikanlının bıraktığı yerden aldı sözü. «Yaptığım araştırmalara göre, Madden'in arabası dün otuzdokuz kilometre yol kat etmişti» dedi.

Holley, «Çiftlikle istasyon arası o kadar tutmazki...» diye hesapladı.

Chan, «Ben de onu demek istedim Bay Holley...» dedi, yorgun bir sesle. «Dün Martin Thorn kırmızı topraklı bir yerlere gidip geldi. Ama nereye?»

Gazeteci nereden biliyorsun diye sormadı. Artık Çinli dedektifin beklenmedik anlarda açıkladığı ipuçlarına şaşımıyordu.

Sâdece, «Civarda kırmızı topraklı arâziden bol birşey yok...» dedi bezgin bir şekilde.

Bob Eden'in ümitsizliği depreşti yine.

«İyisi mi biz bırakalım bu işin peşini. Verelim şu uğursuz incileri sâhibine, alalım parasını ve dönelim memleketimize...»

Will Holley, «Ne olursa olsun biraz daha beklememiz gerekir...» diye itiraz etti.

Delikanlı, «Bence yapılacak en akıllıca iş, durumu eyâlet polisine anlatıp çekip gitmek...» diye üsteledi.

Müfettiş Bliss'den söz açılınca, Charlie Chan dayanamadı. «O düztabana mı anlatacağız yâni...» dedi. «Hele yarınki büyük fırsatı tepipte öylemi...»

Küskün bir tavırla delikanlıya baktı.

Will Holley, «Hangi fırsat?» diye sordu.

Charlie Chan, «Tabiî...» diye girişti. «Yarın sabah Madden ve Thorn, banka randevusu için evden ayrılacaklar. Eh Gamble için de birşeyler düşünürüz. Villâda araştırma yapabilmek için bundan iyi fırsat mı olur...»

Haklı değilmiyim dercesine delikanlıya çevirdi bakışlarını.

Will Holley, zâten baştanberi dedektifi destekliyordu. Nitekim yine onun fikrini doğru buldu.

«Esaslı bir araştırma sonunda belki birşeyler bulabiliriz...» diye ümitli konuştu.

Bob Eden, «Nasıl isterseniz...» dedi. «Madam Jordan'a karşı ben suçlu olmayayım da...»

Dedektifin yüzü güldü: «Tamam Bay Eden. Her türlü suçu ben yüklenmeye hazırım...»

Holley işi tatlıya bağladı. Delikanlıya dönerek, «Eğer Barstowa gitmeye niyetliysen trene on dakika kaldı...» dedi.

Delikanlıya, hava değişiminin yorulan sinirlerini yatıştıracağını söyledi. Akşama buluşmak üzere sözleşip yanlarından ayrıldı.

İstasyonda, Bob Eden'i hoş bir tesadüf bekliyordu. Uzun konçlu çizmeleri, daracık koşum pantolonu ve dik yakalı blûzu içinde Paula Wendell'i tren beklerken görünce, kaçan neş'esi bir anda yerine geldi.

«Günaydın küçükhanım...» diye genç kıza yanaştı.

Paula Wendell şaşaladı. «Merhaba, nereye böyle?» dedi ahenkli bir sesle.

Delikanlı bir iş tâkibi için, Barstow'a gitmek zorunda olduğunu ve kıza rastlayışından duyduğu sevinci bir solukta anlattı.

Genç kız, «İşiniz çok mu mühim?» diye sordu.

Delikanlı, «Oldukça...» dedi.

Trenin perona girişini bildiren kampana çaldı. Çok geçmeden trenin kalabalık kompartmanlarından birinde karşılıklı oturuyorlardı.

Genç kız, «Seven Palms'da tanıdığım bir çiftçiden at kiralayıp, Kanyon Vâdisine çıkacağım...» diyerek günlük programını açıkladı. Delikanlıya baktı, «Yâni iki istasyon sonra ineceğim...» diye ekledi.

Bob Eden gülümsedi. «Barstow'a gitmezsem kimse beni suçlamaz...» dedi. «Ne dersiniz bir at daha bulabilir miyiz acaba?»

Paula Wendell'in yanakları pembeleşti. «Herhalde...» diye mırıldandı.

Seven Palms, görünüşte, Eldorado'dan daha gözalıcı bir kasabaydı. Cadde boyunca, çift dizi hâlinde uzanan, ince uzun palmiyelerin gölgesinde atları kiralayacakları çiftçinin tavlasına yürüdüler.

Bob Eden'in şansına doru bir at çıktı. Delikanlı, doru atın sırtında Kanyon'a giden patikayı tırmanırken, bu sallantılı geziye kolay kolay alışamayacağını düşünüyordu.

Paula Wendell hayatından memnundu. Sık sık delikanlıya dönüp etraftaki otlar, kayalar ve çiçekler hakkında bilgiler veriyor, bir sürü isim sayıyordu. Bob Eden, ilgi duyarmış gibilerden her birine dikkatle bakıyor, arkasındanda, kızdan öğrendiği isimleri sayıyordu.

«Vay, demek bu kaktüsün onyedibin çeşidi biliniyor. Adı ne demiştin?»

«Cholla.»

«Hıh Cholla. Kaktüsgillerden ve onyedibinden biri.»

Paula Wendell, az ilerlerine düşen bir yarı göstererek, «Geldik sayılır Bay Eden...» dedi sevimli bir sesle.

Delikanlı, «Aman iyi ettik!» diye iç geçirdi. Atın kalın gövdesini saran bacakları sızlamaya başlamıştı.

Genç kız sözlerine devam etti: «Şurada biraz mola verelim de birkaç resim çekeyim...» dedi.

Delikanlı, «Ne resmi?» dedi anlamadan.

Kız, fotoğraf makinesini salladı. «Hem ziyâret, hem ticâret Bay Eden.» dedi gülerek, «Benim işim de bu. Siz temiz hava almış oluyorsunuz, ben de filmlerde kullanılabilecek manzaralar tesbit ediyorum.»

Birkaç fotoğraf çekti. Sonra atını Kanyon'un dibine erişen patikaya doğru mahmuzladı.

Delikanlı ister istemez peşine takıldı.

Vâdiye ininceye kadar sürdü bu koşu. Aşağıda yan yana geldiler. Atlar yorulmuş, gürültüyle soluyorlardı.

Bob Eden, «Hızlı bir iniş oldu» diye atının boynunu okşadı. Derken gözü, yarı çakıllı kumlu toprağa ilişti.

Kanyon Vâdisi'ne, yer yer yosunlu, paslı bir demiryolu döşenmişti. Paula Wendell, genç adamın şaşkınlığını sezdi..

«Çok eskiden buralardan tren geçermiş...» dedi. «Altına hücum günlerinde birde ufak kasaba kurulmuş, ama, altından ümit kesilince, kasaba halkı da çiftlik yapmak üzere başka yerlere göç etmiş...»

Delikanlı, «Haydi, demiryolunu tâkip edelim...» diye teklif etti.

Ağır bir tempo ile, bazan çakılların altında kaybolan, bâzan, soğuk kahverengi görünüşleriyle yerüstüne çıkan rayları tâkibe başladılar.

Vâdinin çöle açıldığı boğaza kadar geldiler. Bir dönemeçte raylar, yine toprakaltı oldular. Bob Eden, inatla dar boğazı geçti.

Birdenbire, içini kaplayan bir heyecan dalgası, boğazında düğümlendi. Az ötesinde, çölün başladığı yerde, kırık dingillerine yaslanmış yarı devrik bir vagon duruyordu. Çölün acımayan tabiatı, medeniyet arabasını harâbetmişti. Camları kırılmıştı, şurdan burdan sökülmüş tahtaları sarkıyordu.

Paula Wendell, atını dizginledi. Gördüğü hoşuna gitmişti. Tam aradığım yer deyip, fotoğraf makinesini harekete geçirdi.

Kızın işi bitince devrik vagonun yanına gittiler.

Delikanlı «Basamaklarda bir hâtıra resmi çektirmeye ne dersin...» dedi. Sonra «Wilbur'a yollamak için canım...» diye ekledi.

Atlarından indiler. Bob Eden, vagonun yarı yarıya kuma gömülmüş olan arka sahanlığına çıktı. Aynı anda vagon hafifçe sallandı. Paula Wendell de vagondaki garipliği farketmişti. Koşarak delikanlının yanına geldi. Bir süre ses çıkarmadan beklediler.

Birdenbire, vagonun ön tarafından bir gürültü geldi.

Delikanlı, «İçerde biri var...» diye mırıldandı.
Derken kumda ilerleyen ayak sesleri duydular. Atlardan biri kişnemeye başladı.

Arkalarını döndükleri zaman, saçı sakalına karışmış ufak tefek, kamburu çıkmış bir adam gördüler. İhtiyar, bulanık mâvi gözlerini gençlere dikmiş, dikkatle süzüyordu.

Paula Wendell, «Madden'de karşılaştığım ihtiyar...» diye titrek bir sesle fısıldadı.

Bob Eden yutkundu. Usulca sahanlıktan aşağı atladı. «İyi günler efendim...» dedi elinden geldiği kadar kibar bir sesle. İhtiyar adamın elini sıkmak için uzandı.

İhtiyar, bir müddet daha mânâsız bakışlarını delikanlının üzerinde gezdirdi. Neden sonra, boğuk bir sesle: «İyi günler...» dedi.

Uzanıp el sıkıştılar. Paula Wendell de sokuldu. İhtiyar onu da, aynı davranışla selâmladı.

Bob Eden, «Geziniyorduk da...» dedi.

İhtiyar adam, gençlerin samimi tutumunu beyenmişti. Eliyle vagonun demir basamaklarını işâret etti:

«Sen şuraya çöküver evlât. Küçük hanıma da içerden bir iskemle uydurayım...»

Vagona girip kısacık bir tabureyle geri döndü. Vagonun gölgelik yerine, karşılıklı yerleştiler.

Bob Eden, kendini ve kız arkadaşını tanıttı. Yaşlı adam hastalıklıymış hissini veren sesiyle, «Benim adım da Cherry...» dedi. «William Cherry.»

Delikanlı gökte aradığını çölde bulmuşluğun heyecanını bastırmak için hafifçe öksürdü. Sonra, «Bayan Wendell sizi tanıdı» dedi kibarca.

İhtiyar meraklı bakışlarını kıza çevirdi.

«Ben sizi tanıyamadım ama» dedi. Arkasından ekledi. «Anlaşılan gözlük takma zamanımız geldi de geçiyor bile...»

Bob Eden, genç kızın ağzını açmasına meydan vermedi.

«P.J. Madden'in çiftliği önünde karşılaşmışsınız...» diye konuya girdi. İhtiyarın bakışları çatıldı. Delikanlı, «Geçen Çarşamba gecesi» diye yardım etti.

İhtiyar, Bob Eden'i süzdü. «Siz P.J. de mi kalıyorsunuz...?» diye sordu sıkıntılı bir şekilde.

Bob Eden, «Evet» dedi.

İhtiyarın da civardaki herkes gibi, milyonerden hoşlanmadığı belliydi. Derin derin içini çekti. Başını, çölün derinliklerine çevirdi.

Bob Eden, başka bir yol denemeyi düşündü.

«Eh... P.J. Madden'i tanıyorsunuz herhalde...» dedi samimi bir sesle.

Yaşlı adam gözlerini delikanlıya döndürdü. «Tanırım.» dedi yavaş bir sesle. «Louie Wong'u da, Tony'yi de tanırım...»

Delikanlı, «Ne yazık ki ikisi de öldüler...» dedi birdenbire.

William Cherry'nin gözleri büyüdü. «Ne Louie Wong öldü mü?» dedi zor duyulur bir sesle.

Bob Eden başını öne eğdi. «Daha kötüsü oldu Bay Cherry.» dedi üzüntüyle, «Louie Wong'u öldürdüler...»

Yaşlı adam sarsıldı, düşecek gibi oldu. Delikanlı bir hamlede kolundan yakaladı. Adamın solukları düzensiz bir hâlalmıştı.

Paula Wendell, «Bir şeyiniz yok ya Bay Cherry» diye sokuldu.

William Cherry, sırtını vagona dayadı. Gözlerini yarı kapamıştı.

«Zavallı dost...» sözleri döküldü renksiz dudaklarından.

Delikanlı da, Louie Wong'u öven birkaç söz etti.

William Cherry sarsıntıyı atlatmıştı. Yerinden doğruldu.

«Kim öldürdü Louie Wong'u...» diye hınçla sordu.

Bob Eden, «Biz de onu araştırıyoruz Bay Cherry...» dedi.

Sonra çiftlikte olup bitenleri, Louie Wong'un bıçaklanışını ve Tony'nin durup dururken ölüverişini anlattı. Sonunda, «Biz sizi arıyorduk Bay Cherry...» dedi samimi bir sesle. «Acaba bize anlatabilecek birşeyleriniz var mı?»

William Cherry'nin gözleri dolmuştu. Elinin tersiyle göz çukurlarını kuruladı.

«Yirmibeş senedir bu ülkede gezmedik toprak bırakmadım evlât...» dedi kısık bir sesle. «Louie Wong gibi iyi kalpli bir dosta rastlamadım. (Yeniden iç geçirdi.) P.J.

çiftlikte yokken, gider ahırda yatar kalkardım, üç öğün yemeğini benimle bölüşürdü Wong.» diye sözlerine devam etti.

Delikanlı, iki ihtiyar arasındaki hüzünlü kader birliğini düşündü. Biri doğduğu köyden binlerce kilometre uzaktaki yabancı topraklarda şımarık bir zengine hizmetçilik yapıyor, diğeri de kendi ülkesinde olmasına rağmen yersiz yurtsuz, hastalıklı, bir hayâtı sürdürmeye uğraşıyordu.

Bay Cherry, delikanlının elini tuttu. «Eğer Louie Wong'un gerçek dostu isen, anlatacaklarıma kulak ver evlât...» dedi.

İhtiyarın dudakları gerilmişti. Bulanık mâvi gözlerinde damlalar titreşiyordu.

Delikanlı, Louie Wong'la geçirdiği kısa arkadaşlığı hatırladı. İçi bir hoş oldu.

«Sizi dinliyorum Bay Cherry.» dedi samimiyetle. Paula Wendell'i de dostluğa kattı. «İkimize de güvenebilirsiniz...»

İhtiyar oturduğu basamakta vücudunu dikleştirdi. «Dinleyin öyleyse...» diye başladı.

«Louie Wong'dan önce başkasını öldürdüler...» dedi. Hafifçe durakladı.

Bob Eden'i bir titreme aldı. Yaşlı adam devâmediyordu. «Hem de ihtiyar William Cherry'nin gözleri önünde.»

Delikanlı dayanamadı. «Kim öldürdü Bay Cherry?» diye kesti.

Bay Cherry kendi kendine konuşur gibiydi. Gözleri, Kanyona dikili kalmıştı.

«Geçen Çarşamba gecesi, Louie'ye giderek, akşam yemeğini yiyecektim. Çiftliğe girdim. Ortalıkta ses sedâ yoktu. Wong'un odasına yanaştım. Anlaşılan dostum villâda değildi. Çâresiz Kanyon'a dönmeye karar verdim. Birdenbire içerden bir çığlık yükseldi. Karanlıkta ne olduğunu anlayamadım. Derken bir daha bir daha... Bir adam, (Cinayet Var. At o silâhı) diye bağırıyordu. Aradan kısa bir vakit geçti. Çığlık yeniden duyuldu. Bu defâ bağıran Tony idi. Sürüne sürüne seslerin yükseldiği pencereye ilerledim. İşte tabanca o sırada patladı. Biri yere

devrildi. Karanlığı gözlerime siper edip, odayı gözetledim. Tabanca ikinci defâ gürledi. Mermi herhalde duvara çarptı ki tok bir ses işittim... (William Chery nefes almak isteğiyle durdu. Yamalı gömleğinin düğmelerini cözdü.) Yatak odasında iki adam vardı. Biri öteyanda yerde yatıyordu. Bulunduğum köşeden ancak ayakkabılarını görebiliyordum. Diğeri ise ayaktaydı. Sırtı bana dönüktü ve tabancasından hafif bir duman yükseliyordu.»

Bob Eden, «Nasıl bir adam?» diye sordu sabırsızca. İhtiyara eğildi. «Aman Bay Cherry, adamı iyi târif edin de, kim olduğunu çıkarabileyim...» diye âdeta yalvardı.

William Cherry susmuştu. Kanyon'a çevirdiği bakışlarından nefret okunuyordu.

Boğuk bir sesle, «Adamı târif etmeye lüzum vok evlâdım...» dedi. «William Cherry, milyoner P.J. Madden'i iyi tanır.»

Bob Eden bir an için boğulacağını sandı.

«Madden mi?» diye bağırdı.

İhtiyar adam ayağa kalkmıştı.

«Geçen Çarşamba gecesi milyoner P.J. Madden, bir adamı tabancayla vurarak öldürdü...» dedi.

Sanki görülmeyen bir mahkemenin, görülmeyen hâkimleri önünde ifâde verircesine konuşmuştu.

Delikanlı, ne diyeceğini bilmeden otura kalmıştı. İhtiyar gördüklerini anlatmaya devâm etti :

«Sonra, Thorn denen o sinsi odaya daldı. Yerde yatan adamı görünce. (Ne yaptın aptal herif?) diye çıkıştı. Madden'de, (Öldürdüm!) diye tısladı. Thorn, kapıya dayanmıştı. (Ne yapayım, korkuyordum. Geberdi gitti işte.) Thorn, (Zâten hayâtın boyunca korktun bu heriften!) diye mırıldandı. Madden tabancayı yatağa attı. Kes sesini de ne yapmamız lâzım onu düşün! dedi...»

Bob Eden, yaşlı adamın sözlerini bağladı.

«Sonra da korkup kaçtınız öyle mi Bay Cherry?»

İhtiyar, «Öyle oldu evlât...» diye başını eğdi. «Madden gibi bir adamı cinâyetle nasıl suçlarsın ki...»

Bob Eden, William Cherry'e döndü. «İlerde sizi aramak gerekirse nereden bulabilirim Bay Cherry?»

Yaşlı adam, «Cinâyet mahkemesi içinse...» dedi. «Siz önce delil bulmaya bakın. Yoksa kimse Madden'i mahkûm etmeye cesâret edemez...»

Delikanlı, «Siz o işi bize bırakın...» dedi inançla. «Dâvâda şâhit olabilir misiniz onu söyleyin, yeter.»

William Cherry, «Ya Louie Wong?» diye diretti.

Bob Eden, «Elbette, zavallı Louie Wong'u bıçaklayanı da bulacağız...» diye ihtiyarı teselli etti.

Yaşlı adam, «Öyleyse ben de mahkemeye çıkar, hâkimlere Madden'in cinâyetini anlatırım...» dedi. «Beni ararsanız şehirdeki eski dostlarımdan tâmirci Slim Jones'u ararsınız, o size nerede olduğumu söyler...»

Bob Eden, genç kıza kalkmaları gerektiğini işâret etti. Sonra ihtiyarın elini sıktı.

«Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum Bay Cherry?» diye samimi bir sesle konuştu.

Paula Wendell de kibar bir şekilde ihtiyara vedâ etti. Atlarına bindiler.

William Cherry, «Louie Wong'u unutmayın...» diye arkalarından seslendi.

Bob Eden, o hızla koyverdiği atını, Kanyon'un tepesine tırmanan patikanın başında dizginleyebildi.

Paula Wendell, yetişip yanında durdu.

Delikanlı, «Çok özür dilerim Paula ama, derhal Charlie Chan'ı bulmam gerekiyor...» dedi telâşla.

Kız, «Charlie Chan da kim?» diye sordu bakışlarıyla.

Delikanlı, atını mahmuzladı. «Trende anlatırım herşeyi.» dedi. «Şimdi lûtfen acele edelim.»

Paula Wendell, duyduklarından şaşırmış bir halde, delikanlının peşine takıldı.

Will Holley ve dedektif, Bob Eden'i istasyonda karşılamaya gelmişlerdi. Gazeteci Paula Wendell'i görünce afalladı.

«Vay merhaba Paula. Sen nereden çıktın böyle?»

Kızın yerine Bob Eden konuştu. «Kanyon Vâdisine yapılan ufak geziden kocaman bir buluşla geri dönüş Holley...»

Will Holley'le dedektif bakıştılar. Gazeteci boğazını temizledi.

«Madden seni aldırmak için Ah Kim'i yollamış.» dedi, kızın yanında ileri geri konuşma gibilerden.

Bob Eden, «Ah Kim falan yok artık» dedi neşeli bir sesle. «Paula'ya durumu anlattım.»

Charlie Chan, ister istemez kızı selâmlamak zorunda kaldı. Delikanlı Çinli dedektifin tedirginliğine gülümsedi .

«Haydi hep birlikte Holley'in yuvasına gidelim» diye sabırsızlandı. «Anlatacaklarımı duyunca, dudaklarınız uçuklayacak.»

Eldorado Times'in küçücük idârehanesinde, William Cherry'nin başından geçenleri dinlemek, dudak uçuklamasından beter etti gazeteciyi.

«Olacak iş değil...» diye diye odasını arşınlamaya başladı.

Charlie Chan'da «Hikâyenin sonuna kadar, ya Thorndur yahutda Maydorf diye bekledim...» dedi yenilmiş bir sesle.

Paula Wendell'in otele dönmek isteyişiyle, konuşmalarına son verdiler.

Gazeteciyi idarehânesinde bırakıp çıktılar. Desert Edge Oteli'ne geldiklerinde Bob Eden, «Senin de işine mâni oldum Paula» diye üzüntüsünü belirtti. «Bütün gününü boşuna geçirttim.»

Paula Wendell, «Ne münâsebet,» dedi tatlı bir sesle. «Yeter ki tedbirsizlik etmeyin. Gözüm korktu doğrusu.»

Karşılıklı iyi geceler dilendikten sonra, Charlie Chan ile delikanlı küçük arabanın olanca hızıyla, Madden çiftliğina uzanan şosevi tuttular.

Yol boyunca düşüncelerine dalmış olan Charlie Chan, ağzını açmadı. Delikanlı da dostuna uyunca, konuşmadan çiftliğe vardıklarını fark ettiler. Birbirlerine, dikkatli olmayı tembih edecek kadar vakit bulabildiler ancak.

Delikanlı aceleyle verandaya girdi. Oturma odasına geçerken arkasından milyonerin sesi duyuldu.

«Geciktiniz Bay Eden.»

Bob Eden mırın kırın etti. Milyoner dinlemedi.

«Draycott'u buldunuz mu?» diye sordu sertce.

Delikanlı içinden, yalanlara devam! diye geçirdi. Sesini alçaltarak, «Buldum tabii. Yarın, saat onikide sizi bankanın girişinde bekleyecek...» dedi.

Madden gözleri parladı. «Aferin» diye delikanlıyı kutladı. «Sabah erkenden yola çıkmak lâzım öyleyse...»

Bob Eden yarın villâda yapmayı düşündükleri aramayı hatırladı.

«Ancak yetişebilirsiniz Bay Madden» diyerek, milyonerin sabah erkenden yola çıkmak isteğini destekledi.

Madden, «İyi geceler evlât» deyip yatak odasına doğruldu.

Delikanlı bir müddet arkasından baktı. Milyoner P.J. Madden bu adam işte! diye düşündü. İri yapılı bir gövde, geniş omuzlar ve bastıkları yeri titreten adımlar. Herkesin çekindiği, herkesin korktuğu P.J. Madden kendi korkusunun altında ezilip, bir adamı öldürüvermiş...

Birinci Cesedi Ararken

«Daha güneş doğmadan kalkıp, dün geceden mutfağa bırakılan kahvaltı listesini hazırladım. Madden ve Thorn uykulu gözlerle masa başına gectiler. Az sonra Bay Thaddeus Gamble, pürneşe damladı. Bir mahzur yoksa kendisinin de Barstow'a kadar bir gezinti yapmak isteğinde olduğunu söyledi. Bay P.J. Madden'in suratı renkten renge girdi. Girdi de ne oldu sanki? Thaddeus Gamble spor arabanın arka koltuğuna öyle bir kuruldu ki, milyoner ev sâhibimiz, kendisini kirâlık bir şoför sanmadıysa ne iyi...»

Charlie Chan elleri, belinin altında bağlanmış olarak hafifçe öne eğildi. «Sabah haber bültenini dinlediniz Bay Eden...» dedi.

Delikanlı bir dikişte portakal suyunu yarıladı. Eliyle işâret ederek, «Teşekkür ederim Ah Kim, mutfağa dönebilirsin...» dedi.

Karşılıklı gülüştüler. Charlie Chan bir iskemle çekip delikanlının yanına oturdu.

Bob Eden, iştahla bitirdi kahvaltısını. Bir de sigara yaktı. Charlie Chan sabırsızlığını belirten bir acele ile tabakları mutfağa taşıdı.

Delikanlı sigarasını söndürdü. «Holley'i beklesek mi...» diye akıl danıştı.

Dedektif başıyla uygundur işâreti yaptı. Verandaya çıkarak gazetecinin yolunu gözlemeye başladılar.

Will Holley fazla bekletmedi dostlarını. Toz duman

arasında, tank gibi ilerleyen Horace Greeley gürültüyle ön bahçeye daldı.

Gazeteci bir tomar anahtarı sallayarak verandaya koştu.

«Anahtar lâzım olur diye düşündüm...» dedi soluk soluğa.

Birlikte oturma odasına döndüler. Will Holley heyecanlı bir sesle, öncelikle bir arama plânı yapmalarının faydalı olacağını söyledi.

Araştırma plânını Teğmen Chan'ın yapmasına karar verildi. Charlie Chan çiftliğe geldiklerinden bu yana gelişen hâdiselerin ve toplayabildikleri ipuçlarının kısa bir dökümünü yaptı. Son cümlelerini, William Cherry'nin geçen Çarşamba gecesi çiftlikte gördüğü cinâyete ayırdı :

«Yaşlı adamın anlattıklarına bakılırsa, Çarşamba gecesi P.J. Madden bir adamı öldürmüştü. Madden gibi güçlü bir adamı cinâyet işlemeye iten neydi? Bir şey daha var, Madden kimi öldürmüştü? Yine ihtiyarın dediğine göre, milyoner bu cinâyeti sırf korktuğu için işlemişti. Yâni geçtiğimiz Çarşamba gecesi, villâdaki üçüncü adam, milyoner P.J. Madden tarafından yılların birikimi olan bir korkunun sonucunda öldürülmüştü. Öyleyse milyonerin hayâtında bazı kirli, veya duyulması istenilmeyen sırlar gizliydi. Üçüncü adam her kimse, bunları biliyordu ve bilgisinin bedelini ağır bir cezâ ile ödedi...»

Buraya kadar anlattıklarım tamam mı diye bakındı. İkisinden de ses çıkmayınca devâm etti.

«Bu sebeple araştırmaya ilk önce Madden'den başlayalım. Bakarsınız evrakları arasından, dosyalardan veya hiç ümit edilmeyen bir köşeden mühim bir ipucu çıkıverir karşımıza. Madden'le işimiz bitince Thorn'un odasına el atarız...»

Böylece aramaya giriştiler. İlk seçilen hedef Madden'in yazıhânesiydi. Will Holley anahtar demetivle, masanın çekmecelerini kurcalamaya koyuldu. Anahtarlard an biri, olmazsa öbürü kilitleri açıyordu. Merakla evrakları karıştırdılar. Yarım saatlik uğraşmaları, milvonerin iş mektuplarını ve diğer ticâri evrakı okumakla harcandı. Kâğıtları nasıl buldularsa, yine aynı şekilde yerli yerine koydular. Çekmeceler kilitlendi.

Will Holley, «Yazıhâneyi listeden çıkarabiliriz...» dedi belli belirsiz bir üzüntüyle.

Bob Eden, ellerini arkasında bağlayıp, odadan salona, salondan verandaya doğru uzanan bir yürüyüş tutturdu.

Charlie Chan, «Üçümüzün bir arada çalışması vakit kaybettiriyor...» dedi. «İyisi mi, herkes ayrı bir odayı araştırsın...»

Yeni bir ümitle dağıldılar. Tekrar oturma odasında buluştukları zaman, bunca araştırmanın tek neticesi Charlie Chan'ın daha önce Martin Thorn'un çamaşır dolabında görmüş olduğu tabancanın yerinde olmayışıydı.

Genç Eden yine ümitsizliğe kapıldı. «Bu gidişle hiç bir şey bulamayacağız...» dedi kırık bir sesle.

Charlie Chan, «Dur bakalım. Hemen yenilmeyi kabullenmek olmaz. Hele biraz daha düşünelim...» diye yumuşak bir sesle delikanlıyı teselli etti.

Will Holley, «Elbette...» diyerek gayrete getirdi.

Dedektif, «Şimdi cinâyet gecesine dönelim...» dedi. «Madden adamı öldürdükten sonra, Thorn'a dönmüş ve, «Kes sesini de ne yapmamız gerekiyor, onu düşün!» demiş. Bu durumda siz olsaydınız ne yapardınız? Ben olsam cesedi yok etmenin çârelerini arardım ve kuvvetle muhtemeldir ki, cesedi bahçenin kuytu bir köşesine gömerdim...»

Holley, «Evet, en çıkar yol bu...» dedi. «İsterseniz bahçeyi araştıralım...»

Charlie Chan gazeteciye baktı. «Yok dostum» dedi. yavaşça. «Kaç gündür bahçeyi didikliyorum. Thorn'un kazdığından başka çukur yok...»

Delikanlı yüksek bir sesle ofladı. Gazeteci de sıkılmışa benziyordu. Birden, Charlie Chan'ın gözleri parladı.

«Yeraltında yoksa, belki yerin üstündedir...» dedi ümitli bir sesle. Başını tavana kaldırdı.

Will Holley, «Tavanarası...» diye bağırdı. «Nasıl da aklımıza gelmedi.»

Çinli dedektif, ahıra gidip, açılır kapanır bir merdiven getirdi. Koridorun dibine yerleştirdi.

Delikanlı, «Ben çıkayım...» diye tutturunca kırmadılar.

Bob Eden, tahta merdivene tırmandı. Tavanarasına açılan kapağı araladı. Kendini yukarı çekerken, kalın bir toz bulutu da aşağıdakilerin üstüne indi.

Az sonra, genç adamın, «Ne yazık ki burada bir şey yok...» diyen bezgin sesi duyuldu.

İnmek için davrandı. Birden durakladı. «Bir dakika...» diye bağırdı. Yeniden yukarı çekti kendini. Aşağıdakiler, delikanlının sürükleyerek deliğin ağzına taşıdığı deri çantayı gördüler.

Bob Eden yukardan bağırdı: «Belki içinde birşey vardır.»

Deri çantayı oturma odasındaki masanın üzerine devirdiler. Will Holley fermuarı açtı, Çinli dedektifin telâşlı parmakları çantaya girdi. Parmaklar bir avuç dolusu, tuvalet malzemesiyle dışarı geldi. Bir diş fırçası, traş kremi, limon, tarak... Dedektif ilk partiyi bir kenara bıraktı.

İkinci hamleyi Holley yaptı. O da birkaç gömlek taşıdı dışarı. Chan bu defa elini çantanın dibine daldırdı. Kahverengi bir takım elbise gün ışığına kavuştu. Derhal ceketin ceplerine saldırdılar.

Bob Eden, sol iç cebi gözüne kestirmişti. «New - York'ta diktirilmiş ama nerede olduğu okunmuyor...» dedi.

Cekette işe yarar başkaca birşey bulamadılar. Sıra yeleğe geldi. Holley en yukardaki küçük cepte, köstekli bir saat buldu.

«Eski dost Jerry Delaney'e kıymetsiz bir hatıra. Jack Mc Guire» diye üstüne kazılmış olan cümleyi okudu.

Bob Eden, «Hiç değilse üçüncü adamın ismini öğrendik...» diye neş'elendi.

Charlie Chan düzeltti: «Şimdilik Jerry Delaney'in öldürülen adam olduğunu kabul edebiliriz...»

Yeleğin diğer cebinden bir tren bileti çıktı. «8 Şubat Şikago - Barstow».

Bob Eden, «Tam bir hafta evvelinin bileti.» dedi. «Bu hesapla, Jery Delaney geçen Çarşamba sabahı Eldorado-ya varmış...»

«Ve aynı günün gecesi de öldürülmüş...» diye tamamladı Charlie Chan.

Holley hâlâ yelekle uğraşıyordu. Bu sefer de bir gazete kupürü, takıldı parmaklarına. Kupürü delikanlıya devretti.

«Hele şunu bir oku bakalım.»

Delikanlı kupürü seslendirdi :

Los Angeles'li tiyatroseverler, gelecek pazartesi gecesinden itibaren Norma Fitzgerald'ı alkışlayacaklar. Bir Haziran Gecesi müzikali Bayan Fitzgerald'ın 20. sanat yılı dolayısıyla, Mason Tiyatrosunda sahneye konuyor

«Hepsi bu kadar...» diyerek kupürü masaya bıraktı.

Holley, «Ne var ki zavallı Jerry, Norma Fitzgerald'ı seyredemiyecek...» dedi.

Birden aklına başka birşey takıldı. Saati alıp üstündeki yazıyı yeniden okudu.

«Jack Mc Guire...» diye tekrarladı. «Bu isim bana yabancı değil ama çıkartamıyorum...» dercesine dudaklarını büktü.

Charlie Chan, pantolona da bakmayı ihmâl etmedi, fakat Jerry Delaney varını yoğunu yeleğinde taşımayı âdet edinmiş bir adamdı.

Bu kadarcık da olsa bir başarı elde etmişlerdi. Bob Eden, «Oldukça ilerledik...» diye sevindi.

Dedektif, yeleğin saat cebine bakıyordu. «Jerry Delaney hakkında yeni bir nokta daha...» diye araştırmasının neticesini duyurdu. «Yelekten anlaşıldığına göre müteveffa dostumuz solakmış.»

Yeleği masanın üstüne serip, sağda olması gereken saat cebinin terzi tarafından sola alınmış olduğunu gösterdi.

Will Holley, «Bir dakika...» diye kesti. «Jack Mc Guire'yi hatırladım.»

Bob Eden boş bulundu. «Kimi hatırladın, kimi?»

Holley, «Jerry Delaney'e saati hediye eden adamı» dedi heyecanlı bir sesle. «Jack Mc Guire, 44. Caddedeki o meşhur kumarhâneyi işletirdi... Hâni oniki sene evvel, P.J. Madden'e rastladığımı söyleyip durduğum batakhâneyi...»

Charlie Chan, «Bu garip tesadüfün bir mânası vardır herhalde...» dedi düşünceli bir sesle. «Bilinmez, belki de Jerry Delaney, eski arkadaşı Mc Guire'nin 44. Cadde-

deki batakhânesinde P.J. Madden'in başından geçen karanlık bir vak'aya şâhit olmuştur...»

Will Holley, «Bir ihtimal...» diye karşılık verdi.

Bob Eden, «Şu çantayı yerine kaldıralım da ondan sonra daha rahat konuşuruz...» diye fikrini söyledi.

Deri çantadan çıkartılanlar, aynı titizlikle gerisingeri içine tıkıştırıldı. Delikanlı, çantayı sırtlayıp, tavanarasında bulduğu yere taşıdı. Charlie Chan da mervideni ahıra götürdü.

Memnun, mütebessim verandaya geçtiler. Gazeteci renkli bir mendil çıkarıp, alnını, boynunu ve ensesini kuruladı.

«Neredeyse saat yarımı vuracak, benim gazeteye uğramam lâzım...» dedi. Biraz durakladı. «Hem bizim buralarda yabancılar dikkatı çekerler» diye devam etti. «Delaney hakkında ufak bir soruşturma da yaparım...»

Will Holley'i uğurladıktan sonra, delikanlının bütün itirazlarına rağmen, Charlie Chan'ın hazırlamakta ısrar ettiği öğle yemeğini yediler.

Sıra bulaşıkların yıkanmasına gelince, Chan, delikanlıyı mutfağa sokmadı.

«Sen bir sigara içinceye kadar benim işim biter» deyip, Bob Eden'i oturma odasına gönderdi.

Ne var ki, iki saatten önce, Bob Eden'in yanına dönemedi. Pembeleşen ellerini uğuşturarak, «Büyük mutfaklarda çalışan kadınlara Allah kolaylık versin» diye yakındı.

Bob Eden gülümsedi. Bir zaman karşılıklı oturup yorgunluk giderdiler.

Dörde doğru, Horace Greeley, bir defa daha çiftliği gürültüye boğdu. Will Holley, oldukça kısa boylu, saçsız başından güneşin parlak ışıklarını aksettiren bir adamla içeri girdi.

«Bay De Sisle» diye tanıştırdı adamı. «Beyefendi, gayrimenkul alım satımı ile uğraşırlar...»

Charlie Chan, yer gösterdi. De Sisle, gösterilen koltuğun ucuna iilşti. Soran gözlerini Holley'e kaldırdı.

Gazeteci, «Şu hikâyeyi bir de beylere anlatır mısın» dedi yumuşak bir sesle.

De Sisle gözlüğünü düzeltti. «Efendim...» deyip dur-

du. Sesini beğenmemiş gibi, hafifçe boğazını temizledi. Yeniden, «Efendim!» diye girişti. «Çarşamba günü akşamüstü, dükkânımı kapamaya hazırlanıyordum. Büyük bir otomobil, benim kaldırıma dayandı. Dışarı çıktım. Hemen hemen ben boyda olduğunu tahmin ettiğim direksiyondaki adam, «iyi akşamlar beyefendi, acaba Madden çiftliğine hangi yoldan gidilir» diye gayet kibarca sordu. Buradan sola sapıp, düz devam edin! diye yolu târif ettim. O sırada alacakaranlıkta daha önce fark edemediğim arka koltuktaki adam, «Ne kadar çeker ahbab?» dedi. Ben konuşmadan, öndeki kısa boylu, Sen karışma Jerry! diye tersledi. Ben soruyorum işte! Tekrar bana döndü, arkadakinin densizliğine kızmış olacak ki, garip bir lâf etti...»

Bob Eden, «Ne dedi...?» diye sordu.

Emlâk komisyoncusu kızardı.

«Eh... Şey. Senin de ağzından lâf çıkmıyor be Hazreti İsmail...» dedi.

Adamcağız, hâlâ kendisine niçin Hazreti İsmail denildiğini çözememiş gibiydi.

Delikanlı gülmemek için alt dudağını dişledi.

Charlie Chan, «Acaba, adama iyice bakabildiniz mi Bay De Sisle?» diyerek ciddiyeti sağladı.

De Sisle, hayâtında hiç Çinli görmemişcesine bir süre Charlie Chan'ı süzdü.

«Üniversite hocası kılıklı bir adamdı işte?» dedi kısaca.

Dedektif, «Ya arkadaki...» diye üsteledi.

De Sisle, «Onu hiç görmedim ama ağzıbozuk bir adamdı» dedi, arkadakinden hiç hoşlanmamış olduğu sezilen bir sesle.

Bob Eden, «Çok teşekkür ederiz Bay De Sisle...» dedi. «Buraya kadar zahmet verdik size.»

Will Holley, «Daha bitmedi» diye kesti «Bay De Sisle, Çarşamba gecesi bir iş konusması yapabilmek icin buraya gelmiş!..» komisyoncuya eğildi: «Şunu da anlatır mısın De Sisle.»

De Sisle burnunu çekti. «Bay Madden'le ne zamandır tanışabilmeyi arzuluyordum» dedi saf saf. «Hazır Eldorado'ya gelmişken bir gidip görüşeyim dedim...»

Başını salladı, «Doğrusu bu derece kaba bir adam olacağını tahmin etmemiştim» diye yakındı.

Bob Eden, emlâk komisyoncusunun, emekli memur pozlarıyla konuşmasından hoşlanmıştı. Yalancıktan kaşlarını çatarak: «Yoksa size bir şey mi yaptı Madden?» dedi.

De Sisle, şahsiyetine gösterilen bu yakın alâka karşısında boşandı.

«Ne yapmadı ki beyefendi. Sekiz sularında çiftliğe gittim.» Etrâfına bakındı. Veranda kapısını göstererek, «Şu kapıyı tıkırdattım. Hiç ses cıkmadı. Bir daha dokundum. Tony'nin kanat çırpışını duydum. Merhaba Tony dedim, güzel güzel. 'Bas git!' diye karşılık verdi pis kuş? Neye uğradığımı şaşırmış bir vaziyette şurada dikilirken (Bu defâ da verandanın önündeki basamakları işâret etti.) spor bir otomobil bahçeye girdi. Ben Madden'i resimlerinden tanırım. Baktım, milyoner ve sekreteri arabadan iniyorlar, hemen yanlarına koştum. Bay Madden. kötü bir günündeydi galiba. Kravatı, çözülmüş, sakalları uzamıştı. (Ne var?) diye terslercesine homurdandı. Ben de çöle, biraz yatırım yapıp yapamıyacağını sormak icin geldiğimi anlattım. Akşam akşam, kafamı şişirme! diye başladı, eliyle defolup gitmemi işâret etti...»

Delikanlı, «Vay vay...» dedi.

Will Holley, «De Sisle'nin hikâyesi bu kadar...» diye noktaladı.

Komisyoncu, şimdi ne yapmam gerekiyor gibilerden gazeteciye baktı.

Holley, «Hadi sen arabaya gidiver, ben de hemen geleceğim» diye yapılması gerekeni anlattı.

De Sisle'ye, giderayak uzun uzun teşekkürler edilince, adamcağız, mahcubiyetini gizlemek için kaçarcasına Horace Greeley'e sığındı.

Oturma odasında üçü de ayaktaydılar. Holley heyecanla dedektife döndü. «Ne dersin?»

Charlie Chan, düşünmeden cevapladı. «Thaddeus Gamble derim...»

Delikanlı «Bana da öyle geliyor...» diye destekledi. «Hatta belki de Shaky Philli'i, Şifa Yurdundan alan da odur.»

Chan, «Olabilir...» diye başını salladı. «Louie'nin Eldorado'ya dönüşünü biliyorsa tabii...»

Delikanlı, «Biliyor biliyor» dedi. Gazetecinin kolunu tuttu. «Hatırlıyor musun, biz Louie Wong'u görmeden önce Gamble'le karşılaşmıştık...»

Gazetecinin aklı başka şeye takılmıştı. Sâdece başını oynatarak, hatırladığını bildirdi.

Dedektif, «O zaman mesele yok...» dedi.

Holley, Jerry Delaney'in villâya gelişini düşünüyordu. «Çarşamba akşamı yediye doğru Jerry ve arkadaşı, hadi Gamble diyelim, birlikte çiftliğe vardılar...» diye düşüncesini seslendirdi.

Charlie Chan, «Bunu şimdi öğrendik...» dedi.

Holley, «Yediden sonra olanları da ihtiyar Cherry gördüğüne göre, demek De Sisle saat sekizde önbahçede Madden ve Thorn ile karşılaştığı zaman ikisi cesedi nereye sakladılarsa, oradan geri dönüyorlardı...» diye bağladı.

Bob Eden, «Akla uygun» dedi.

Charlie Chan da delikanlının düşüncesinde olduğunu söyledi. Arkasından da, «Ayakta durmaktansa, oturalım da öyle konuşalım...» dedi.

Holley ve delikanlı karşılıklı koltukları seçince, dedektif de onlara yakın olabilmek için Madden'in yazı masasındaki koltuğa oturdu.

Holley yine birtakım düşüncelere dalmıştı. Charlie Chan, önündeki sümen ile oyalanmaya koyuldu. Sümenin kadife kaplı kapağını araladı. Bir iki ehemmiyetsiz kâğıdın arasında, aceleyle karalandığı belli olan bir kâğıt dikkatini çekti. Kâğıda bakar bakmaz, Madden'in el yazısını tanıdı. Bir solukta bitirdi yazılanları. Sonra «Bay Holley şunu bir okur musunuz» deyip uzattı.

Holley yüksek sesle okudu :

Sevgili kızım Evelyn,

Çiftlikte beklenmedik işler oldu. Sana daha evvelce adından bahsettiğim başbelâsı bugün yine villâya geldi. Bu son olsun diyerek bir anlaşma yaptık. Yarın ikimiz şehire inerek vaziyeti halledip, bir daha görüşmemek üzere ayrılacağız. Denver'de karşılaşırsan şaşırma diye bu mektubu yazıyorum. Akşama kendi elimle postalayacağım, çünkü Thorn'un bilmesini istemiyorum.

Mektubu dedektife iade etti. «Benim bir düşüncem var... Bakalım siz ne diyeceksiniz..» dedi. «Hele bu mektubu okuduktan sonra daha da aklım yattı.»

Bob Eden, «Cinâyetlerin sebebini çözebiliyorsan ne âlâ» dedi.

Will Holley, «Onun gibi bir şey» diye cevapladı. «Önce, geçen Çarşamba gecesini gözümüzün önünde canlandıralım. Madden, şimdi Chan'ın oturduğu şu koltuğa yerleşti, sevgili kızı Evelyn'e bir mektup yazmakla meşgul. Derken kapı açılıyor ve Jerry Delaney olması kuvvetle muhtemel olan bir adam içeri giriyor. Madden yıllardır çekindiği adamı yeniden karşısında görünce bocalıyor. El çabukluğu ile mektubu sümenin içine tıkıştırdıktan sonra ayağa kalkıyor. Aralarında bir münakaşa başlıyor. Arkasından her ne sebepleyse, Martin Thorn'un odasına geçiyorlar... Ve Delaney tek kurşunla havâta vedâ ediyor. Eski dost Thorn'un yardımıyle Jerry'nin cesedi, civardaki yüzlerce oyuktan birinden aşağı sallandırılıyor veya ıssız bir yardan aşağı itekleniyor... (Durakladı). Buraya kadar bir itirazınız yoksa devâm edeyim»

Chan, «Oldukça mantıkî...» dedi alâka ile...

Will Holley, «Öyleyse» diye yeniden başladı. «Madden'in Delaney'i öldürmesi için akla gelen ilk ve en kuvvetli ihtimal bence şantajdır. Delaney, mutlaka milyonerin geçmişine dair bir şeyler biliyordu ve yıllardır, Madden'i sıkıştırarak, para koparmayı âdet edinmişti. Öteyandan Martin Thorn da sonradan görme şımarık patronundan nefret ediyordu. Hattâ belki de işi azıtıp, Delaney ve arkadaşlarıyla ortak olmuştu. Derken Madden'in incileri satın alacağı duyuluyor. Hemen bir plân hazırlıyorlar. Madden'e baskı yaparak, randevu yerini değiştiriyorlar. Delaney ve profesör kılıklı arkadaşı villâya gelirlerken, Shaky Phil Maydorf da milyonerin adamı olan Çinliyi ortadan kaldırıyor. Çarşamba günü akşamüstü. Jerry Delaney, milyonerin karşısına çıkarak, hem paraları hem de incileri istediğini söylüyor. Tabii aralarında bir kavga patlıyor. Ve bildiğiniz gibi Delaney milyoner tarafından öldürülüyor... Bu da tamam mı?»

Bob Eden, «Bu da tamam» dedi.

«Bence Madden, şantajcıyı öldürdüğü zaman onun

yalnız çalıştığını sanıyordu. Fakat çok geçmeden, etrafının bir çete ile sarıldığının farkına vardı. Delaney'i vurmakla çetenin eline bir de cinâyet kozu vermiş oluyordu. Kısacası, battıkça battı P.J. Madden...»

Holley biraz sustu. Sonra mahcup bir sesle. «Ne dersiniz?» diye sordu.

Dedektif milyonerin yarıda kalmış mektubuyla oynayarak. «Olanlar birbirini tutuyor» dedi. »Yalnız bir nokta havada kaldı...»

Holley, «Ne gibi?» diye telâşlandı.

Charlie Chan, «Madden bu memleketin güçlü adamlarından biridir...» dedi katı bir sesle. «Kendisine şantaj yapan adamı, nefsi müdafaa sırasında vurmak zorunda kaldığını beyan ederek, yakayı kurtarır...»

Will Holley, bu ihtimali de düşünmüştü. «Bir bakıma sen haklısın...» dedi bilgiç bir baş sallamasıyla. «Ama ya Thorn'da çeteyle birlikte çalışıyorsa...»

Chan, «Evet» diye teslim oldu. «Thorn'da karşı taraftansa, Madden'e incilerden vaz geçmekten başka şans kalmamış demektir...»

«Bu durumda» diye neşelendi Will Holley. «Şimdilik cinâyetler biraz aydınlığa kavuştu. (Bob Eden'e baktı.) Sen birşey söylemedin?»

Delikanlı ayağa kalktı. «Mutlaka bir çift lâf etmemi istiyorsan dinle...» dedi. «Anlattıklarının hepsine aklım yattı ama jürinin önüne serilebilecek elle tutulur, gözle görülür delillerimiz yok, bu bir, P.J. Madden ve vefakâr sekreteri nerdeyse villâya dönerler, bu da iki...»

Hakikaten çölü aydınlığa boğan güneşin, ufuktaki sıradağların ardına çekilişi epey olmuştu. Hafif bir serinlikle birlikte, gecenin ilk karaltıları ortalığı kaplıyordu.

Holley, arabaya yolladığı De Sisle'yi hatırladı. «Aman adacağıza ayıp oldu.» diyerek apar topar Horace Greeley'e koştu.

Charlie Chan, «Akşam yemeğini ancak hazırlarım» dedi. Mutfağa doğru yürürken durakladı. «Norma Fitzgerald denen şu şarkıcı kadını tanısak iyi olur...» dedi birden, «Belki Jerry Delaney ile bir ahbablığı vardır.»

Bob Eden, «Norma, Los Angeles'teymiş» dedi. «Bir yolunu bulup da görüşebilirsek.»

Charlie Chan göz kırptı. «İnsanoğlu her isteğine kavuşur Bay Eden» dedi. «Yeter ki isteğini gerçekleştirebilecek yolu seçmesini bilsin.»

Bob Eden, Çinli dostunun ilâhi olduğunu söylediği cümlesinden pek bir mânâ çıkaramadıysa da başını sallamamazlıkta etmedi. Oturma odasındaki kitaplardan birini rastgele çekip, yemek saatine kadar vakit öldürdü.

Sekizde, ev sâhiplerini beklemekten vaz geçip, akşam yemeklerini yediler. Charlie Chan, bulaşık faslı için yeniden mutfağa döndü.

Bob Eden, günün yorgunluğunu giderebilmek niyetiyle yatmaya karar verdi. Tam odadan çıkarken telefon çaldı.

«Paula Wendell» dedi cıvıl cıvıl bir ses.

Bob Eden heyecanlandı. «İyi akşamlar. Ne o Paula, yoksa birşey mi oldu?»

Genç kız, «Yok canım. Biraz sizleri merak ettim, biraz da yarını hatırlatayım diye düşündüm» dedi neşeyle.

Delikanlı, «Aslında mühim olan hangisi?» dedi. «Bizler mi yoksa film işleri mi?»

Paula Wendell tereddüt etti. «Canım ikisi de mühim işte» dedi yavaşça. Biraz durduktan sonra, «Yarın sabah, çiftlikte çekime başlayacağız» dedi ve sözlerini «Evet. Oldukça erken geleceğimiz için haberiniz olsun istedim» diye bitirdi.

Telefonlar karşılıklı kapatıldı. Bob Eden yorgun adımlarla yatak odasına yürürken bizim milyoner, kızcağıza verdiği sözü unutmuştur mutlaka! diye düşünüyordu.

Ertesi sabah, kahvaltı masasında, hüküm süren sessizlik, Bob Eden'in gayretkeş sözcükleriyle bozuldu. Bob Eden, olanca kayıtsızlığı ile, Madden'e bakıp, «Nasıl, Barstow'da işleri hal edebildiniz mi bâri Bay Madden?» dedi. Thorn ve Gamble, şüpheci bakışlarını delikanlıya çevirdiler.

Madden sıkıntısını belli etmemeye çalışarak. «Evet, tabiî.» diye geçiştirdi. Gözlerinde belirli bir öfke vardı. Bob Eden, başkaca bir lâf etmenin yersiz kaçacağını düşündü.

Kahvaltıdan sonra, Bob Eden, bahçeye indi. Çok geçmeden Madden de yanına geldi. Daha günaydın demeden, hoyrat bir sesle, «Sen benimle alay mı ediyorsun?» diye çıkıştı.

Delikanlı sükûnetini kaybetmedi : «Niçin Bay Madden?»

Madden soludu. «Niçin diyor hâlâ. Nerede bu Draycott denilen herif ha?»

Delikanlı, «Yoksa buluşamadınız mı?» dedi, buluşma olamıyacağını bilmiyormuş gibilerden.

Milyoner, «Siz daha P. J.'yi tanıyamamışsınız anlaşılan.» diye gürledi. «Eğer bu herifi bugün bulmazsan, elimden çekeceğin var, bilmiş olasın...»

Bob Eden sızlanmaya başladı. «Fakat, Bay Madden, ben ona, bankanın girişinde sizi beklemesini tenbih etmiştim...»

P. J. Madden dinlemiyordu. «Anlamam,» diye bağırdı. Gerisini getiremedi, çiftliğin demir kapısının önünde, müthiş bir şamata koptu.

Madden, delikanlıya yüklenmeyi unuttu. «Ne oluyoruz?» dedi küfür edercesine...

Bob Eden, «Filmciler.» deyip sustu.

Madden, «Allah belâlarını versin» dedi ve elleriyle birtakım belirsiz şekiller çizdi boşluğa. Sonra eve doğru «Thorn...» diye seslendi.

Sekreter, patronunun yanına seyirtti. Madden, «Şu heriflere söyle, kafamı şişirirlerse hepsini kovarım» diye emir verdi.

Martin Thorn aldığı emir üzerine, kameraman, sanatçı ve set işçilerinin birbirine karıştığı, 'filmciler' kalabalığına doğru, milyoner ise, Nedir bu başıma gelen aksilikler? edâsıyla villâya doğru yürüdüler.

Delikanlı, kalabalığın arasında Paula Wendell'i aradı. Genç kız İspanyol giyimli üç oyuncuyla sohbetevdi. Bob Eden, yanlarına gelince, genç kız dostlarını tanıştırdı. Ayaküstü, çene çalmaya başladılar.

Charlie Chan da verandaya çıkmış, bahçeyi dolduran kadroya alâka ile bakınıyordu. Başıyla, filmcilerin baskını tam zamanında oldu! mânâsında bir işâret çaktı delikanlıya. Bob Eden, gülümsedi.

Üç oyuncu durmaksızın konuşuyorlar, ipe sapa gelmez şeyler için münâkaşa ediyorlardı. Bir süre sonra, rejisörün çağırmasıyla, iki oyuncu ayrıldı. Üçüncü oyuncu da ister istemez, Paula Wendell ve delikanlıyla sohbete devam zorunda kaldı.

Paula Wendell, bir ara «Eddie Boston, Holivudun çok eskilerindendir.» diye adamı methetti.

Eddie Boston, sıkma tütün basılmış piposunu boşalttı. Kendisine tanınan değeri kanıksamış bir sesle, «Madden'den söz açıldımı aklıma bizim Jerry Delaney gelir.» dedi.

Bob Eden, yumruk yemişe döndü. «Kim dediniz Bay Boston?» diye heyecanla sordu.

«Delaney...» dedi aktör. «Jerry Delaney. İşinin ehli bir adamdı. Madden de tanır zâten...» Durdu. Piposunu ayakkabısının tabanına vura vura boşaltma işini tamamladı. «Bir fırsat olsa da, şu bizim Jerry'i bir sorsam P. J'ye...» diye ekledi.

Rejisör yardımcısının, «Eddie Boston sete lûtfen.» çağırısıyla, Delaney'in izi yarıda kaldı. Bob Eden için öğle paydosuna kadar beklemekten başka çâre yoktu.

Paydosda, nasıl oldüysa oldu P. J. Madden, filmcilere bir hoşgeldiniz demek nezâketini gösterdi. Hatta, rejisörden filmin hikâyesini dinlemeye bile katlandı.

Bob Eden, Boston'un yakınlarından uzaklaşmamaya gayret ediyordu. Nitekim, Madden'in rejisöre ivi çalışmalar dilemesini sabırsızlıkla gözleyen Eddie Boston, sanatçılığın verdiği bir rahatlıkla milyonerin karşısına dikildi.

«Adım Eddie Boston Bay Madden.» diye yumuşak bir sesle kendini tanıttı ve «Ne zamandır sizinle tanışabilmek istiyordum.» diye devâm etti. «Size eski bir dostu soracaktım da...»

Madden, aktörü umursamadan, «Kimi?» dedi.

Eddie Boston, «Jerry Delaney'i» dedi. «Hani şu Jack Mc Guire'nin 44. Caddedeki yerinde bir Jerry vardı. İşte onu...»

Madden, «Delaney mi» diye tekrarladı. «Hatırlıvamadım...»

Eddie Boston yılıştı. «Belki de hatırlamak istemiyorsunuzdur Bay Madden» dedi çarpık bir gülüşle. Büyük patrona yaranmak istercesine ellerini iki yana açtı. «Haksız da değilsiniz hani. Jerry'nin size yaptıklarından sonra...»

Eddil Boston, kendisine çevrilen keskin bakışları farkedince susmayı tercih etti.

Madden boğuk bir sesle, «Delaney'i iyi tanır mıvdınız Bay Boston?» diye sordu.

Aktör, «Oldukça Bay Madden.» dedi. «Cevirdği dümenleri bilirdim...»

«Yâ.» dedi milyoner. Sonra, «İçeri buyurun da görüşelim.» diyerek Eddie Boston'u önüne kattı.

Bob Eden hemen genç kızın yanına gitti. Usulca kulağına eğilip, «Seninle görüşmem gerek.» dedi. Kız arkadaşlarından müsaade istedi. Biber ağaçlarının gölgeliğine yürüdüler.

Delikanlı aceleyle bahse girdi. «Şu Boston denilen adam, Jerry Delaney'i tanıyor.» dedi. «Bir punduna getirip, ağzından biraz lâf alabilirsen çok memnun olurum.»

Genç kız, «Bilmem ki,» diye dudaklarını büktü. «Çok nâlet adamın biridir, bu Boston. Ama bir denerim.»

Delikanlı, «Sana güveniyorum Paula.» dedi.

İkinci kısım setlerin açıldığını bildiren toplanma zili çaldı. Paula Wendell, telâşla rejisörün gurubundaki yerine koştu.

Biri. «Eddie Boston!» diye megafondan bağırıyordu.

Delikanlı, villânın camlı kapısından çıkan aktörü gördü. Eddie Boston sararmıştı. Yürüyen bir ceset gibi basamaktan inerek sete geldi.

Bob Eden, Bu adam dehşetli korkmuş! diye düşündü; Sanki başına gelecekleri sezmiş gibi!

Madden'in Ardısıra

«Başaramadım Bay Eden...» diye konuştu Paula Wendell hüzünlü bir sesle. «Çünki Eddie Boston kaçtı...»

Bob Eden, «Kaçtı mı?» dedi hırsını telefondan alırcasına...

Paula Wendell, «Maalesef.» diye devâm etti. «Çiftlikteki çalışmalarımızı bitirip otele döndüğümüzde, Boston hemen odasına kapandı. Az sonra da, bir elinde bavulu, diğerinde de giymeye fırsat bulamadığı ceketi ile aşağı indi. Nereye gidiyorsun? dedim, telâşla, Los Angeles'e! diye cevapladı...»

Bob Eden'in âhizeyi tutan avucunu ter basmıştı. Boğuk bir sesle, «Desene kuş uçtu!» diye konuştu.

Genç kız, delikanlının üzüntüsünü anlamıştı. «İnan ki elimden geleni yaptım Eden...» dedi üzüntülü bir sesle...

Bob Eden'e ilk defa küçük adıyla hitap etmişti. Genç adam, Kızın canını sıkmamalı! diye düşündü.

«Elbette Paula...» dedi. «Yeterince yordum seni zâten...»

Paula Wendell, «O ne biçim söz.» diye karşılık verdi. Biraz durakladı. «Şey... Bir saate kadar Holivud'a dönüyoruz... Allahaısmarladık diyecektim...»

Kısa bir sessizlik oldu. Delikanlı, bir takım ihtimalleri geçirdi aklından.

«Belki gitmeden görüşebiliriz Paula» dedi ümitle. «Telefonda vedâlaşmak hiç de hoş değil.»

Genç kız, «Öyle.» diye fısıldadı.

Bob Eden, «Öyleyse.» dedi, «Şimdilik hoşcakal.»

«Sen de!»

Delikanlı âhizeyi yerine bıraktı. İyi ki civarda kimse yoktu! diye şükretti. Hızlı adımlarla Madden'in yatak odasına yürüdü.

Milyonerin odasının kapısı hafifçe aralıktı. Delikanlı elbiseleriyle yatakta sırtüstü yatan iri yarı adamı gördü. Kapıyı usulca tıkırdattı. Madden, sıçrayarak doğruldu.

Bob Eden, «Rahatsız ettiğim için çok özür dilerim Bay Madden.» dedi.

Madden bezgin bir hareketle, içeri girip kapıyı kapamasını işâret etti. Delikanlı söylenileni yaptı. Milyoner, sanki taşıyamayacağı bir ağırlığı yüklenmişcesine, bitikti. Bob Eden, Madden bütün servetini bana devretse, yine de onun yerini almak istemezdim! diye düşündü. Sesini alçaltarak konuştu.

«Bay Madden, Draycott telefon etmedi. İsterseniz Barstow'a gidin, kendisini bulayım.»

Madden, «Draycott'un adını her yerde ağzına alma.» dedi telâşla. «Şu Gamble denilen adamdan şüphelenmeye başladım. Galiba profesör falan değil bu herif...»

Bob Eden, «Bilinmez ki...» diye karşılık verdi.

Madden garip bir hava içindeydi. Ellerini cebine sokup, pencereye yürüdü.

«Herneyse.« dedi kısık bir sesle. «P. J. Madden, nelerin üstesinden gelmedi ki bunun altında kalsın.»

Bob Eden, bir süre milyoneri düşünceleriyle başbaşa bıraktı. Neden sonra, Madden, bahçeyi seyretmeyi kesip, delikanlıya döndü.

«Evet, Barstow'a bir git bakalım evlât» dedi. Yanına yaklaşıp elini omuzuna koydu. «Git ve Draycott'u bulup, Eldorado'ya gelmesini söyle. Desert Edge Oteli'ne yerleşsin ve beni beklesin...»

Delikanlı, «Anladım. Bay Madden.» diye başını salladı.

Madden, «Ah Kim'e söyle, seni istasyona götürsün.» dedi.

Bob Eden, sevincini gizlemeye çalışarak, «En kısa zamanda görüşmek üzere hoşça kalın Bay Madden.» deyip, odadan çıktı.

Bob Eden, tam, Chan'ın direksiyonuna oturduğu servis arabasına binecekken, Thaddeus Gamble çıkageldi.

«Ne o yoksa bizi bırakıyor musunuz Bay Eden?» diye merakla sordu. Soruşuna bakılırsa, genç adamdan etraflı malûmat ister gibiydi.

Genç adam gülümsedi. «Hayır profesör. Kısa sürecek bir iş gezisi. Hepsi bu...»

Thaddeus Gamble, delikanlının acelesini sezmişti.

«Aman yollarda dikkatli olun dostum,» dedi kayıtsız görünmeye çalışarak. «Mâlûm, bozuk yollarda sürat yapmak kazâlara sebebiyet verir...»

Bob Eden, arabaya bindi. Eliyle, Allahaısmarladık! dedi. Dedektifin sürdüğü otomobil sanki Gamble'a inat, peşisıra kalın bir toz ve egzos dumanı bırakarak, Eldorado şosesini yutmaya başladı.

Genç adam, Çinli dostunu daha fazla merakta bırakmadan, Eddie Boston'un apansız kaçışını ve Madden'in şüphelerini anlattı.

«Durum bu olduğuna göre...» dedi. Dedektifin gülümsediğini görünce durakladı. «Niye güldün?» diye sordu.

Charlie Chan, «Ne yazık ki, yarın sabah Bay P. J. Madden, Ak Kim'i de mutfakta bulamayacak...» dedi.

Delikanlı, «O niye?» diye sordu.
Dedektif yumuk gözlerini delikanlıya çevirdi.
«Cünki Los Angeles'teki akrabalarımdan biri ağır hastaymış...» dedi muzipce, «Olamaz mı sanki?»
Bob Eden anlamıştı. «Yeryüzünde olmayacak şey yoktur.» dedi sevimli bir sesle. «Desene yarın birlikte çalışacağız...»
«Ah. Kim, saat onbirde Barstow'da olacağını garantiliyor.» dedi dedektif. «Eğer istasyonda kendisini karşılayabilirseniz, Çinli dostunuzu çok memnun edersiniz...»
Delikanlı, «Hem de büyük bir zevkle» dedi. «Demek önce Madden'den başlıyoruz.»
Chan, «Evet.» dedi. «Bakalım, P. J. Madden'in banka hesaplarından birşeyler öğrenebilecek miyiz... Sonra da evine bir uğrarız.»
Bob Eden, «Ya Eddie Boston?» diye hatırlattı.
Chan, «Holivut en son işimiz...» dedi. «Daha Norma Fitzgerald var listemizde...»
Dedektifin, milyoner Madden'in, Kaliforniya'daki evinde soruşturma yapmak istemesi, delikanlıya tehlikeli gelmişti.
«Madden'in evine gitmek tehlikeli olmaz mı?» dedi kuşkuyla. «Ya P. J. haber alırsa?»
Charlie Chan. «Bu kadarcık bir tehlikeyi de göze alamayacaksak, nerede kaldı bizim polisliğimiz...» dedi.
Bob Eden, «Sahi bir de o var.» diye ısrar etti. «Senin polisliğin Kaliforniyada geçer mi?»
Dedektif neş'esini bozmadı. «Polis polistir.» dedi. «İster Kaliforniya'da olsun, ister Honolulu'da...»
Paula Wendell'in otomobili, Desert Edge Oteli'nin otoparkındaydı. Bob Eden, burada beklemeyi teklif edince, Charlie Chan'da, servis arabasını kızınkinin yanına park etti.
Ne var ki, Paula Wendell'den önce, Will Holley geldi. Gazeteciyi de arabaya çağırdılar. Bob Eden, dedektifin plânını anlattı. Holley, not defterini çıkartıp, isimler ve adresler arasından birini seçti.
«Tamam.» dedi. «Fogg'du adamın adı. Peter Fogg. Madden'in Kaliforniya'daki evinin bakıcısı...»
Delikanlı, «Sen de herkesi tanıyorsun...» diye takıldı.

Holley, «Meslek icâbı...» dedi. «Fogg kafa dengi adamdır. Sıkca gelir gider buralara...»

Bir kartvizite, Fogg için birkaç satır yazdı.

«Alın bunu, Fogg'a verirsiniz.» dedi. «Benden de selâm söylersiniz, elinden gelen yardımı, ardına komaz.»

Bob Eden, kartı cebine soktu. Charlie Chan, «Size de epeyce teşekkür borcumuz birikti Bay Holley.» dedi kibarca.

Holley, «Yok canım, ne borcu...» diye karşılık verdi. «Hem ben de, en az sizler kadar, şu esrarengiz Madden'in sonunun ne olacağını merâk ediyorum.»

Paula Wendell'in otelin kapısında görünmesiyle, konuşmaları noktalandı.

Bob Eden, genç kıza sokuldu. «Barstow'a kadar izin koparabildim Bayan Wendell, acaba arabanızda yer var mı?» diye sordu.

Genç kız, Bob Eden'i görmekten hoşlanmıştı. «Eh, sizin için biraz fedakârlık yaparım...» dedi tatlı bir sesle.

Birlikte arabaya bindiler. Holley ve Chan'la vedâlaştıktan sonra, Paula gaza bastı.

Bob Eden, genç kızın yanında, vaktin nasıl geçtiğini fark edemeden, Barstow'a vardılar.

Paula, «Sizi Maryland'a bırakayım...» diye konuştu. «İyi oteldir.»

Delikanlı, «Daha sana söylemeyi tasarladıklarımdan hiçbirini söyleyemeden, ayrılıyoruz...» diye sızlandı.

Paula Wendell, «Daha ne söyleyecektiniz.» dedi kırık bir sesle: «Çölden bahsettiniz, cinâyetten bahsettiniz, çiçeklerden bahsettiniz ya...»

Bob Eden bocaladı. «Esas, söylemek istediklerimin bunlar olmadığını sende biliyorsun Paula.» dedi mahcup bir sesle.

Genç kız, dudaklarını büktü. «Bildiğimi iddia edemem ama...» dedi. Biraz bekledi sonra, «Bir daha karşılaşırsak belki anlatabilirsiniz...» diye ekledi.

Delikanlı, «Yarın.» diye atıldı. «Yarın stüdyoya gelsem?»

Genç kız, yarın öğleden sonra, filmin iç sahnelerinin, Holivut'taki stüdyolardan birinde çekileceğini söyledi. Bir isim verdi.

«Gelebilirseniz, saat birde sizi beklerim» dedi.

«Birde» diye tekrarladı Bob Eden, «Gösterdiğin yakınlık için çok teşekkür ederim Paula...»

Paula Wendell'in arabası, ana caddeyi süsleyen, neonların renkli aydınlığına karıştı.

Bob Eden, genç kızdan ayrıldıktan sonra, Maryland Otelin'deki odasında sıkıntılı bir gece geçirdi. Uzun bir süre, kızla yaptığı seyahat sırasında ettiği saçma sapan lâflarla kızın canını sıktığını, bunun ardından da son günlerde başlarına açılan dertleri düşündü.

Madden'in bankalardaki durumunu öğrenmeliyiz! demişti Charlie Chan.

Bob Eden, şimdi ünlü bir bankacı olan eski bir üniversite arkadaşını hatırladı.

Sabaha ilk işim Spike'ı aramak olsun! kararıyla uykuya kaldı.

Ertesi sabah, erkenden kalkıp, kahvaltısını etti. Danışma bürosuna, Spike Bristol'un telefon numarasını bildirdi.

An sonra, iki kolej arkadaşı, mektepteki günlerini yâdediyorlardı. Bob Eden bir ara, sözü Madden'e. oradan da, milyonerin, bankalardaki mevduatına dâir öğrenmek istediği malûmata getirdi.

«Senin tanıdıkların çoktur Spike.» diye ricâ etti. «P.J. Madden'in, Garfield Bankası'ndaki hesabından son günlerde, yüklü bir meblâğ çekilmiş mi? Şunu bir öğrenebilir misin bana?...»

Spike Bristol durakladı. «Hayrola yoksa dedektif falan mı oldun?» dedi yarı şaka yarı ciddi.

Bob Eden, «Onun gibi bir şey Spike, Babamın P.J. ile mühim bir pazarlığı varda, acaba Madden'in mevduat durumu nasıldır diye merâk etti...» diyerek geçiştirdi. «Bilirsin, bankalarda tek kuruşluk kredisi kalmadığı halde adları güvenilir diye bilinen nice milyoner vardır...»

Spike, «Haklısın.» dedi bankacı ağzıyla. «Yalnız senin sandığın kadar basit de değil bu iş... Bankacılar, öyle kolay kolay açıklama yapamazlar... Ama ben yine de bir soruşturayım...»

Bob Eden, «Aman çok mühimdir» diye bastırdı. «Ne kadar bilgi edinlebilirsem kârdır.»

Spike Bristol arkadaşını kırmadı. «Hadi hadi.» dedi. «Üzülme birşeyler yaparız, o kadar nüfûzumuz vardır bankacı dostlarımız arasında...»

Genç adam, samimiyetle teşekkür etti eski arkadaşına. Maryland Oteli'ndeki oda numarasını verip, telefonu kapattı.

Hakikaten zor bir istekte bulunmuştu Bob Eden. Nitekim, Spike Bristol ancak birbuçuk saat sonra arayabildi.

«Gözün aydın olsun.» diye başladı. «Madden, iki seneden beri ilk defâ geçen Çarşamba günü Garfield Bank'a uğramış...»

Bob Eden, «Bravo Spike.» dedi minnetle. «Başka bir şey...»

Bankacı bir kahkaha attı. «Sana biraz nüfuzumuzu kullanacağız dedik ya...» dedi. «Madden'in yanında sekreteri olacak o suratsız Thorn ile, kısa boylu, orta yaşlı bir adam daha varmış. Birlikte kasa dâiresine inmişler...»

Bob Eden, cankulağı ile dinliyordu. «Evet Spike» diye sabırsızlandı.

Spike devâm etti. «Bir saate yakın kasa dâiresinde oyalanmışlar. Sonra, Madden, New-York'taki bankasıyla görüşerek, Garfield'den yüklü bir para çekeceğini, aynı miktarı adı geçen bankaya transfer etmelerini bildirmiş...»

Bob Eden, «Kaç para çekmiş acaba?» diye sordu.

Spike Bristol kızmışcasına sesini kalınlaştırdı. «Artık o kadarını da başbakana bile söylemezler oğlum. Sen ne sandın bankacılığı?»

Delikanlı, mahçup oldu. «Özür dilerim Spike, ama Madden'le olan alâkamız, düşünebileceğin gibi değil...» dedi.

Spike, «Her neyse...» diye bahsi değiştirdi. «Senin işlerin nasıl? Ondan haber ver azıcıkta...»

Bob Eden, uzunca bir süre de, gazetecilikten, San Francisco'daki sanatçı arkadaşlarından söz etti.

İlerde buluşup bir öğle yemeği yemek üzere sözleşip, telefonları kapadılar.

Bob Eden, bir taksi çağırtıp aceleyle istasyona yetişti. Eldorado treniyle hemen hemen aynı anda girdi perona.

Charlie Chan, Çinli bir iş adamı giyimi ve davranışlarıyla indi trenden. Şapkasını çıkartarak, delikanlıyı selâmladı.

«Bugün mutfak ve bulaşık derdim olmayacak.» dedi neşeli bir sesle.

Bob Eden, «Ben de gazeteci olmaktan vaz geçtim!» dedi şakayla, «Bu sabah polisliğe daha çok kabiliyetim olduğunu anladım.»

Spike Bristol'dan aldığı bilgileri tekrarladı.

«Holley haklı.» dedi. «Madden'e şantaj yapıyorlar.»

Chan, «Öyle görülüyor.» diye konuştu.« Veya P.J., cinâyet duyulursa, ortalık duruluncaya kadar, bir yerlere kaçıp, rahat yaşayabilmeyi tasarlıyor...»

Bob Eden, «Bu da bir ihtimal» dedi düşünceyle.

P. J. Madden'in, Orange Grove'daki evine gitmek üzere bir taksiye bindiler.

Genç adam, içindeki çekingenlikten kurtulamamıştı hâlâ.

«Ya Madden'in adamı bir aksilik çıkarırsa...» dedi korkulu bir sesle.

Chan, «Peter Fogg'u idâre etmeyi sen bana bırak.» diyerek delikanlıyı cesâretlendirdi.

Madden'in bakıcısını, kameriyede gülleri budarken buldular. Peter Fogg, yaşlılığa adımını atmış, okumuş görünüşlü bir adamdı. Ziyâretcilerini güleryüzle karşıladı.

Bob Eden, «Gazeteci Will Holley'den selâm getirdik, Bay Fogg.» dedi nâzik bir sesle. «Bir de kart yolladı size.»

Peter Fogg, gözlük değiştirip, gazetecinin kartını okudu. Hafifce gülümsedi.

«Beyler acaba nasıl bir yardımım dokunabilir sizlere?»

Bob Eden, «Size birkaç sual sormak istiyorduk Bay Fogg.» diye başladı. Charlie Chan'ı işâret etti. «Beyefendi bir soruşturma yapıyor da...»

Çinli dedektifin, yakasının arkasına taktığı polis rozetini adama göstermesiyle, kapaması bir oldu.

Buna rağmen, parlayıp kaybolan yıldız, Peter Fogg'un üstünde istenilen tesiri yarattı.

Bakıcı ciddi bir tavır takındı. «Buyurun sorun efendim.» dedi, Charlie Chan'a bakarak.

Ne var ki ilk suali Bob Eden, sordu. «Geçen hafta Çarşamba günü galiba P. J. Madden buraya geldi.» dedi. «Acaba sizinle görüştü mü? Bize bunu açıklar mısınız?»

Peter Fogg, biraz düşündü. «Evet, geçen Çarşamba Bay Madden geldi ama, öyle pek etraflıca görüşmedik...» dedi.

Delikanlı, «Yâni...» diye derinleştirdi.

Bakıcı, «Akşama doğru şöyle bir uğradı. Hattâ arabadan bile inmedi. Herşeyin yolunda olup olmadığını sordu, sonra, yakında kızıyla birlikte gelerek, üç beş gün kafasını dinleyeceğini söyledi.»

Bob Eden, «Kızıyla mı?» dedi.

«Evet.»

«Pekiyi, arabasında yalnız mıydı Madden?»

«Hayır efendim. Yanında Thorn ve daha önce hiç görmediğim orta boylu bir adam daha vardı.»

«Demek eve girmediler?»

«Girmediler efendim.»

Sözü Charlie Chan aldı. «Bay Fogg acaba patronunuzun konuşmasında veya davranışlarında dikkatinizi çeken bir şey oldu mu?»

Peter Fogg, alnını sıvazladı. «Bay Madden oldukça sinirliydi. Hattâ, canı iyice sıkılmıştı da diyebilirim...» dedi.

Charlie Chan suallerine devam etti. «Şimdi soracaklarımdan kimseye bahsetmemenizi isteyeceğim Bay Fogg, bilmem anlatabildim mi.» dedi katı bir sesle.

Peter Fogg anladığını belirtti.

Chan, «Bay Madden'e şantaj yapıldığını öğrenmiş bulunuyoruz. Bu hususta kulağınıza çalınan, veya bildiğiniz birşeyler var mı?»

Peter Fogg, dedektifin ifşaatına pek şaşırmadı.

«Olmayacak şey değil efendim.» dedi usulca. «Bay Madden varlıklı bir insandır. Belki başına böyle bir dert açılmıştır.»

Chan, «Sizce, Madden'in korktuğu birileri mi vardı yoksa?» dedi polislere mahsus bir bakışla. «Meselâ, Delaney diye biri...»

«Jerry Delaney...» diye tamamladı Bob Eden.
Peter Fogg, bir süre cevap vermedi. Sağ şakağında bir damar seğirmeye başlamıştı.
«Siz bu adamı tanıyorsunuz anlaşılan.» diye sıkıştırdı dedektif. «Jerry Delaney hakkında ne biliyorsanız anlatmanız, Madden'in menfaati icâbıdır, Bay Fogg.»
Bakıcı derin bir nefes aldı. «Anlatayım efendim» dedi. «Bay Madden burada kalmaya geldiği zaman, ara sıa oturur dertleşiriz. Birkaç sene evveldi, bir geceyarısı âniden geliverdi. Kendisini kapıda karşıladım. Bana, ertesi sabah erkenden ustaların binâda çalışmaya koyulacaklarını söyleyip, hazırlıklı olmamı istedi. Ustaların ne yapacaklarını sorduğumda, Binâya alârm tertibatı döşeteceğim Fogg, belki zorla girmek isteyen olur! diye cevap verdi. Patronun bu sözleri üzerine ben de, Haklısınız Bay Madden, sizin gibi bir adamın ihtiyatlı olması gerekir! dedim. Patron başını salladı. Hayır Fogg! dedi. Benim hayatta bir tek düşmanım vardır! Kimdir şef? dedim. Patron acıyla gülümsedi. Adı Jerry Delaney! dedi. Sakın aklından çıkarma! Ben iyice meraklanmıştım. Niçin korkarsınız bu adamdan şef? dedim. Patron bir müddet konuşmadı. Zâten yukarı kata çıkmak üzereydi. Jerry Delaney, işinin ehli bir adamdır Fogg! dedi. Hem de öylesine usta ki, akıl almaz!...»
Bakıcı, bütün bildiğim bu kadar diye ellerini actı.
Charlie Chan, «Yâni Jerry Delaney'in ne iş yaptığını öğrenemediniz?» diye sordu.
Peter Fogg, «Öğrenemedim efendim.» dedi zavallı bir sesle.
Chan, adama inandı. «Pekiyi Bay Fogg, sizi rahatsız ettik.» dedi kibarca «Yalnız bu karşılaşma aramızda, kalacak, olmaz mı?»
Peter Fogg, «Elbette» dedi anladığını gösterircesine.
Bakıcıyı, çeşitli çiçekler ve sarmaşıklarla başbaşa bırakıp ayrıldılar.
Borsa Caddesi'ne doğru yürürlerken, ilk konuşan Bob Eden oldu.
«Galiba. Madden bu Jerry Delaney'den iyice korkuyormuş.» dedi.
Charlie Chan'da bu düşünceye katıldı. «Ne iş yaparmış bu Delaney, kimse bilmiyor.» diye hayıflandı.

Delikanlının aklına, aktör Eddie Boston geldi. «Holivut'u bir yoklasak» dedi. «Belki Eddie'yi yakalarız.»

Charlie Chan. «İyi fikir.» dedi.

Bir taksi çevirip bindiler. Bob Eden, genç kızın verdiği stüdyonun adresini söyledi.

Randevu yerine tam zamanında vardılar. Chan, genç kızı bekler görünce, delikanlıya bakıp gülümsedi.

Paula Wendell'in isteği üzerine, film dünyâsının bu baş döndürücü merkezinde, vakitlerinin azlığı sebebiyle kısa bir gezinti yaptılar.

Sonra, sayısız kafeteryalardan birine girdiler. Charlie Chan, şapkasını çıkarttı. Terleyen alnını kuruladı.

«Şaşırtıcı bir iş yeriniz var Bayan Wendell.» dedi yorgun bir sesle. «Ama kalabalığa rağmen, herşey pek güzel ayarlanmış...»

Paula Wendell, «Öyle olması gerekir Bay Chan.» dedi ciddi bir bakışla. «Çünki en ufak bir ihmâl, büyük masraflar doğurur...»

Servis için gelen garsona, hafif bir öğle yemeği ısmarladılar.

Bob Eden, «Şey Paula, biliyorsun seninle konuşacaklarım vardı ama...» diye kekeledi.

Genç kız gülümsedi. «Anlıyorum Bay Eden.» dedi. «Neyse şu cinâyetleriniz bir bitsin de, ondan sonra konuşuruz...»

Delikanlı, «Çok anlayışlısın» dedi sevgiyle. Biraz bekledi. «Eddie Boston'dan bir haber alabildiniz mi?» diye sordu.

Paula Wendell, «Pop'la konuştum.» dedi. «Pop, Eddie'nin yakın arkadaşıdır» diye açıkladı. «Yıllardır ilk defâ eline okkalı bir para geçtiğinden söz etmiş Eddie. Bundan böyle, San Francisco'da yerleşip ticâretle uğraşacakmış.»

Delikanlı ve Chan birbirlerine baktılar. Delikanlı, «Artık kolay kolay izi bulunmaz.» dedi ümitsizce.

Charlie Chan iç geçirdi. «Belki de Eddie, eski arkadaşı Jerry Delaney'in öldüğünü öğrenmiştir...»

Garson sipârişleri getirdi. Sessizce yemeklerini yediler. Charlie Chan bir ara, şarkıcı kadını hatırlattı.

«Son durak Norma Fitzgerald» dedi.

Yemek biter bitmez kalkalım demekti bu, delikanlı anladı.

Paula Wendell,«O da mı cinâyet şebekesinden yoksa.» dedi hafif bir serzenişle.

Chan, «Hayır küçükhanım.» dedi «Sâdece eski bir tanıdığını soracaktık kendisinden.»

Genç kız, Bob Eden'e baktı. «Hem benimde Eldorado'ya dönmem gerekiyor.» dedi. «Yeni senaryo için Mekân! tesbiti yapacağım.»

Bob Eden, «Nerede?» diye sordu.

«Petticoat Mâden Ocakları'nda» diye cevap verdi genç kız.

Delikanlı, «İstersen berâber gideriz?» dedi samimi bir sesle.

Genç kız, «İyi olur,» diye karşılık verdi. «Terk edilmiş bir mâden ocağına yalnız başına gitmek pek hoş değil doğrusu.»

Büyük stüdyonun çıkış kapısına yürüdüler.

Bob Eden, genç kızın elini tuttu. «Biz yarın Eldorado'da olacağız.» dedi. «Telefon edebilirsen çok memnun olurum.»

Charlie Chan'da, gösterdiği yakınlıktan dolayı teşekkürlerini sundu ve ayrıldılar.

Çinli dedektifin ısrarı üzerine, Normal Fitzgerald ile yapılacak olan görüşmeye, Bob Eden, yalnız gitmek zorunda kaldı.

Charlie Chan, tiyatro müdüriyetine telefon ederek, şarkıcı kadının kaldığı otelin adresini aldıktan sonra, İyi şanslar! dileyerek, delikanlıyı uğurladı.

Bob Eden, heyecanla Wynnwood Oteli'nin yolunu tuttu.

Müracaatdaki adama, Normal Fitzgerald'la mühim bir hususta görüşmek istediğini bildirip, otelin barına geçti.

Norma Fritzgerald, orta yaşını geçmiş olmasına rağmen genç kız görünüşünü koruyabilmiş, kırk yaşlarında bir kadındı.

«Bob Eden siz misiniz?» diyen sesinde, insanın içini karıştıran bir ahenk vardı.

Barın loş aydınlığında, Bob Eden, kadının cazibesine kaptırmıştı kendini.

«Evet hanımefendi» dedi hayranlıkla.

Norma Fitzgerald, serbest bir hareketle, karşısına oturdu. Kadının yemyeşil gözlerine bakmak, daha da çarptı delikanlıyı. Bu sebeple de, Norma'nın, «Mühim bir hususta görüşmek istemişsiniz?» diyen suâlini birden kavrayamadı. Önce, «Ya» sonra da «Şey» diye kekeledi. «Şey... Size eski bir dostu soracaktım...»

Kadın gözlerini delikanlıdan ayırmadan gülümsedi. «Hangi eski dostu acaba? Bay Eden?»

«Jerry Delaney'i» dedi Bob Eden. Yüreğinin vuruşları hızlanmıştı. «Herhalde hatırlarsınız...?»

Norma Fitzgerald, sanki başka bir şey beklermişcesine durgunlaştı.

«Hatırlamaz olur muyum...» dedi belli belirsiz bir can sıkıntısıyla. «Ne var, ne yapıyormuş, Jerry'cik, bir haber var mı?»

Esner gibi yapıp, elinin tersiyle ağzını kapadı.

«Bir haber yok Bayan Fitzgerald.» dedi. «Ben de, Jerry'i sizden soracaktım...»

Kadın kayıtsızca, «Eski arkadaşıyım demiştiniz» dedi.

Delikanlı başını salladı. «Tabiî eski arkadaşız, ama son günlerde adresini kaybettim.» dedi. «Bir iş teklifi yapacaktım kendisine de, mutlaka bulmam gerekiyor.».

Norma Fitgerald, üst üste attığı bacaklarını değiştirdi. «Nereden tanırsınız Jerry'i Bay Eden?» diye sordu.

Delikanlı, «Jack Mc Guire'nin yerinden» dedi sesini titretmemeye çalışarak. «Hani şu 44. Caddedeki...»

Kadın, «Ya,» dedi. «O zaman Jack'ı da tanırsınız?»

Bob Eden, «Elbette.» diye devam etti. Bahsi Mc Guire'den kurtarması gerekiyordu. «Jerry için endişe ediyorum Bayan Fitzegerald.» dedi. «Sakın başına birşey gelmiş olmasın?»

Norma Fitzegerald, kaşlarını çattı. «Ne gibi?» dedi sıkıntıyla.

Bob Eden'in dudakları kurumuştu. «Geçen hafta, Çarşamba günü. Barstow'a gitmiş Jerry, o günden beri de kendisinden bir haber alamadım...» dedi.

Kadında telâşlandı. «Yoksa bir kazâya mı uğradı?»

Bob Eden, Nihayet biraz alâka duyabildi! diye sevindi. Sonra başını öne eğerek, kısık bir sesle konuştu.

«Bilinmez ki Bayan Fitzgerald. Oldum olası, tehlikeli işlere karışmayı sever Jerry.»

Kadın bir süre konuşmadı. Neden sonra. «Bilirim» diye iç geçirdi. «Yine İrlandalı damarı tutmuştur. Bir türlü uslanmadı şu kızıl saçlı oğlan...»

Bob Eden, «Haklısınız.» diye doğruladı.

Norma Fitzgerald, hafifce doğruldu. Gözlerine garip bir pırıltı yerleşmişti. «Jerry'yi, Mc Guire'den tanıdığınızı söylemiştiniz, değil mi?» dedi.

«Evet.»

Kadın ayağa kalktı. Yırtıcı bir tavırla genç adama dikti gözlerini Evet de ne zamandan beri kızıl saçlı oldu Jerry? diye bağırdı.

Az önceki hanımefendi, yerini, şirret bir mahalle kadınına bırakmıştı. «Sen daha çok toysun evlât.» diye devâm etti. «Yakışıklı olmakla polislik yürümez. Hem Jerry Delaney, ne cehennemdedir bilmiyorum, bilsem de sana söyleyecek değilim... Hadi bas git şimdi...»

Bob Eden ayağa kalktı. «Her şeye rağmen, yine de sesiniz çok güzel Bayan Fitzgerald.» dedi kibarca.

Kadın umursamadı. «Güzelse, açar televizyonu dinlersin...»

Daha sonra Barstow'a dönüş treninde, Bob Eden, şarkıcıyla aralarında geçen konuşmaları naklederken renkten renge giriyordu.

«Benim acemi polisliğim de burada biter.» diye sözlerini bağladı. «Anlayacağın kadın benimle düpedüz alay etti...»

Charlie Chan, «Hiç üzme canını.» diye teselli etti genç dostunu. «Nasıl olsa, size iki yüzlülük etmeyecek bir hanım arkadaşınız var...»

Bob Eden efkârını dağıtmak için sigara vaktı. «Hep bu Allahın belâsı inciler yüzünden.» diye homurdandı. «Bize ne Madden'in cinâyetinden, bize ne yarı kör yarı deli bir bunağın anlattıklarından...» Az durdu. «Boşu boşuna rezil oldum» diye sitem etti. «Memleketin polisi var, gidip onlara anlatalım dedim kaç defâ dinlemediniz...»

Tren, Barstow'a yakın istasyonlardan birinde durmuştu. Charlie Chan, delikanlının kolunu dürttü.

«Polise gitmemize lûzum kalmadı artık.» dedi endi-

şeli bir sesle. «İstesek de istemesek de, polisin elinden kurtulamayız...»

Genç adam dedektifin işâret ettiği tarafa baktı.

Oturdukları vagonun birkaç metre ilersinde, Müfettiş Bliss, şüpheci gözlerini üstlerine dikmişti.

Charlie Chan, «Ah Kim için, tevkif müzekkeresi çıkarmışa benziyor.» diye mırıldandı.

Ya Delaney Değilse...

İkisinde de ne konuşma isteği ne de hâli kalmıştı. Geceyi, Barstow'da geçirmeye karar verip, istasyon civârında rastladıkları ilk otele daldılar. Odalarına çekilirlerken, Charlie Chan : «Ben sabah, siz de öğle treniyle Eldorado'ya dönelim Bay Eden,» dedi. «Yoksa yine başbaşa yakalanırız...»

Genç adam, cevap yerine başını sallamakla yetindi.

Ertesi sabah uyandığında, ilk işi soğuk bir duş yapmak oldu. Gece, bir öncekinden çok daha berbat ve buhranlı geçmiş, genç adam ancak sabaha karşı dalabilmişti.

Duş ve kahvaltıdan sonra, Eldorado'ya giden 11.20 trenine yetişmek için aceleyle otelden ayrıldı.

Eldorado'ya varır varmaz, Will Holley'e uğradı. Gazeteci, her zamanki güleç yüzüyle, kapıda karşıladı delikanlıyı. Charlie Chan'ın erkenden büroya gelerek elbise değiştirdiğini söyledi. Bob Eden umursamadı.

Holley, «Ne o yoksa, münâkaşa falan mı ettiniz?» diye sordu.

Delikanlı, «Hayır ama, artık faraziyelerden bıktım.» dedi somurtuk bir suratla.

Holley, «Önce geç şöyle otur.» diye yumuşatmaya çalıştı. «Herhalde sabrın taştı...»

Bob Eden, gazetecinin gösterdiği koltuğa çöktü. Birer sigara yaktılar.

Bob «Ne olursa olsun, bu gece incileri teslim edeceğim.» dedi kararlı bir sesle.

Holley, «Haklısın» diye omuzuna vurdu. «Haklısın

ama, Madden gibi birinin cinâyetini ispat edebilmek de, böyle bir iki günde olmaz...»

Bob Eden bir süre cevap vermedi. Evet, Charlie Chan'da haklıydı, fakat artık dayanma gücü kalmamıştı. Hele müfettiş Bliss'in, her an çiftliğe gelerek dedektifi tevkif etmeye kalkması ihtimâlini düşünmek, içine kasvet veriyordu.

Yine Holley konuştu. «Bak mühim birşey daha öğrendim.» dedi. «Madden şimdi de buradaki bankadan elli bin dolar çekmek istemiş. Müdür söyledi bana. Yarın alacakmış parayı...»

Bob Eden, «Senin dediğin gibi iste,» dedi neşesizce. «Madden'e şantaj yapıyorlar...» ve beni alâkadar etmez dercesine ötelere çevirdi bakışlarını.

Gazeteci, Eden'in çocukca küskünlüğüne gülümsedi. «Paula burada.» dedi yumuşak bir sesle. «Mâden Ocakları'na gidecekmiş...»

Genç adam yerinden fırladı. «Nasıl da aklımdan çıkmış.» dedi telâşla. «Paula ile buluşacaktık bugün.»

Holley, «Hadi seni çiftliğe götüreyim.» dedi.

Delikanlı, gazetecinin teklifini ikiletmedi. Holley'in baskı dâiresine bâzı emirler vermesinden sonra, Horace Greeley'i harekete geçirdiler.

Bob Eden, çiftliğin demir kapılı girişinde gazeteciye teşekkür ederek, arabadan indi.

Villâya girdiğinde, oturma odasında, Madden'i gördü, Milyoner, önüne yığdığı gazete ve mecmuaları karıştırıyor, anlaşılan vakit öldürmeve çalışıyordu. Gelisini belirten bir öksürükle yanına yürüdü. Madden, gözlüğünün üstünden delikanlıya baktı.

«Ah nihâyet.'» dedi fazla beklemiş gibi, gözlüğünü önüne koydu. «Draycott bulundu mu delikanlı?»

Bob Eden, koltuklardan birine yerleşti. «Evet efendim.» dedi «Phillimore Âilesi'nin İncileri bu gece saat sekizde elinizde olacak...»

Madden, bunca gecikmenin peşinden böyle bir son ümit etmiyordu. «Nasıl yani?» diye sordu şüpheyle. «Yoksa Draycott'u buraya mı çağırdınız?»

Bob Eden, «Hayır.» dedi, «Saat sekizde incileri ben alacağım ve size devredeceğim. Siz de Ç eki imzâlayacak-

sınız, bu hengâmeli satış işi de çok şükür bitmiş olacak...»

Madden, delikanlının sözlerine dudak büktü. «Tabiî yeni bir tehir olmazsa» dedi yarı alaylı bir şekilde.

Genç adam, «Olmayacak Bay Madden,» dedi bastıra bastıra, «Artık tehir falan yok...»

Madden, «Şimdi anlaşıldı.» dedi kaşlarını çatarak. «Demek daha önce, maksatlı olarak incileri vermemezlik ettin.»

Bob Eden, durakladı. Artık açık açık konuşmanın sırası geldi! diye düşündü.

«Onun gibi birşey Bay Madden.»

Milyoner, düşüncesinde haklı olduğunu anlayınca, yumuşadı. «Söyle bakalım evlât, neden şüphelendin de incileri vermekten kaçındın?»

Bob Eden, milyonerin gözlerine baktı. «Sualinizi cevaplamadan önce, kat'i olarak bilmek istediğim bir durum var efendim.» dedi tok bir sesle. «Şu randevu yerini niçin değiştirdiniz?»

Madden, «Yine mi randevu değişikliği.» diye gülümsedi. «Ne var bu kadar telâşlanacak, bir türlü anlamadım.» Az bekledi. Bob Eden'in cevap vermediğini görünce anlatmaya başladı. «Bildiğiniz gibi, kızımla birlikte doğu gezisine çıkmayı tasarlamıştım, fakat bazı beklenmedik durumlar sebebiyle, bu geziyi iptâl zorunda kaldım. Kendi kendime, İncileri burada alır, sonra da New-York'a dönerim! dedim ve babana telefon ederek kolyeyi çiftliğe göndermesini istedim... Bütün mesele bu. Ama baban kuruntu edip, bunca günü kaybettirdi bana...»

Bob Eden, tatmin olmamıştı. «Kızınız sizi New-York'ta bekleyecekti galiba.» dedi. «Benim aklımda böyle kalmış!»

Madden, keskin bakışlarını delikanlıya çevirdi. «Böyle bir karar yoktu.» dedi sertçe. «Evelyn, Los Angeles'teki evde kalıyor şimdilik...»

Genç adamın yüreği ağzına geldi.

«Merâkım için özür dilerim Bay Madden.» dedi kısık bir sesle. «Acaba ne kadar oldu kızınız Los Angeles'e gideli?»

Madden hiç beklemeden cevapladı. «Geçen Salı günü».

dedi. «Bana bir telgraf çekmişti ama buraya gelmesini istemedim doğrusu. Thorn, Barstow'da Evelyn'i karşıladı ve Los Angeles'e gitmesini istediğimi kendisine söyleyip, trene bindirdi.»

Eden, «Ya» dedi. «Herhalde sağ sâlim Los Angeles'e varmıştır Bayan Evelyn?»

Madden, «Birgün sonra, yani Çarşamba günü gidip gördüm kızımı Bay Eden!» dedi sinirli bir şekilde. «Şimdi biraz da siz konuşunda ben dinleyeyim. Neymiş şu şüpheleriniz, öğrenelim artık...»

Delikanlı. «Shaky Phil Maydorf» dedi birdenbire...

«Kim?»

«Shaky Phil, hani Mc Callum takma adıyla villâyı ziyâret edip, pokerde beni söviişleyen adam...»

Madden delikanlıya eğildi. «Yâni adam takına isimle mi dolaşıyor diyorsun?» dedi.

Eden, «Evet» dedi gayet kat'i olarak «Çünki Maydorf'la San Francisco'dan tanışırız?»

«Nasıl tanışırsınız?»

Bob Eden, Shaky Phil Maydorf'un, incilerin geleceği gün kendisini tâkip ettiğini anlattı.

Madden, «Daha önce bana neden haber vermediniz?» diye sinirlendi. «Kendi başınıza işler çevirmeye kalkmışsınız...»

Genç adam, «Ne bileyim Bay Madden. Ben tanıyorsunuz sanıyordum.» diye kendini müdafaa etti.

Madden'in gözleri byüdü. «Deli misin sen oğlum. Nereden tanırım elin serserisini ben...»

«Herneyse bu gecikmeden ben mes'ul değilim yâni Bay Madden. San Francisco'dan beri incilerin peşinde dolaşan bir adamı sizin evinizde görünce ihtiyatlı davranmak gerektiğini düşündüm. Bu da hakkımdır herhalde.»

Bob Eden'in sözlerinin doğruluğunu milyoner de anlamıştı. Nitekim, kısa bir sessizlikten sonra, yorgun bir s esle konuştu.

«Kabahat biraz da bende. Beklenmedik işler çıktı başıma...»

«Ne gibi dertler Bay Madden?»

Madden söylediğine pişman olmuşcasına «Mühim değil evlât» diye kestirip attı. «Benim birtakım şahsî işlerim sarpa sardı, o kadar...»

Bob Eden, milyonerin bu zayıf anından yararlanmak dileğiyle ; «Ben kör değilim Bay Madden» dedi itimât telkin eden bir sesle. «Başınızda bazı dertler var ve bende elimden geldiği kadar size yardımcı olmak istiyorum...»

Madden üzüntüsünü gizlemeye gayret ediyordu. Başını odanın dibinde bir yerlere çevirdi. Avurtları çökmüştü birdenbire.

«Bunu da atlatırım» dedi fısıltı hâlinde. «Ben ne tuzaklardan kurtulmuş adamım...»

Biraz durdu. Derin bir nefes aldı. Kendine güveni yerine gelmişti. «Demek sekizde sizinle işimiz bitiyor evlât.» dedi samimiyetle. «Yardımcı olmak isteyişin için de teşekkür ederim... (Ayağa kalktı) Sıcak bastırdı» dedi. «Biraz dinlenmek sinirleri yatıştırır.»

Yatak odasına doğru yürüdü.

Bob Eden de milyonerin tavsiyesine uydu. Yatak odasına gitmeden önce, Ah Kim'e ayaküstü, Evelyn Madden'in Los Angeles'de olduğunu söyledi.

Charlie Chan'ın aklı başka yerdeydi. «Thorn ve Profesör döndüler.» dedi «Arabaya baktım yine otuzdokuz kilometre yapmışlar.»

Bob Eden omuzlarını silkti : «Kırmızı toprak da bulaşmış mı bâri?»

Dedektif, delikanlının alaycı konuşmasını anlamamış gibi davrandı. «Var ya Bay Eden, hem de eskisinden daha çok...»

Bob Eden başını salladı. Paula Wendell'i sordu. Aramadığını öğrendikten sonra. «Akşam yemeğinde görüşürüz.» deyip yatmaya gitti.

Oturma odasındaki saat yediyi vururken Bob Eden, yemek masasındaki yerini aldı. Biraz sonra Thaddeus Gamble de geldi.

«Özlettiniz kendinizi Bay Eden.» dedi yapmacık bir neşeyle «İşlerinizi kolayladınız umarım...»

Delikanlı da neşeli bir poz takındı. «Elbette profesör. Ya sizinkiler ne âlemde?»

Gamble yutkundu. «Benim araştırmalar da ilerliyor işte.»

Ah Kim yemek servisini dolaştırmaya başlamıştı. Ev sahibi P. J. Madden'in çatılı kaşlarından, yemekte ko-

nuşma dinlemek istemediği belliydi. Bob Eden. dostunun pişirdiği lezzetli yemekleri atıştırmayı, Gamble'a lâf yetiştirmeye tercih etti.

Yemek bitince, hep birlikte, oturma odasına geçtiler. Madden bir püro yaktı. Thaddeus Gamble da, târifsiz bir pişkinlik gösterisiyle, milyonerin püro kutusuna el attı. Bob Eden Madden'in yüzünün renginin değişmesine gülmemek için zor tuttu kendini.

Thorn televizyonda bir reklâm programı bulmuş, onu dinliyordu. Madden, profesöre olan hıncını ondan çıkardı.

«Ya kapa şu zırıltıyı, yahut doğru dürüst bir yer bul. (Biraz durdu.) Yok kapama da Los Angeles'i aç...» diye bitirdi.

Thorn azarlamayı sineye çekti. Sert bir hareketle istenilen istasyonu ekrana getirdi.

«Gelecek program tekrar buluşmak üzere hoşçakalın» diyen bir kadın spikerin ardından, şık giyimli bir adam göründü.

«Los Angeles televizyonu, Norma Fitzgerald'in virminci sanat yılı dolayısıyla hazırlanan programı sunar...»

Madden öne doğru eğilip, pürosunun külünü tablaya silkeledi. Thorn ve Gamble'de alâkadar olmuşlardı.

«İyi geceler» diye başladı Norma Fitzgerald, o boğuk ve büyüleyici sesiyle. «Çoktanberi ilk defâ çıkıvorum karşınıza. Önce beni unutmayan dostlarıma ve beni seven bütün dinleyicilerime teşekkür ederim. Bana mektup yazanları, tek tek cevaplamam ne yazık ki imkânsız. Ama aralarından birkaçına, eğer beni dinliyorlarsa, buradan cevap vermek istiyorum. Meselâ, genç kızlık arkadaşlarımdan Sadie French'in evlenip iki çocuk annesi olduğunu ve hâlen Santa Monica'da oturduğunu öğrendim. En kısa zamanda kendisini arayacağım. Dün elime geçen bir başka mektup da sevgili Jerry Delaney'den...»

Bob Eden kalbinin duracağını sandı. Madden, hafifçe öksürdü. Thorn'un ağzı açılmış, suratına şaşkın bir ifâde yerleşmişti. Thaddeus Gamble, pürosunu gürültüyle tablaya bastırdı. Yemek masasını toplamakla uğraşan Charlie Chan da elinde tabaklarla, kalakalmış, televizyonun grili beyazlı ekranında konuşan kadına bakıyordu.

«Evet eski dost Jerry, nihâyet beni hatırlayıp, bir mektup yazmış. Mektubu dün gece elime geçti. Böylece onun da sıhhatte ve yaşıyor olduğunu öğrenmiş oldum çok şükür...»

Birden, «Kapa şu makinayı Thorn» diye gürledi Madden. «Karı arkadaşlarını reklâm edecek galiba...»

Thorn daldığı şaşkın oturuştan silkininceye kadar delikanlı atılıp karарttı televizyonu.

Odayı derin bir sessizlik kapladı. Bob Eden masa başındaki Charlie Chan'a baktı. Dedektif, gözlerini Madden'e dikmişti. Madden koltuğunda kaykılmış, tavana doğru üflediği pürosunun dumanlarını seyrediyordu.

Thorn kitaplığa uzanarak kalın bir cilt çekti. Profesör de önündeki kitaptan notlar almaya, orasını burasını çizmeye başladı.

Charlie Chan tepsiye doldurduğu tabaklarla odadan çıktı. İçersini kaplayan sessizliğe rağmen genç adam büyük bir huzursuzluk duyuyordu.

Sualler kafasında birbirini kovalıyor, Louie Wong'un bıçaklanışına, ihtiyar Cherry'nin anlattığı esrarengiz cinâyet sahnesi karışıyordu. Birden üç adamın yanında oturmaya daha fazla tahammül edemeyeceğini hissetti. Usulca yerinden kalkıp, mutfağa doğru yürüdü.

Mutfağın kapısında genç adamı, Charlie Chan karşıladı. Islak ellerini kurulayarak, burda olmaz, dercesine, villânın arkasındaki kilere götürdü.

Kilere girdiklerinde. «Vaziyet berbat» dedi Bob Eden. «Jerry Delaney sıhhatte ve yaşıyormuş. Ne buyurulur?»

Dedektifde ümitsizliğe kapılmıştı. «İncileri verelim bitsin» diye fısıldadı üzüntüyle.

Delikanlı şaşırdı. «Jerry Delaney değilse bile bir başkası öldürüldü burada» dedi. «Louie Wong demek istiyorum. Hiç değilse bunu gördük...»

Chan, «O da müfettiş Bliss'in bileceği iş» dedi. «Bizim için yapılacak fazla bir şey yok. İnsanoğlu başına geleceklerden kaçınamaz demiş Kong Fu Tse, Louie Wong'un kaderinde de bıçaklanmak yazılıymış...»

Genç adam diretndi. «Belki de olanlara yanlış mânâ verdik. Elde ettiğimiz ipuçlarını değerlendiremedik...»

Charlie Chan, delikanlıya susmasını işaret etti. Ön bahçeye giren otomobilin gürültüsünü dinlediler.

Bob Eden aceleyle biber ağaçlarının yanındaki çite açılan kapıdan dışarı süzüldü. Olanca gücüyle ön tarafa koştu. Villânın köşesini döndüğünde, Will Holley'le yüz yüze geldi.

Gazeteci, «Hay Allah ödüm patladı» dedi heyecanlı bir sesle. «Ben de seninle konuşmaya gelmiştim...»

Bob Eden, «Bir şey mi oldu?» diye sordu.

Holley, «Şey... Paula Wendell.» dedi telâşla.

Genç adam hırslandı. «Yoksa Paulaya bir şey mi oldu? Konuşsana...»

Gazeteci alnında biriken terleri kuruladı. «Paula Wendell, sabah erkenden Petticoat Mâden Ocakları'na gitmişti. Şimdiye kadar çoktan dönmesi gerekirdi de meraklandım. Acaba sana uğradı mı diye soracaktım.»

Bob Eden, «Aramadı» dedi kısık bir sesle. «Ben de telefon eder diye bekliyordum.»

Bir süre kıpırdanmadan durdular. Sonra Bob Eden, «Haydi atla arabaya,» dedi. «Şu mendebur mâden ocağına gidelim bir...»

Greeley'e binerlerken, dedektif yetişti. «Alın yanınızda bulunsun.» diye beylik tabancasını uzattı. «Belki işe yarar...»

Genç adam, dedektifin teklifini geri çevirdi. «Sende dursun Charlie. Biz iki kişiyiz. (Gazeteciyi dürttü.) Hadi gazla Holley...»

Greeley'in motörünün gürültüsü, bahçede akisler yaptı. Verandaya çıkan Madden'i gördüler.

Milyoner aksi bir sesle: «Hey ne oluyor, durun bakalım» diye bağırdı.

Madden'in sesi, eski model otomobilin egzos patırtısına karıştı. Will Holley, arabayı şoseye çıkarmıştı bile.

Az ilerde, birdenbire bir çift far parladı karşılarında. Holley güçlükle direksiyona hâkim olabildi. Sola kırmakla müthiş bir çarpışmadan kurtardılar kendilerini. Öteki araba, hiç bir şey olmamışcasına hızla yanlarından geçip gitti.

«İstasyondaki kiralık taksilerden biriydi» diye soludu Holley. «Yarın gösteririm ben ona.»

Bob Eden, «Arkada bir adam oturuyordu, ama iyice seçemedim» dedi. «Çiftliğe mi gidiyordu dersin?»

Gazeteci arabasını, çakıllı, çukurlu daracık bir patika yola sokmuştu.

«Belki» diye cevapladı. «Dönüşte kim olduğunu öğrenirsin nasıl olsa.»

Eski otomobilin her yanından, gıcırtılar, vınlamalar yükseliyordu. Bob Eden daha hızla gidemeyeceklerine sıkıldı.

Zaman sanki yavaşlamıştı. Her dakika bir öncekinden daha uzunmuş gibi geçmek bilmiyordu. Genç adamın merâkının yerini, bilemediği bir korku almıştı şimdi. Terkedilmiş bir mâden ocağında her şey gelebilirdi insanın başına. Hiç beklenmedik bir anda kalas düşer, toprak kayması olur yahut bir ocak çöküverirdi.

Gazeteciye baktı. Holley'in çeneleri kenetlenmiş, gözleri patikanın gittikçe artan yokuş yukarı virajlarına takılmıştı.

Bob Eden, «Daha çok var mı?» diye sordu, sâkin görünmeye çalışarak.

Gazeteci. «Üç beş kilometre arası» diye cevap verdi.

«Kızın başına bir kazâ gelmemiş olsa bâri» dedi Eden.

Yeniden arabanın sallanmalarına kaptırdılar kendilerini. Dar ve dik yokuş bitmişti.

Karşı tepeden yükselen ayın altında, önlerinde uzanan kanyon yer yer ışıldıyordu.

Eden, «Biraz dursana, aklıma bir şey geldi» diye konuştu.

Holley frene bastı.

«El fenerin var mı?»

Gazeteci torpito çekmecesini açtı. Ufak bir el feneri çıkardı. Delikanlının peşinden indi. Birlikte patikayı tetkike koyuldular.

Tozlu yolda, birbirlerine karışmış lâstik izleri vardı. Holley, izlerden kalın tırtıllı olanını işâret etti.

«Şu Paula Wendell'in otomobilinin lâstiklerine benziyor. Ama sâdece gidiş izleri yer etmiş. Görebiliyor musun?»

Genç adam, «Evet» diyebildi.

Tekrar Greeley'e bindiler.

Eden, «Paula geri dönmemiş...» dedi sıkıntıyla.

Holley motörü çalıştırdı. Yokuşun dibindeki vâdiye

kadar kıvrımlar çizerek uzanan patikayı yutmaya başladı tekerlekler.

Son viraja girdiklerinde, «Yanlış hatırlamıyorsam, buralarda bir yerde olmalı mâden» dedi Will Holley.

Eden, oturduğu yerde dikkat kesildi. Hakikaten dönemecin bittiği yerden az ötede, Mâden'e sapan yolu belirten, bir tabelâyı aydınlattı farlar.

Bir zamanlar, ufak bir kasaba kadar yaygın olan Petticoat Maden Ocağından şimdi, kala kala, bir kaç yıkık duvar ve birkaç gecekondu kılıklı kulübe sağlam kalabilmişti. İnsanlar, altın veya gümüş buluruz ümidiyle bu evleri kurmuşlar, sonunda da tabiat ana'nın sırvermezliği karşısında yenilmişler ve başka topraklara göç etmek zorunda kalmışlardı.

Gümüş mâdeni'nin hemen yanıbaşındaki kalıntılar arasında kunt bir taş yapı, hiçbir yıkıntıya uğramaksızın sapasağlam duruyordu.

Holley, «Hâpishane» diye gülümsedi. «Nedense insanlar mahkûmları sıkı güvenlik altında saklamayı huy edinmişlerdir dâima...»

Bob Eden, uzanıp farları söndürdü. «Galiba hapishânede ışık gördüm.»

Hâpishânenin demir parmaklıklı penceresinden sızan ışık iyice seçiliyordu.

Bob Eden. «Duralım da ne yapacağımızı düşünelim» dedi yavaşça. «Baksana hâpishâne boş değil...»

«Keşke Charlie'nin silâhını alsaydık» dedi Holley pişmanlıkla.

Eden, «Bırak şimdi yakınmayı» dedi sertçe. «Şöyle birşey geldi aklıma. Ben arabadan ineyim, sen yavaş yavaş, hâpishânenin önüne ilerle. Tamam mı?»

«Tamam da, sonra ne olacak?»

«Sonrası, ben seni, arkadan tâkip edeceğim. Herhangi bir durumda, geriden saldırıp şaşırtmaca yaparım.»

Holley, «Sen bilirsin» dedi. «Aman dikkatli ol.»

Eden, sessizce arabadan indi.

Greeley, ayın donuk aydınlığı altında, daracık yol boyunca yavaş yavaş ilerleyip, hâpishânenin önüne, âdeta bir barikat düzeni içinde yığılmış bulunan taş bloklarının yanına gelince durdu.

Aynı anda, tıknaz yapılı bir adam kapıya çıktı.

«Yolunu mu şaşırdın yoksa ahbap?» dedi argo bir sesle.

Delikanlı, Shaky Phil Maydorf'un sesini tanıdı.

Holley, «Merhaba» diye karşıladı adamın küstahlığını. «Mâden'de kimse yaşamıyor sanıyordum ben...»

«Demek yaşamak isteyen biri varmış» diye diklendi Maydorf. «Ana yolu arıyorsan, düzgeri dön ve sağa sap.»

Gazeteci aşağıdan aldı. «Yolumu biliyorum» dedi sükûnetle. «Sabahleyin bir hanım arkadaşım, resim çekmek için buraya gelmişti. Geri dönmeyince merâk ettim. Gördünüz mü acaba?»

Maydorf, «Bir haftadır, kimse gelmedi buralara» dedi.

Holley bırakmadı. «Belki siz görmemişsinizdir» dedi. Arabanın kapısını araladı. «Müsaade ederseniz etrafa bir göz atmak istiyorum...»

Maydorf, karşısına dikildi. «Ya etmezsem?»

Holley, adamın elinde parlayan tabancanın namlusunu gördü.

«Tabancalık bir istekte bulunmadım herhalde» dedi.

Maydorf, «İyi ya.» dedi ters ters. «Biz de sana Mâden'de hiç kimse yok diyoruz, hâlâ anlamıyorsun...»

Arabaya yaklaşıp, kapıyı çarparak kapattı. «Güzellikle gitmeye karar verdiysen bu tabancada çalışmaz. Ona göre.»

Gazeteci, alnını sıvazladı. Adama belli etmeden delikanlının nerede olabileceğini araştırdı göz ucuyla.

Maydorf, iyice öne eğilmiş, arabanın penceresine dayanmıştı. «Bak daha sallanıyorsun...» dedi.

Holley, adamı nasıl oyalayacağını düşünürken, Maydorf'un arkasındaki delikanlıyı gördü.

Bob Eden, çevik bir hareketle Maydorf'un tabancalı eline bir tekme savurdu. Tabanca arabaya çarpıp, kaldırıma düştü. Maydorf bu âni hücuma karşılık vermek için geri dönünce, genç adamın ikinci tekmesi de midesinde patladı. İki büklüm dizleri üzerine çöktü, kaldı.

Holley, arabadan fırlayıp, Maydorf'un üstüne çullanırken, Eden'de yere düşen silâhı kaptı.

«Kaldır şu heriif ayağa Holley,» diye seslendi. «Ne diye bekçilik yapıyormuş burada, öğrenelim.»

Gazeteci, bir kolunu sırtına doğru kıvırdığı Maydorf'-u ayağa kaldırdı.

«İçerde bir şey yok» diye soludu Maydorf. «Hem anahtarlar da bende değil.»

Delikanlı, Maydorf'un şakağına dayadı silâhı. Öbür eliyle sür'atle ceplerini yokladı. Maydorf'un bende değil dediği anahtar demeti, arka cebinden çıktı.

Tabancayı, Holley'e uzattı. «Ben içeri giriyorum» dedi. «Dostumuz sana emânet.»

Dışardan bakılınca, küçükmüş hissini veren hâpishânenin içi oldukça genişti.

Bob Eden, büro kısmına yürüdü. Portatif bir yatak, açılır kapanır bir masa ve tavana asılı duran petrol lâmbası, odanın bütün eşyasıydı.

Genç adam, tekrar koridora çıktı. Taş duvara tutuna tutuna karanlık dehliz boyunca ilerlemeye başladı.

Birden az ötesinde kıpırtılar duydu. Durup dinledi. Dehlizin sonundaki hücrede biri geziniyordu. Delikanlı, hızla sesin geldiği yere yürüdü.

Hücrenin kalın celik kaplı kapısına yüklendi. Hiçbir hareket olmadı. Bir daha yüklendi. Kapı sarsılmadı bile. Anahtarı hatırladı. Heyecandan parmakları birbirine dolaşıyordu. Binbir güçlükle, aralarından birini kilide uydurabildi.

Kapı, ağır ağır açıldı. İnce uzun bir kadın, ileri atıldı.

Bob Eden, nerdeyse düşmek üzere olan kadını kucakladı.

«Evelyn Madden» dedi hayretle. «Ya Paula nerede?

«Buradayım» dedi genç kız. Başını çevirince, taş hücrenin derinliklerinden kopup gelen Paula Wendell'i gördü.

Genç kız, Eden'e sarıldı. «Gelirsin diye ümit ediyordum» dedi ağlamaklı bir sesle. «Adama lâf anlatamadan, burada buldum kendimi.»

Bob Eden, kızın yumuşak saçlarını okşadı. «Geldim işte. Hadi çıkalım bu mahzenden...»

Evelyn Madden, mağrur pozlarından vaz geçmiş, kurtarıcısına teşekkür ediyor, karanlık dehliz boyunca, sıkı sıkıya kavradığı elini bırakmamaya çalışıyordu.

Delikanlı birden durakladı. «Duydunuz mu?» diye fısıldadı. «Birisi tahtaları yumrukluyor...»

Evelyn Madden korkuyla sokuldu. Paula Wendell'in avuçlarını ter basmıştı.

Eden, «Holley dışarda bekliyor» diye mırıldandı. «Siz onun yanına gidin, ben de gelirim...»

Kızlar itiraz edecek oldular, ama dinlemedi. Gözleri karanlığa alışmıştı artık. Koşarak, hâlâ yumruk seslerinin aksettiği hücrenin önüne geldi.

Anahtarlarla fazla uğraşmadı bu defâ. Demir kilit, kısa tıkırtılarla açıldı.

Bob Eden, hücredeki adamı görünce, söyleyecek söz bulamadı.

Buyurun İncileri Bay Madden

Eğer Bob Eden, mâdene giderken yanlarından geçen taksideki adamı görebilseydi, Paula'ya olan bütün sevgisine rağmen gerisingeri çiftliğe dönmekten kendini alamayacaktı. Ama olmadı. Birbirlerini göremeden, uzaklaştılar aksi taraflara...

Taksi, Madden Çiftliğine girdiğinde, milyoner verandada durmuş az önce tozu dumana katarak gözden kaybolan, Horace Greeley'in ardından lânetler yağdırmakla meşguldü.

Yolcu, belirgin bir telâşla indi arabadan. Küçük aceleci adımlarla verandaya geldi.

Madden susmuş, yabancıya bakıyordu.

«Adım Victor Jordan, Bay Madden. İncilerini satın aldığınız Sally Jordan'ın oğluyum...»

Milyonerin gözleri parladı. «Memnun oldum Bay Jordan. Biz de sizi bekliyorduk» dedi gülerek. «Nasıl olduysa bu gece sözünde durdu Bay Eden.»

Victor Jordan şaşırdı. «Anlamadım efendim. Nasıl sözünde durdu yâni?»

Milyoner, «Buyrun içeri geçelim» diye koluna girdi. «Bu gece geleceğinizi imâ etmişti Bay Eden.»

Victor durakladı. «Benim geleceğimden haberi yok-

tu ki, size imâ etmiş olsun Bay Madden.» dedi tedirgin bir sesle.

«Canım incileri sizin getireceğinizi söylemedi elbette» dedi Madden. «Kolyenin teslim işinin bu gece saat sekizde yapılacağına söz vermişti.»

Victor, «Sekizde mi?» diye bakakaldı. «Hem incileri ben değil onlar getireceklerdi...»

Milyoner ortada bir gariplik olduğunu sezdi.

«Onlar dediğiniz kim? Bob Eden buraya yanlız geldi.»

Oturma odasına girmişlerdi. Thorn ve Profesör Gamble ayağa kalktılar. Madden, misâfire yer gösterdi. Victor Jordan, kibarca ilişti koltuğa.

«Şey Bay Madden, Bob Eden'in yanında Charlie Chan olacaktı» dedi. Milyonerin durumdan habersiz olduğunu fark edince, «Charlie Chan» diye tekrarladı, korka korka. «Honolulu Polis Teşkilâtında çalışan dedektif yâni».

P.J.'nin suratı değişti. «Çinli dedektif mi?»

«Evet Bay Madden. Zâten annem de kolyeyi Charlie Chan'a emânet etmişti...»

Thorn ve milyoner bakıştılar. Gamble, odanın bir köşesine çekilmiş, ilgiyle dinliyordu.

Madden, «Demek incileri bir Çinli ile yollamıştı anneniz?» dedi hırsla.

Victor hem başıyla, hem de diliyle doğruladı. «Evet efendim. Öyle sanıyorum ki inciler de hâlâ kendisindedir».

Milyoner «Yeter» diye kesti. «Eden kaçtı ama Çinli burada.» Hışımla koridora yürüdü. «Ah Kim» diye bağırdı öfkeyle...

Sonra odanın bir ucuna çekildi. Yanında çalıştırdığı Çinli'nin kimliğini açığa vurmak için başarılı bir oyun oynayacaktı. Nitekim Charlie Chan, uzun koridoru soluk soluğa koşup da, birdenbire oturma odasına dalınca, Victor Jordan'ın karşısında buluverdi kendini.

Genç mirasyedi, gerek saygı duyduğu milyoner iş adamından, gerekse Çinli'nin gençlik günlerinde babasının çiftliğinde hizmet etmiş olmasından aldığı cesâretle: «Nedir yaptığınız bu saçmalıklar Charlie. İzahat verin,» diye çıkıştı.

Dedektif nefes bile almıyordu. Madden gürledi.

«Söylenenleri duydun. Bir an önce konuşmaya baş‵‐ yoksa hakkında hayırlı olmayacak, bilesin...»

Charlie Chan vakarla dikleştirdi başını. «Evet Bay Madden» dedi kendine güvenli bir sesle. «Victor Bavan Sally Jordan'ın oğludur ama inciler ona değil, annesine âittir. Bu sebeple de kolyeyi şimdilik ortaya çıkarmıyacağım.»

Mirasyedi bozuldu. «Buraya bak Charlie» dedi. «Ben yalan mı söylüyorum yâni. Eğer bana inanmıyorsan, te al oku. Oku da, geçte olsa, aklını başına toplaman gerektiğini öğren...»

Çinli dedektif, genç adamın uzattığı kâğıttan, Sally Jordan'ın yazdığı izin kelimelerini okudu.

«Buna rağmen, Bob Eden çiftliğe dönmeden, incileri size veremeyeceğim Bay Madden» dedi kelimelere bastırarak.

Victor Jordan, daha da kızdı. «Sana ne emir verilmişse onu yap Charlie» dedi. «Eden bizi alâkadar etmez.»

Chan bir süre önüne baktı. Sonra isteksizce beline uzandı eli.

«Buyurun incileri Bay Madden» dedi hoşnutsuz bir sesle.

Madden, kolyeyi kaparcasına aldı. «Nihayet...» diye söylendi.

Gamble, gerilerden yaklaşmış, milyonerin parmakları arasında parıldayan incilere dikmişti gözlerini.

Chan, yine müdahale etti. «Bay Madden, acaba bir makbuz imzalar mısınız?»

Milyoner bir şey söylemeden yazı masasına yürüdü. Haşmetli koltuğuna oturdu. İnci gerdanlığı, kadife kaplı sümenin üstüne yerleştirdi.

«Makbuz çoktan hazır dedektif bey» dedi alayla.

Yandaki çekmecelerden birini çekip, daktilo ile yazılmış bir kâğıt çıkardı. Dolmakalemle altına ismini ekledi. Victor'a bakarak konuştu.

«İyi ki geldiniz Bay Jordan. Yoksa parasını ödediğim malımı kurtaramayacaktım bu iki sivri akıllıdan.»

Dedektifin yumuk gözleri kısılmıştı. Belli etmemeye çalıştığı öfkesiyle milyoneri süzüyordu.

Madden, makbuzu Viktor'a uzatmıştı. Birden, dedektifin hızla masaya atladığını gördüler.

Daha ne olduklarını anlayamadan, Charlie Chan, kadife sümenin üstündeki kolyeyi kapıvermişti.

Madden yerinden fırladı. «Bu herif zır deli» diye böğürdü.

Charlie Chan, «Sus bakalım» dedi yumuşak bir sesle. «Oldu olacak birazcık daha bekle.»

«Oldu olacak ha» diye bağırdı milyoner. Sonra, kendisinden beklenmeyecek bir el cabukluğu ile iç cebinden bir tabanca çıkardı. «Bekletmek nasıl olurmuş, şimdi anlarsın.»

Şimşek rengi bir parıltı yanıp söndü. Madden acıyla haykırdı. Tabancası elinden kayıp halının üstüne düştü.

Charlie Chan, milyonere nişanladığı tabancasını indirmeden, ipekli mendilini önüne attı.

«Sar şu bileğini» dedi tiz bir sesle. «Sonra da geç şuraya otur.»

Thorn'a dönüp, iskemlelerden birini odanın ortasına taşımasını işaret etti. Thorn istenileni yaptı hemen.

Öfkeden, Madden'in gözleri büyümüştü. Ne var ki, Çinli'nin de şaka eder gibi bir hâli yoktu. Geçip, iskemleye oturdu.

Dedektif, «Sizler de birer iskemle edinin» dedi.

Thorn ve Gamble, ağızlarını açmadan emre uydular. Chan, Victor'a baktı.

«Hadi bakalım sen de» dedi sertçe. «Sen de çek bir iskemle.»

Victor Jordan sinirlenecek oldu. Chan üstüne yürüdü. «Sana geç otur dedim.»

Mirasyedi ezile büzüle taşındı üç adamın yanına.

Dedektif de, Madden'in yere düşürdüğü tabancayı alarak, yarım dâire şeklinde dizdiği adamların karşısına yerleşti.

«Şimdi bekleyeceğiz» dedi rahat bir sesle.

Madden, «Ne bekleyeceğiz?» diye sordu, bileğine sardığı mendili sıkarak.

«Bay Eden'i» dedi Çinli. «Anlatacaklarımı o da duysun...»

Odayı, duvardaki antika saatin muntazam tiktakları doldurdu. Chan, ırkına has bir sabırla, kıpırdamaksızın oturuyor, silâhını ve gözlerini üstlerinden ayırmıyordu.

Sessizliği Victor bozdu. «Sen aklını kaçırmışsın Charlie» dedi. Ve böylesine zengin bir adama bunlar yapılır mı gibisinden dedektife baktı.

Charlie Chan, oralı olmadı. «Belki» dedi kısaca. «Hele bir Bay Eden gelsin.»

Sözlerini bitirmişti ki, ön bahçeden motör ve fren sesleri aksetti. Ddektif ayağa kalktı. «Fazla sürmedi» dedi gülümseyerek. «İşte geldi.»

Verandayı geçen ayak seslerini dinlediler. Adımlar, camlı giriş kapısının önünde durmuşlardı. Arkasından, saygılı bir şekilde vuruldu cama. Dedektifin dudaklarındaki gülücük kayboldu.

İri yarı cüssesi ve kırmızı suratıyla müfettiş Bliss içeri girdi. Yanında boyca kendine yakın, ince yapılı bir adam daha vardı.

Chan, donup kalmıştı. Madden, sevinçten ayağa fırladı.

«Müfettiş Bliss, sizi Allah gönderdi,» dedi. «Tam zamanında geldiniz, yoksa bu deli hepimizi kurşuna dizecekti.»

İnce yapılı adam, «Bu ne hâl?» diye sordu hayretle.

«Bay Madden» dedi Bliss, «Bu bey, savcı Harley Cox. Galiba dediğiniz gibi tam zamanında gelmişiz...»

Milyoner yarasız elini uzattı, Cox'a. «Aman tabancayı alın elinden» dedi yalvarırcasına.

Bliss, dedektife yaklaştı. «Ver bakalım ahbap, şu oyuncağı. Kaliforniya eyâletinde, tabanca ile oynayan Çinlileri ipe çekerler, haberin olsun...»

Charlie Chan, «Müfettiş bey» dedi samimiyetle. «Ben de polisim. Honolulu Polis Teşkilâtı'nda vazifeliyim ve rütbemde teğmen.»

Bliss, «Anlaşıldı, anlaşıldı» dedi alaycı bir gülüşle. «Nasıl olsa ben de Saba Melikesi'yim. Hadi uzatma da ver tabancayı.»

Chan, Bliss gibi aklı kıt bir polis şefine direnmenin mânâsızlığını hesapladı. Kendi tabancasıyla, beline taktığı milyonerin Bill Hart'ını teslim etti.

«Şunu unutmayın ki, bundan sonra olacaklardan, siz mesulsünüz» dedi ciddi bir sesle.

Bliss, umursamadı. Milyonere döndü.

«Louie Wong cinâyeti için gelmiştik Bay Madden»

dedi, büyük bir iş başarmışcasına. «Bu Çin'li ile arkadaşı Eden'i, Barstow ekspresin'de gördüm, ağız ağıza vermişler, birşeyler konuşuyorlardı. Beni karşılarında görünce saklanacak delik aradılar...»

Madden, utanmasa müfettişi öpecekti. «Hiç şüpheniz olmasın Bay Bliss dedi minnet dolu bir sesle. «Zavallı ihtiyar Wong'u bu sahtekâr bıçaklamıştır mutlaka.»

Müfettiş cevap veremeden yine kendisi konuştu.

«Üzerini arayın lütfen» dedi. Victor Jordan'ı gösterdi. «Bu beyin annesinden satın aldığım inci gerdanlığı gaspetti az önce.»

«Derhal Bay Madden» dedi Bliss. Çinliyi doğru hamle yaptı, ama Charlie üstünü aratmadan, uzattı kolyeyi.

«Yalnız bir şartım var müfettiş bey» dedi. «Ya siz, yahut savcı bey ufak bir soruşturma yapın. Yoksa kanun hatâ affetmez.»

Savcı Cox, boyundan büyük lâflar edebilen Çinli'ye alâka duymuştu.

«Ne gibi meselâ?» diye sordu. «P.J. Madden, incilerin sâhibi olduğunu söylüyordu, değil mi yâni?»

Bliss de gülümsedi. Chan, vakit geçirmek gerektiğini düşünüyordu.

«P.J. Madden incilerin sâhibidir» dedi ciddi bir sesle. «Ama acaba karşınızdaki adam P.J. Madden midir? Önce bunu öğrenelim.»

Bliss'in gülümsemesi kahkahaya döndü. Cox'da ona uydu. Chan tınmadı. «Söyleyin bakalım Bay Madden, Eden Mücevherat mağazası hangi caddededir?»

Madden, «Posta Caddesinde» dedi terddütsüz.

Dedektif üsteledi. «Evet, fakat caddenin neresinde?»

«Memur bey sizi vazifeye dâvet ederim» diye itiraz etti. Madden. «Bu soytarının suallerine muhatap olamam ben. İnciler benim diyorsam benimdirler.»

Chan'ın suali cevapsız kalmıştı.

Victor Jordan ilk defa iyi bir iş yaptı.

«Bir dakika Bay Madden» dedi. «Ben de bir şey sormak istiyorum. Her halde bana muhatap olabilirsiniz. Annem, sizin kendisini çok eskiden tanıdığınızdan bahsetti. Annemi nereden ve nasıl tanıdığınızı anlatır mısınız lütfen...»

Madden'in yanakları kızardı. «Bu benim bileceğim iş» dedi boğulur gibi.

Madden, Victor'un sualini de karşılıksız bırakmıştı.

Savcı Cox'un yüzündeki alaycı ifade yok oldu. Başını Bliss'e çevirdi. Bliss, Chan'ın yanına yürüdü.

«Buraya bak Adalı» dedi. «Dedektif Chan mısın, yoksa, hizmetçi misin pek mühim değil, ne ile suçluyorsun bu adamı, onu söyle.»

Birden Madden harekete geçti. Odanın dibindeki silâh kolleksiyonuna atılıp, asılı duran silâhlardan birini kaptı. Sarılı eliyle, tabancayı şerifle savcıya doğrulttu. Gözlerini hırs ve kin bürümüştü.

«Yeter artık» diye bağırdı. «Kaldırın ellerinizi. Gamble sen kolyeyi al, Thorn, sen de benim odaya koş, çantayı getir.»

Thorn tam önünden geçerken, dedektif Madden'in yaralı eline saldırdı. Bir sâniye için kırılan kemiğin sesi duyuldu. Tabanca yere düştü. Acı bir çığlıkla koltuğa gömüldü Madden.

«Çin karatesi» dedi Chan, ırkıyla övünürcesine. «Bun dan sonrası size âit müfettiş Bliss...»

«Büyük cesâret» diye yanına sokuldu Savcı Cox. «Sizi tebrik ederim teğmen...»

Chan, «Mühim değil Bay Cox» dedi gülerek. «Kolleksiyondaki silâhların mermilerini boşaltmıştım iki gün önce.»

Müfettiş Bliss, Gamble ve Thorn'a kelepçe vurmakla meşguldü.

«Her şeyi de düşünmüşsün Adalı» dedi.

Bir ses: «O her şeyi önceden düşünür» dedi.

Bob Eden odaya girmişti. Kenara çekilip arkasından gelenlere yol verdi. İri yarı, geniş omuzlu, orta yaşlı bir adam kapının eşiğinde durdu.

«Bu defa şansın yardım etmedi Jerry» dedi. «Fakat, bana benden çok benziyorsun, itiraf edrim.»

Savcı, Bliss ve Victor şaşkın şaşkın gelenlere baktılar.

Chan, «Jerry Delaney» dedi. «Hepimizin öldü sandığı zavallı Jerry, solak oluşundan anlamıştım zâten...»

Adam yorgun adımlarla ilerledi. Sekreterin önünde

durdu. «Merhaba demeyecek misin Martin?» dedi acı bir sesle.

Martin Thorn, başını öne eydi. Savcı Cox ileri çıktı. «Herhalde P.J. Madden sizsiniz» dedi.

«Öyle olmalı» diye başını salladı adam. «Doğduğumdan bu yana adım Madden olduğuna göre.»

Odanın ortasına gelince durakladı. «Müfettiş Bliss mi?» dedi.

«Evet efendim.»

«Siz de Bob Eden'in bahsettiği dedektif Chan...-»

«Memnun oldum Bay Madden» dedi Chan eğilerek.

İkisiyle de el sıkıştı. Savcıya döndü. «Size bir hediyemiz var» dedi. «Adı Shaky Phil Maydorf. Şu Gamble denilen profesör kılıklı sahtekârın kardeşi yâni.»

Eden verandaya çıkıp, arabadab ekleyen Will Holley'e, Maydorf'u getirmesini işâret etti. Sonra odaya dönüp, kızları uzakça bir köşeye oturttu.

P.J. Madden, «Maydorf'la, Delaney'i aynı kelepçeye vursanız iyi olur, müfettiş bey.» ddi. Gidip, yazı masasının arkasındaki koltuğuna çöktü. «Kolay değil» dedi. «Günlerdir rutubetli bir hücrede yatıp kalktım.»

Chan, savcının elinde sallanmakta olan kolyeye el attı.

«Müsaadenizle Bay Cox. İncileri sâhibine teslim edelim de bizim vazifemiz bitsin» dedi gülerek.

İnci kolyeyi milyonere uzattı.

Madden, Çinli'nin sevimli hareketlerine gülerek karşılık verdi. Kolyeyi cebine soktu. Pürolarının bulunduğu kutuyu açtı.

«Ah» dedi. «Hiç değilse birkaç tâne bırakmışsın Jerry.»

Bir püro yaktı.

Bliss sabırsızlandı. «İsterseniz bir suç listesi çıkartayım Bay Madden» dedi yaranmak niyetiyle. «Hâneye tecâvüz, polise mukavemet, silâh bulundurmak ve kullanmak...»

Madden, bakışıyla susturdu Bliss'i.

Bob Eden, 'İşte gerçek milyoner' diye değerlendirdi, adamın hareketini.

«Ne biliyorsunuz ki» dedi sıkıntıyla. «Daha bana hazırladıkları tuzağı anlatmadan...»

Pürosundan derin bir nefes çekti. Helezonlar çizerek yükselen dumanı seyretti bir müddet.

Savcı, Harley Cox öksürdü. «Sizi dinliyorum Bay M adden» dedi kibar olmaya çalışarak.

Madden, «New-York'ta hiç yaşadınız mı?» diye sordu savcıya.

Cox, «Uzun sayılmıyacak kadar» diye cevapladı.

Madden, «Öyleyse 44. Caddedeki Jack Mc Guire'nin batakhânesini bilemezsin'ız» diye güldü. «Bana ilk kurulan tuzak Mc Guire'nin yerinde, şu iki kardeş tarafından plânlanmıştı...»

Purosunu bitirinceye kadar bekletti dinleyicilerini. Sonra, «Oniki onüç yıl önce yâni» diye başladı anlatmaya. «Mc Guire'nin batakhânesinde Jerry Delaney adlı eski bir tiyatro oyuncusunun, benim adımı kullanarak kumar oynadığını ve hileli kâğıtlar işleterek vurgunlar yaptığını haber aldım. Thorn'u meseleyi tahkike yolladım. Sekreterim dönüşünde adamı gördüğünü ve tıpatıp bana benzediğini söyledi. Derhal avukatlarımı ikaz ettim. Delaney denilen bu adam mahkemeye verilmeliydi. Ne yazık ki, mahkemede yüklü bir cezâya çarptırılmadan yakasını kurtarmayı başardı Jerry. İçime bir korku düşmüştü. İlerde, belki daha başka yolları deneyebilirdi.»

Durdu. Maydorf kardeşlere baktı.

«Gerçi bütün plânları düzenleyenler bunlardır» dedi sert bir sesle. «Fakat, Jerry Delaneyde üstün kabiliyetleri olan bir aktördü. Tiyatroda niçin başarılı olamamış hâlâ şaşarım.»

Odadakiler, sancılı kolunu kucağında sıkıştırarak, acısını hafifletmeye uğraşan Jerry Delaney'e baktılar. Milyoner devâm etti.

«Ama sekreterim Martin Thorn'un yardımı olmasaydı, hiçbir şey yapamazlardı. Halbuki Thorn'da bana ihânet etmeye dünden râzıymış nedense?»

«Nasıl olsa, geçmiş günlerde, Jerry, fevkalâde bir başarı ile beni taklit etmiş ve binlerce dolar kazanmıştı. Neden aynı oyun bir kere daha sahnelenmesindi?. Dördü kafa kafaya verip, uygun bir zaman beklemeye başladılar. Öteyandan, ben de elimden geldiği kadar tedbirler alıyor, Jerry Delaney'den korktuğumu kimseye belli etmemeye

çalışıyordum. Dâima yanımda beni iyi tanıyan birilerini gezdiriyor, tek başıma fazla uzaklara gitmiyordum...»

«Sabırla beklemişti Thorn ve hempaları. Bu uzun bekleyiş iki hafta önce ben çiftliğe gelinceye kadar sürdü. Yıllardır kotardıkları plânı artık tatbik edebilirlerdi. Çiftliğe geldiğim gün, sekreterimin bâzı garip hareketlerinden şüphelendim Oturup Evelyn'e bir mektup yazarak durumu bildirmeye karar verdim. Thorn'u işten çıkarmaktı maksadım.»

Odadakiler, Thorn'a baktılar bu defâ. Eski sekreter bileklerine geçirilen kelepçelere indirmişti gözlerini.

«Birden içerki odadan Thorn'un çığlığını duydum. Yetiş şef! diye bağırıyordu, Thorn. Mektubu sümene sokuşturup, odasına koştum.»

Acıyla gülümsedi Madden. Bir süre sekreterini süzdü. Sonra «Thorn'un elinde, benim tabancalarımdan biri vardı ve ellerimi yukarı kaldırmamı söyledi» dedi üzüntülü bir sesle.

«İsteğine uyup ellerimi kaldırdım. Artık şeflik Martin'e geçmişti. Arkamdan kapının açıldığını işittim. Başımı çevirince onu gördüm. Delaney sırıtarak, hattâ biraz da acıyarak bakıyordu bana. Yıllardır aklımda canlandırdığım korkulu an, geçen hafta işte böylece gerçekleşiverdi. Thorn «Telâşlanma!» dedi. «Seninle ufak bir gezi yapacağız. Hepsi bu! Bana öteberi hazırlayacağını söyleyerek tabancayı, Jerry'ye devretti. Thorn odadan çıkınca dublörümle göz göze geldik. İçimde bir panik başladı. Kendimi tutamayıp bağırmaya başladım. Jerry şaşırdı. Korkudan yana, o da benden aşağı değildi hani. Susmamı söyledi. Elleri titriyor, tabanca sallanıyordu. Sustum Birden içerden Tony'nin çığlığı duyuldu. Papağan, o cırlak sesiyle az önce duyduklarını tekrarlıyordu. Tony'nin çığlığı, Jerry'nin âsâbını bozmaya yetti. Tabancayı düşürüyor sanıp, üzerine atıldım. Ve tetiğe dokundu Jerry. Kurşun başımın üstünden vınladı. Bir daha denedi. Omuzumda bir yanma hissettim. Sırt üstü yere yuvarlandığımı hatırlıyorum.»

«Thorn odaya girince kendime gelir gibi oldum. Jerry dili dolaşarak, beni öldürdüğünü söyledi. Şaşkınlıkları geçtikten sonra ölmediğimi anladılar. Korkak Jerry bir-

den arslan kesildi. Bu defa beni gerçekten öldürmeye heveslendi. Ama Thorn müsaâde etmedi bu çılgınlığa...»

Madden, Thorn'a baktı. «Belki cezanı azaltır diye anlattım» dedi samimi bir sesle. «Ne de olsa onbeş senelik bir dostluğumuz var...»

Thorn, gözleriyle teşekkür etti, patronuna.

«Sonra beni bir arabaya bindirdiler» diye devam etti milyoner. «Madendeki hapishaneye de böyle taşındım. Jerry ile Thorn geri döndüler, Gamble yaramı sarıp, yiyecek birşeyler verdi. Pazar sabahı da gidip kardeşini getirdi, nöbetçi olarak.»

Ayağa kalktı. «Gerisi herhalde sizlerce malûmdur» dedi bıkkın bir sesle. «Artık bütün iş Jerry'nin kabiliyetine kalmıştı. Eh bu da pek zor bir iş değildi yâni... Bu arada bana telgraf çeken kızımı da hapishâneye tıktılar.»

Savcı Cox, «İyi tertiplemişler doğrusu» diye cevapladı. «Bazı aksilikler olmasaymış, vurgunu başaracaklarmış...»

Madden, «Bir nokta daha var» dedi sekretere dönerek, «Thorn, ben yerde yatarken, Jerry ile konuşmalarınızı hayal gibi de olsa, duyabiliyordum. Bir ara, Hayâtın boyunca da korktun! diye bir lâf ettin. Ne demek istemiştin açıklar mısın?»

Thorn üzüntülü bakışlarını, Madden'e çevirdi. «Olacak iş değildi ama karıştım bir kere şef» dedi pişmanlıkla. «Aslına bakarsan Jerry, senin ondan çekindiğinden cok daha fazlasıyla senden korkuyordu. Yâni, ikiniz de birbirinizden korkuyordunuz, bilmeden...»

«Kim korkuyordu?» diye bağırdı Delaney, yığıldığı koltuktan «Esas korkanlar sizlerdiniz.»

Jerry Delaney'in suçlamasına, çetenin gözüpekliği ile namlı adamı, Shaky Phil Maydorf, karşılık yetiştirdi.

«Herhalde korkuyordunuz derken, beni kast etmedin, Jerry»

«Elbette seni de kattım» dedi Delaney, «Sırf korktuğun için bıçakladın ihtiyar Çinli'yi.»

«Ben mi bıçakladım Çinli'yi» diye böğürdü Maydorf, «Draycott'la gizlice buluşup, incileri alarak sıvışmayı düşünen sendin ama, moruğu bıçaklayan ben değilim...»

Thorn araya girdi. «Çinli'yi Shaky bıçakladı. Ben gördüm» dedi.

«Yeter beyler» diye hâkimiyetin kendisinde olduğunu belirtti Bliss. «Daha sorgularınız yapılacak, bu kadar aceleye lüzum yok, şimdiden...»

Savcıya baktı. Harley Cox, «Götürelim» diye işâret etti.

«Bir sâniye» diye kesti Charlie Chan. «Ya Eddie Boston. Ondan hiç bahsetmediniz...»

«Namussuz herifin biridir Boston» dedi Delanev sıkıntıyla, «Beşbin dolar yürüttü, benden. (Durdu.) Yâni beni tanıyınca şantaj yaptı demek istiyorum» dedi.

Odadakilerin gülüşmelerine yol açtı bu sözler.

Delaney, kendisine gülenlere baktı. «Dilim alışmış, ne yapayım» dedi yüzüne yerleştirmeye geyret ettiği eğreti bir gülüşle.

Savcı Cox, kapıya doğru yürümesini söyleyince, kolunu tutarak, kalktı. Ayaklarını sürüye sürüye ilerledi verandaya.

«Bu mâcera burada biter» dedi Chan, neş'eyle. «Fakat kafalarımızı iyi çalıştırabilseydik, daha önceden de çözebilirdik meseleyi.»

Bob Eden, «Çözüldü ya, sen ona bak» dedi.

«Hayır, göze batacak kadar çok açık vermişti Jerry, ama göremedim» diye itiraf etti dedektif. «Meselâ, kendisini tanıyan Doktor Whitcomb'u salona değil de, loş ışıklı verandaya kabul etmişti... Sonra, yelekte yaptırılmış sol cep meselesi... İmzayı atarken, sol elini kullanışı...»

Will Holley bıraksaydı, kendini suçlamaya daha da devam edecekti, Çinli dedektif.

Holley, «Bav Madden,» diye konuya girdi. «Eden'in size anlattığı gibi bir de röportaj yayınlattılar bana. Fakat bunda benim kabahatim yok.»

P.J. «Evet Holley» dedi. «Yatırım yapacağımı duyurarak, bankalardan kolay para çekebilmeyi düşünmüş olacaklar.»

Gazeteci, «Teşekkür ederim Bay Madden» dedi kibarca. «Beyanatta aldatmacaya uğradım, bâri soygunu hakiki P.J. Madden'in ağzından yazabilmek şerefi bana âit olsun...»

Milyoner, gazetecinin bu isteğini anlamıştı. «Merak etme Holley, yarın birlikte hazırlarız hikâyeyi» dedi güven verici bir gülüşle.

Sonra, Paula ve Evelyn'e baktı.

«Yahu kimsenin karnı acıkmadı mı?» dedi babacan bir tavırla. «Jerry'nin sıktığı kurşunlardan kurtulup da, açlıktan ölmek, hiç de zevkli bir son olmayacak...»

Delikanlı ve Holley, Chan'a baktılar. Dedektif boynunu büktü.

«Anlıyorum Bay Holley» dedi. «Canınız Çin yemekleri istiyor.»

P.J. «Hadi bakalım hanımlar...» diye gayrete getirdi kızları. «Teğmen Charlie'yi mutfakta yalnız bırakmayın...»

Dedektif, Paula Wendell'e baktı. «Hem artık mutfak bilgisine ihtiyacımız olacak sanırım Bayan Wendell» dedi muzip bir gülüşle.

Paula Wendell kızardı. «Şey, o bilinmez Bay Chan» diye mırıldandı.

Sözü Holley kaptı. «Sen anlamazsın Paula» dedi. «Charlie Chan dostumuzun altıncı hissi çok güçlüdür. Öyle değil mi Eden?»

Delikanlı, «Charlie'nin en kuvvetli tarafı» dedi, heyecanını belli etmemeye çalışarak.

Charlie Chan, koridora doğrulmuştu. Çince birşeyler mırıldanıyordu.

Holley, «Ne diyor?» diye sordu merakla.

P.J. Madden «Galiba bir atasözü» dedi. «İnsanoğlu başına geleceklerden kaçınamaz, gibi bir lâf. Zavallı Louie Wong, pek sık kullanırdı, ondan aklımda kalmış...»

88

Fiatı 7,50 Liradır.